

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 1

21 Nisan 2016 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.27

BAŞKAN: Fatih ŞAHİN (Ankara)

BAŞKAN VEKİLİ: Uğur AYDEMİR (Manisa)

SÖZCÜ: Kasım BOSTAN (Balıkesir)

KÂTİP: Halil ELDEMİR (Bilecik)

-----0-----

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayıştay Başkanlığının ve kamu kurumlarımızın değerli temsilcileri; hepiniz hoş geldiniz.

26'ncı Yasama Dönemi Birinci Yasama Yılı'nın 8'inci Birleşimini açıyorum.

Bugün gündemimizde Elektrik Üretim A.Ş. ve bağlı ortaklıkları, Ankara Doğal Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş. ve Türkiye Elektromekanik Sanayi A.Ş.'nin 2013 ve 2014 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri yer almaktadır.

Elektrik Üretim A.Ş. ve bağlı ortaklıklarının 2013 ve 2014 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmelerine başlıyoruz.

Öncesinde, Sayın Genel Müdürümüzden başlayarak toplantımıza katılan kurum yetkilileri ile diğer kuruluş temsilcilerinin Komisyonumuza kendilerini tanıtmalarını rica ediyorum.

(Bürokratlar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Akar, söz talebiniz var, buyurun.

II.- AÇIKLAMALAR

1.- Kocaeli Milletvekili Haydar Akar, Komisyonun çalışma düzenine ilişkin

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Evet, teşekkür ederim Sayın Başkan.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 2

Geçmiş KİT Komisyonlarında -prensip olarak bunu açıklama gereği duyuyorum çünkü bürokrat arkadaşlar gelmişler, yerlerini almışlar- prensip kararımız var. Sabah açılış toplantıları yirmi dakika daha geç kaldığında o toplantıyı iptal ve erteliyorduk, iptal değil de erteliyorduk. O nedenle sizi bekletiyoruz, beklettik daha doğrusu çünkü asıl olan karar yeter sayısı ve toplantı açma sayısına erişmek. Zaman zaman böyle şeyler oluyor. Bunu prensip hâline getirmedikse diğer kurumlarda da aynı sıkıntıları yaşarız.

Yine, bir başka şeyi de burada özellikle söylemek istiyorum. Sayın Başkan, size şifahen burada söyledim ama bu bilinsin diye istiyorum. Evet, burada elimizden geldiğince olayları siyasallaştırmadan, kurumları en iyi şekilde Sayıştay raporları üzerinden incelemeye ve denetlemeye çalışıyoruz, önerilerimiz varsa da önerilerimizi iletiyoruz ki kurumlar daha verimli, daha efektif olsun. Bunun dışında farklı bir amaçla hareket etmiyoruz, etmemeye de çalışıyoruz. Tabii, biz bunları yaparken bu işlerin de bir başka şekle kanalize edilmesini de doğru bulmayız. Dünkü olayla ilgili TKİ'nin hemen sonunda gerçekleşen olayı da doğru bulmadığımızı ifade etmek istiyoruz. Zaman zaman Genel Kurulda yoklama oluyor. Tabii ki yoklama olduğunda, yoklama çoğunluğu sağlanmadığında buradaki arkadaşlarımız izinli olmalarına rağmen oraya gidebilirler, bunda hiçbir sıkıntı yok, biz de buna geçmişte de bugün de aynı şekilde, aynı hoşgörüyle devam edeceğiz ama bu işte “Kesiyorum.” veya “Toplantıyı, müzakereyi bitiyorum.” şekline dönüştürülürse bunun doğru olmayacağını ifade etmek istiyorum.

Üçüncüsü de, çok önemli buluyorum üçüncüsünü, şu Meclis TV burada çekim yapıyor. Meclis TV kurumların reklam televizyonu değil. İzlediğimizde Meclis TV'yi sadece genel müdürlerin konuşmalarına yer veriyor ve -zaten burayı da terk ediyor- ondan sonra da bizden bir iki görüntü alıp -hani ben öyle reklam yıldızı falan da olmak istemiyorum, öyle bir iddiam da yok- ve burayı terk ediyor. Bu müzakereler basına açık, kamuya açık herkese açık

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 3

aslında. Burada bulunmaması için bir neden yok. Meclis TV'nin yöntemini doğru bulmadığımı ifade ediyorum ve bunu düzeltmesini talep ediyorum. Bunu da siz Başkanlığınızla Meclis TV'ye, Meclis Başkanlığına bir uyarı şeklinde yollarsanız bunu düzelterek düşünüyorum çünkü burada yapılan müzakerelerin önemli olduğunu düşünüyorum. Eğer gizlilik kararı yoksa zaten gizlilik kararı olan müzakereler de tüm basında çıkmıyor- Meclis TV'nin burada olması ve müzakereleri izlemesi gerektiğini düşünüyorum. Aksi takdirde buraya gelip hiç çekim yapmasın yani Meclis bu kamu kurum, kuruluşlarının reklamlarının yapıldığı yer değil. Tabii ki bir başarı varsa biz de reklamını yaparız, onda problem yok ama yöntem doğru değil. Bunu da hatırlatmak istedim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Özellikle, toplantı yeter sayısı konusundaki anlayışınız ve esnekliğiniz için de teşekkür ediyorum.

Sayın Sertel, buyurun.

2.- İzmir Milletvekili Atila Sertel, KİT Komisyonu toplantılarına katılan bürokratların dosyalarında T.C. kimlik bilgilerinin bulunmasını doğru bulmadığına ilişkin

ATİLA SERTEL (İzmir) – Evet, ben de KİT Komisyonu Başkanına, size bir öneride bulunmak istiyorum: Bütün incelediğim dosyalarda bürokrat arkadaşların Türkiye Cumhuriyeti kimlik numaralarının bulunduğunu, anne adı, baba adının yer aldığını görüyorum. Bunun bize çok yarar sağlamayacağını ve bunların bir dahaki dönemde, TC kimlik numaralarının ve anne adı, baba adı, kızlık soyadı, bize çok lazım olmayan bilgilerin uyarılarak bu dosyalara konulmamasını rica ediyorum ama mesleki gelişme ve mesleki eğitim, bildiği dil, hangi kurumlarda çalışmış ve ne kadar süredir çalışıyor, biyografinin daha açık ve net ve anlaşılır bir şekle getirilerek sunulmasının yararı olduğunu düşünüyorum. Türkiye'de, biliyorsunuz, TC kimlik

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 4

tartışmalarının alabildiğine yoğunlaştığı bir dönemde bürokrasinin en tepesindeki insanların TC kimliklerinin dosyalarla verilmesini de doğru bulmadığımı ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Sertel, bu dosyalar yalnızca Komisyon üyesi milletvekili arkadaşlarımıza dağıtılıyor.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Verilerin gizliliği var, aslında doğru bir şey.

BAŞKAN – Hassasiyetinize saygı duyuyorum ama zaten sadece Komisyon üyelerimize bu dağıtılıyor.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bunlar herkese açık duruyor.

BAŞKAN – Şöyle...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Dolaplarda duruyor, her yerde duruyor, isteyen alıp danışman da bakabiliyor, herkes bakabiliyor.

BAŞKAN - Sanırım Başbakanlık Personel Prensipleri Genel Müdürlüğünün bir tip CV formatı var. Şimdi, ben özellikle Komisyonumuzun da ilk yılı olduğu için kurumlarımıza bize gönderilen özgeçmişlerin fotoğraflı olması talebinde bulundum ki Komisyon üyelerimiz daha yakından tanışsınlar, bilsinler diye ve gelen bütün CV'ler de devletin o tip cv formatına uygun bir şekilde gelmiş. Elbette ki TC kimlik numaralarına, aile bilgilerine ihtiyacımız yok. Uyaralım biz de, olur.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bunu Başbakanlığa da yazabilirsiniz tavsiye notu olarak.

BAŞKAN – Ha onları çıkarabilirler, hiçbir mahzuru yok.

Teşekkür ediyorum.

Şimdi sunumlarını yapması için Sayın Genel Müdüre söz veriyorum.

III.- KONUSU

A) Görüşmeler

1.- Elektrik Üretim AŞ (EÜAŞ) ve bağlı ortaklıklarının 2013 ve 2014 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmelerine ilişkin

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 5

EÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL ALIŞ - Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli üyeleri; EÜAŞ personeli adına hepinizi en derin saygılarımla selamlıyorum ve herkese hayırlı günler diliyorum.

Sermayesi 14 milyar TL ve bağlı ortaklıklar dâhil Mart 2016 sonu itibarıyla 7.327 kadrolu, 5.293 hizmet alımı personel çalışanı bulunan şirketimiz, kamuya ait termik ve hidrolik santrallerin işletilmesi, bakım, onarım ve rehabilitasyonu, malzeme yönetimi ve tedariki ile ruhsatı kuruluşumuza ait olan maden sahalarının işletilmesi faaliyetlerini yürütmektedir.

Şirketimizin merkez teşkilatında 4 genel müdür yardımcılığı ile Teftiş Kurulu Başkanlığı ve Hukuk Müşavirliğinin yanı sıra 16 daire başkanlığı, taşra teşkilatında ise 1 adet bağlı ortaklık ile 35 adet işletme müdürlüğü bulunmaktadır. Ayrıca, yurt dışında yeni bir şirket kurulmuştur.

Mart 2016 sonu itibarıyla, Türkiye kurulu gücü içerisindeki EÜAŞ'ın payı yüzde 28'dir. EÜAŞ'ın mülkiyetinde 10 adet termik, 72 adet hidroelektrik santral bulunmaktadır. Kurulu gücümüz 7.319 megavatı termik santral, 13.006 megavatı hidroelektrik santral olmak üzere, toplam 20.325 megavattır. Şirketimiz bu kurulu gücüyle Türkiye'nin en büyük elektrik üretim şirketi, Avrupa'da da en önemli elektrik üretim şirketlerinden bir tanesidir.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Genel Müdürüm, bir saniyenizi alabilir miyim. Bu sunumu istiyorum Sayın Başkan.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sunum var.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bu değil ya, slaytta gösterilenden istiyorum.

BAŞKAN – Size verilmiş olanda yok mu?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yok.

BAŞKAN – Hazırda varmış, dağıtmamışlar.

Buyurun Sayın Genel Müdürüm, devam edebilirsiniz.

EÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL ALIŞ - Şirketimizin Türkiye elektrik üretimindeki payı Mart 2016 sonu itibarıyla yüzde 18,32'dir. EÜAŞ'ın 2016

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 6

Mart ayı sonu itibarıyla enerji üretimi termik santrallerde 4,6 milyar kilovatsaat, hidrolik santrallerde ise 7,4 milyar kilovatsaat olmak üzere toplam 12,03 milyar kilovatsaat olmuştur.

Sayın vekillerim, sunumda şubat sonu itibarıyla veriler olabilir. Buradakini güncellediğim için mart sonu itibarıyla şey yaptım. Onun için de bir düzeltme yapmak istiyorum.

Mart 2016 sonu itibarıyla elektrik üretimimizin kaynaklara göre dağılımı ise, kömürde yüzde 13,47, doğal gazda yüzde 24,85, hidrolikte ise yüzde 61,67 olarak gerçekleşmiştir. Üretim esas alındığında, Mart 2016 sonu itibarıyla termik santrallerde yüzde 65,6, hidrolik santrallerde ise yüzde 87,4 oranında gerçekleşme sağlanmıştır.

2016 yılı üretim programına göre, Türkiye elektrik enerjisi toplam üretim imkânı 337 milyar kilovatsaat olarak belirlenmiştir ancak beklenen tüketim 273,5 milyar kilovatsaat olarak öngörülmüştür. EÜAŞ ve bağlı ortaklıkları toplam elektrik üretim imkânının 62,04 milyar kilovatsaat, Türkiye üretimindeki payının ise yüzde 18,4 olması planlanmıştır. 2016 yılı programına göre, EÜAŞ üretiminin 38,78 milyar kilovatsaatının termik santrallerden, 23,26 milyar kilovatsaatının ise hidrolik santraller tarafından üretilmesi hedeflenmektedir.

2016 yılında faaliyeti sürdürülecek başlıca yatırımlarımız şunlardır: Keban Hidroelektrik Santrali rehabilitasyonu; Karakaya Hidroelektrik Santrali'nde türbin verimliliğinin artırılması, danışmanlık, etüt ve rehabilitasyon işleri; Seyhan-1 Hidroelektrik Santrali'nde türbin verimliliğinin artırılması, danışmanlık, etüt ve rehabilitasyon işleri; 18 Mart Çan Termik Santrali 1. ve 2. Ünite İlave Soğutma Kulesi tesis edilmesi; Kadıncık-1 ve Kadıncık-2 Hidroelektrik Santrali'nde türbin verimliliğinin artırılması, danışmanlık, etüt ve rehabilitasyon işleri; Çayırhan Linyit Havzası teknik

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 7

etütleri; Karapınar-Ayrancı Linyit Havzası teknik etütleri; Afşin-Elbistan Bölgesi Linyit Havzası teknik etütleri.

Sayın Başkan, Komisyonun değerli üyeleri; enerji talebinin zamanında ve kesintisiz olarak karşılanabilmesini teminen termik ve hidrolik santrallerimizde üretimi, verimliliği, güvenilirliği ve emre amadeliği en üst seviyede tutabilmek amacıyla hazırlanan yıllık programlar çerçevesinde genel bakım çalışmaları yapılmış ve ayrıca eskime, aşınma, yıpranmadan kaynaklanan sorunların çözümüne yönelik olarak da bazı ünitelerde rehabilitasyonlar gerçekleştirilmiştir.

18 Mayıs 2009 tarihinde yayınlanan Strateji Belgesi uyarınca, şirketimize ait elektrik üretim tesislerinde özelleştirme faaliyetlerine Mayıs 2009 itibarıyla Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından başlanılmıştır. İlk aşamada 50 adet küçük hidroelektrik santralin özelleştirme süreci tamamlanarak özel sektöre devir gerçekleştirilmiş ancak bu santrallerden 3 adedi (Değirmendere, Karaçay ve Kuzuculu HES) firma tarafından sorumlulukların yerine getirilmemesi nedeniyle, işletme hakkı devir sözleşmesi fesh edilerek, kuruluşumuzca geri devir alınmıştır. Ayrıca 5 adet (Anamur, Bozyazı, Mut-Derince, Silifke, Zeyne) santralinin de devir süreci devam etmektedir.

26 adedi hidrolik (Kepez-2 kapsam dışına alınmıştır) ve 7 adedi termik olmak üzere toplam 33 santral için özelleştirme faaliyetleri Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından yürütülmekte olup Özelleştirme İdaresi Başkanlığı danışman firmalarının talep etmiş olduğu bilgi ve belgeler büyük ölçüde karşılanmıştır. Bunun yanı sıra, danışman firmalarca hazırlanan raporlarla ilgili şirketimiz görüşleri Özelleştirme İdaresi Başkanlığına gönderilmiştir.

Özelleştirme işlemleri tamamlanan termik santrallerimiz: Seyitömer Termik Santrali (600 megavat); Hamitabat Doğal Gaz Kombine Çevrim

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 8

Santrali (1.156 megavat); Kangal Termik Santrali (457 megavat); Çatalağzı Termik Santrali (300 megavat); Orhaneli Termik Santrali (210 megavat); Tunçbilek Termik Santrali (365 megavat); Soma-B Termik Santrali (990 megavat); Kemerköy Termik Santrali (630 megavat); Kemerköy liman sahası ve kömür sahaları; Yatağan Termik Santrali (630 megavat); Yeniköy Termik Santrali (420 megavat). Özelleştirilen bu santrallerimizin toplam kurulu gücü 5.758 megavat olup 8 milyar 656 milyon 500 bin ABD doları gelir elde edilmiştir.

Özelleştirme işlemi devam eden termik santrallerimiz: Afşin-Elbistan A Termik Santrali (1.355 megavat). Santralin ERG firmasına devriyle ilgili süreç devam etmektedir. İşletme hakkı devir sözleşmesi 20/1/2015 tarihinde imzalanmıştır. İmtiyaz sözleşmesine göre devir süreci devam etmektedir.

Özelleştirme kapsamına alınan ve ihale hazırlıkları devam eden termik santrallerimiz ise: Aliağa Doğalgaz Kombine Çevrim Santrali (180 megavat); Bursa Doğalgaz Kombine Çevrim Santrali (1.432 megavat); Hopa Fuel-Oil Santrali (50 megavat).

Özelleştirme öncesi ihale hazırlık aşamasında olan termik santraller ise: Afşin-Elbistan B Termik Santrali (1.440 megavat); İstanbul Doğalgaz Kombine Çevrim Santrali (A) (1.350 megavat); İstanbul Fuel-Oil ve Doğalgaz Kombine Çevrim Santrali (B) (1.146 megavat); Çan Termik Santrali (320 megavat).

Kuruluşumuz 2016 yılı Yatırım Programı enerji ve madencilik olmak üzere iki sektörden oluşmaktadır. Enerji sektörü yatırımlarının toplam tavan ödeneği 500 milyon TL, madencilik sektörü yatırımları ise 145 milyon TL olmak üzere kuruluşumuz toplam tavan ödeneği 645 milyon TL olarak belirlenmiştir.

Şirketimiz ve bağlı ortaklıkları 2013 yılında 71,9 milyar kilovatsaat enerji satarak 10,9 milyar TL net hasılat ve 2,9 milyar TL dönem kârı; 2014

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 9

yılında 64,7 milyar kilovatsaat enerji satarak 8,4 milyar TL net hâsılat ve 2,5 milyar TL dönem zararı gerçekleşmiştir. 2015 yılında ise geçici rakamlara göre 52,5 milyar kilovatsaat enerji satarak 7,5 milyar TL net satış hâsılatı ve yaklaşık 131 milyon TL dönem kârı gerçekleşmiştir. 2016 yılında toplam 48,1 milyar kilovatsaat enerji satarak 7,9 milyar TL net hâsılat ve 1,57 milyar TL dönem kârı programlanmıştır.

Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyelerimiz; şirket hedeflerimize baktığımızda: Sinop Nükleer Santral Projesi (4x1.120 megavat) kapsamında EÜAŞ Sinop sahası için saha lisansı alınması ve saha değerlendirilmesi yapılmasıyla ilgili tüm çalışmaların yapılması için Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından Temmuz 2012'de şirketimiz görevlendirilmiştir. EÜAŞ tasarıma esas saha parametrelerinin belirlenmesine yönelik gerekli olan saha değerlendirme çalışmalarını gerçekleştirerek bu kapsamda hazırlanan raporları saha lisansı alabilmek için Türkiye Atom Enerjisi Kurumuna sunacaktır.

Türk ve Japon hükûmetleri arasında, 3/5/2013 tarihinde Hükûmetler Arası Anlaşma imzalanmıştır. Hükûmetler Arası Anlaşma ve İşbirliği Anlaşması Eki Ev Sahibi Anlaşması 1 Nisan 2015 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından onaylanmış ve 10 Nisan 2015 tarihinde Resmî Gazete'de yayınlanmıştır. Uluslararası anlaşmanın onaylanmasından sonra, JAPCO ve EÜAŞ tarafından proje şirketi kurulacaktır. Ev Sahibi Anlaşması, kurulacak olan proje şirketi ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı arasında imzalanacaktır. Uluslararası anlaşmaya göre Sinop Nükleer Santral Projesi sponsorlarının kuracak olduğu proje şirketi tarafından inşa edilecek ve işletilecektir. Bu proje sponsorları JAPCO ve EÜAŞ'tır.

Nükleer santral için saha çalışmaları kapsamında nükleer santral projesi ve nükleer enerji sanayi altyapısının geliştirilmesi için iş birliği yapılmak üzere Westinghouse Electric Company LLC ve State Nuclear Power

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 10

Technology Corporation Ltd- SNPTC ile EÜAŞ arasında 24 Kasım 2014 tarihinde bir mutabakat zaptı imzalanmıştır.

Madencilik Projesi kapsamında, Konya Karapınar Ayrancı havzasına termik santral ve maden yatırımı yapılması için EMBA-Shangay Electric (Çin), CB Clean Coal Tech Technology (Birleşik Krallık, İngiltere) ve ISTRO Energy-SİNGA (Slovakya) firmaları ile görüşülmektedir.

Afşin-Elbistan linyit havzasına termik santral ve maden yatırımı yapılması için QATAR HOLDİNG (Katar), SK-KOSEB (Güney Kore) ve MİTSUI (Japonya) firmalarıyla görüşmelerimiz devam etmektedir.

Çayırhan havzasında termik santral ve maden yatırımı yapılması için bağlı ortaklık olarak bir proje şirketi kurulması amacıyla Bakanlar Kurulu kararı alınması için girişimlerde bulunulmuştur. Dün tarihi itibarıyla Resmî Gazete’de bağlı ortaklık kurulması kararı çıkmıştır.

Elektrik piyasasında bir katılımcı olarak şirketimiz yapmış olduğu ikili anlaşmalara ve saatlik Türkiye toplam talebine uygun olarak günlük üretim programı hazırlamaktadır. Kamu finansman kararnamesinde şirketimiz için öngörülen kâr hedeflerini gerçekleştirmek üzere termik santrallerimiz maliyet esaslı; hidroelektrik santrallerimizse su değeri, kaskat yapısı, uluslararası anlaşmalar ve su gelirleri göz önünde bulundurularak yük alma ve yük atma fiyat teklifleri sunmaktadır. Bu kapsamda, Elektrik Üretim AŞ üstlendiği sorumluluğunun önem ve bilinciyle faaliyetlerini büyük bir titizlik ve özverili hizmet anlayışıyla sürdürmektedir.

Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli üyeleri; sizlere zamanımın elverdiği ölçüde kuruluşumuz ve elektrik enerjisi sektörüyle ilgili olarak kısa bilgiler sunmaya çalıştım. Yapılacak değerli uyarılarınız ve eleştirilerinizin geleceğe dönük çalışmalarımızda bize yol göstereceğine inanıyor, hepinizi tekrar saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 11

Önerilerin görüşmelerine geçiyoruz.

2012 yılından gündemde kalan bir öneri bulunmaktadır, öneriyi okutuyorum:

Öneri 1:

Çöllolar sahası kömür üretim hizmet alım sözleşmesi yüklenicisi Park Teknik firmasından yatırım döneminin tamamlandığı 04/02/2011 tarihinden itibaren sahada çalışan tüm makine ve teçhizatın listesinin temin edilerek cari durum itibarıyla ocaktaki makine ve teçhizat mevcuduyla karşılaştırılmasının yapılması ve oluşan farklılıkların nedenlerinin EÜAŞ Teftiş Kurulu tarafından incelenerek gerekirse soruşturulması.

BAŞKAN – Cevabı okutuyorum:

Cevap 1:

Çöllolar sahası kömür üretim hizmet alımı sözleşmesi yüklenicisi Park Teknik firmasının sahada çalışan makinelerinin sahadan izinsiz çıkarılması hususunun incelenmesi, soruşturulması önerisine ilişkin karar doğrultusunda müfettiş görevlendirilmiştir. Konu ile ilgili 31/12/2014 tarih 2014/CMS-7; HC-5 no.lu İnceleme Raporu ve bu rapor üzerine 6/1/2015 tarih 10 sayılı Müzekkere düzenlenmiştir. Müzekkere sonucundaysa, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonuna 6/1/2015 tarih 477 sayılı yazımız ile Müzekkere ve İnceleme Raporu; Sayıştay Başkanlığına 6/1/2015 tarih 474 sayılı yazımız ile Müzekkere ve İnceleme Raporu gönderilmiştir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Söz talebi?

Buyurun Sayın Özdiş.

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ben, Sayın Genel Müdüre “Bu bölgede yakın zamanda herhangi bir göçük falan oldu mu?” diye sormak istiyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 12

EÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL ALIŞ – Yok olmadı, 2011’den sonra olmadı.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Ondan sonra çalışmadı ama değil mi?

EÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL ALIŞ – Çalışıyor.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Çalışıyor mu?

EÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL ALIŞ – Tabii.

Yani, 2011’in Şubat ayında dört gün arayla 2 göçük oldu. Orada aslında şu anda faaliyette bulunan 2 tane sektör var ama hâlen ilave 4 tane de sektörde kömürümüz var. Birinci sektörü, Kışlaköy bölgesini EÜAŞ olarak kendimiz işletiyoruz. Kışlaköy’de kömürü biz çıkarıyoruz, Afşin A Santralinde de elektriğe çeviriyoruz.

Çöllolar sahasının kömür çıkartılması işi 2007 ve 2008 yıllarında yapılan hizmet alımı ihalesiyle Park Teknik AŞ’ye verilmiş, onlardan alınan kömürle de Elbistan B’deki termik santrali çalıştırılıyor. İşte bu sahada Şubat 2011’de, 6/2/2011 ve 10/2/2011’de 2 tane heyelan oldu ve maalesef 11 madenci şehidimiz oldu. Bunun üzerine orada, Çöllolar’da bir süre faaliyetlere ara verildi zaten, hâlen de kömür çıkartılmıyor Çöllolar sahasında. Ancak, Kışlaköy’den bizim çıkarttığımız yani EÜAŞ’ın çıkardığı kömürle hem A termik santrali hem de B termik santrali çalışmalarına devam etmekte ama o 2 heyelandan sonra bir daha göçük olmadı ama -belki basından takip etmişsinizdir- orada susuzlaştırmaya bağlı olarak obruklar oluştu 2-3 sefer, o çok önemli bir konu değil.

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – Mahkeme devam ediyor herhâlde?

EÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL ALIŞ – Mahkeme devam ediyor efendim.

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – O bölgeden, özellikle ailelerden firmanın aileleri mağdur ettiğiyle ilgili çok ciddi şikâyetler alıyorum ben. Bu konuda bir duyarlılık gösterirseniz sevinirim. Önümüzdeki günlerde bunun için de bir yanınıza geleceğim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 13

EÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL ALIŞ – Oldu efendim.

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Somut şeyler de varsa burada da, ikili görüşmenizde de iletebilirsiniz.

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – Tabii, tabii, o belgeleri de ben toplayıp Sayın Genel Müdürle bir görüşeceğiz bunları.

EÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL ALIŞ – Beklerim efendim.

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – 9 kişi ölmüş.

EÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL ALIŞ – 11 kişi efendim; ilkinde 2, ikincisinde 9.

BAŞKAN – Sayın Akar...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – İş makineleriyle ilgili, bunlarla ilgili bir teftiş raporu istenmiş.

BAŞKAN – Evet, hazırlanmış.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Teftiş raporu geldi bize.

Şimdi, ben de olaya şöyle bakıyorum. Sonuçta bu özel sektör, orada bir yatırım yaptı. Ben, o sözleşme yapılırken bu araçların orada bırakılması hangi gerekçeyle kabul edildi veya niye talep edildi, onu da anlamış değilim. Sözleşme süresi yirmi beş yıllık, maden sahasında, açık arazide o dik şevlerin bulunduğu bir arazide yirmi beş sene hizmet eden bir aracın sonra, sözleşme bittikten sonra bu kurumun ne işine yarar, onu da bilemiyorum ama araçların cinsine baktığınızda kamyonun bir işe yaramayacağını düşünüyorum, kepçenin bir işe yaramayacağını düşünüyorum ama maden sahasında kullanılan diğer iş makinelerinin teknik ömürleri nedir? Burada belirtildiğine göre on-on beş yılsa bu sözleşmeye de konması doğru değil, sözleşme sonunda da böyle bir problem yaşanması doğru değil. Şimdi, orada

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 14

tatsız bir olay oldu. Tabii ki hiçbir işveren bir sahayı işletirken, üretim yaparken iş kazası, farklı kazaların veya beklenmeyen olayların olmasını talep etmez, istemez, herkesin tek bir amacı vardır. Özel sektörün amacı istihdam sağlamak da değildir, “Devlete vergi vereceğim.” diye de bir düşüncesi yoktur. Bir işe girerken asla “Ben istihdam sağlayacağım, vergi vereceğim, ülke ekonomisine katkıda bulunacağım.” falan diye öyle bir düşüncesi yoktur, hepsi duygusaldır, “Ne kadar çok para kazanırım.” diye bakar. Böyle bir sözleşmenin sonunda eğer 253 tane aracın kullanılabilecek olduğunu bilseydi bu sözleşme içine zaten konmazdı diye düşünüyorum. Tabii, çok kısa bir süre sonra, hemen işletmeye hazırlık süreci tamamlandıktan sonra kömür üretimine geçileceği zamanda bu kazanın oluşması belki de hiç akla gelmeyecek bir şey oldu ve sözleşmedeki bu hüküm gereği sıkıntı başladı. E, tabii, yeni üretim başlayacağı için oradaki araçlar muhtemelen yeniydi. Dört yıl geçmiş aradan, bir yılda da üretime geçebilirdi, iki yılda da üretime geçebilirdi veya belki bir iki yıl daha bekleyecek, belki de üretime geçmeyecek, o araçların orada atıl durumda durması da doğru değil. Yani, sonuçta, hem ülke ekonomisine zarar hem işleticiye de zarar. Bu boyuttan da bakmak lazım ama benim aklıma takılan bir soru: Şimdi, orada 253 araç bulunuyor, her tespitte farklı... Tabii işletici araç lazım oldukça almış oradan. Bir de bunun bakımından da sorumlu. E, orada durunca kış şartları var, toprak üzerinde korozyona uğruyor, durduğu yerde lastiği eskir, kullanım süresi dolar, her şey var bunun içerisinde, kullanmaya başlamış anladığım kadarıyla, bu tespit edilmiş. Aslında, böyle bir soruşturma açmaya da gerek yok bana göre, tabii, Sayıştay kanunlar çerçevesinde, kendilerine verilen yetkiler çerçevesinde uygun olmadığını söylüyor, doğru da söylüyor ama diğer taraftan baktığımızda da bir defa, bu kadar aracın atıl hâle getirilmesi doğru değil, ocağın ne zaman açılacağı belli değil. Sorulması gereken soru: Bu şirket -sözleşmeye bu madde konuldu ama

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 15

253 aracın aşağı yukarı yarısı kiralık- 253 aracı da kiralık yapsaydı ne yapacaktınız? Tamam, sözleşmeye böyle bir madde konulmuş ama şirket “Ben orada kullanacağım araçların tümünü kiralık getirirsem...” derse ne yapacaksınız? Sözleşmede şey var mı -merak ediyorum, buna cevap vererseniz sevinirim, Sayıştay veya kurum- sözleşmede araçların cinsleri, adetleri, şirketin kendisine ait olup olmama zorunluluğu belirtilmiş mi, bu sözleşme içerisinde böyle bir şey var mı? Bir, bunu öğrenmek istiyorum, gerçekten merak ediyorum çünkü böyle bir şey konulmamışsa ben getiririm, kiralık araç koyarım ve sizin bu sözleşme maddenizi düşürürüm yani bir geçerliliği olmaz. Şimdi, vardiyada bu vatandaşlar zaten bir kaza geçirmişler, üretim hedefi koymuşlar, proje yapmışlar, kâr hedefi koymuşlar, kazanma hedefi koymuşlar, yatırımın kâra dönüşmesini planlamışlar ama elim bir kaza olmuş, beklenmeyen, istenmeyen bir kaza olmuş ama vatandaşı da böyle bir şeyden sıkıştırmak bana göre biraz ters olmuş ama sorunun önemli olduğunu düşünüyorum. Bunlar kiralık kullansaydı ne olurdu? Sözleşmede bunlar var mı veya araç cinsleri belirtilmiş mi? Bir de araçların ömürlerini söylerseniz konu daha net anlaşılmış olur diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Sayın Genel Müdür, buyurun.

EÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL ALIŞ – Sayın vekilime bundan iki sene önceki şeyde de bu konuyla ilgili teşekkür etmiştim zaten çünkü “Gerçekten, bunun incelenmesine gerek yok.” demişti. Hakikaten öyle, burada bir kaza oldu, kaza sonucunda oradaki araçlar çalışamaz hâle geldi. Sonuçta, bu millî servet, oradaki araçları tutmanın bir mantığı yoktu. Burada aslında, Sayıştayın esas incelenmesini istediği konu usul yönündendi çünkü buradan araç çıkarırken firmanın bizden izin alması gerekirdi, bu atlanmış. Bizden izin isteselerdi biz verecektik aslında. İzin istemedikleri için Sayıştay da haklı

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 16

olarak bir şey talep etti, biz de olur, incelensin dedik. Çünkü orada kaldığı müddetçe araçlar çalışmadığı zaman atıl olacak.

Şimdi, esas konu şu Sayın Başkanım: Bizim oradaki ilk sözleşmede büyük araçların yirmi sekiz yıl sonra -3+25- iş bitiminde o araçların -büyük araçlardan bahsediyoruz yani “Bagger” dediğimiz, döner kepçeli ekskavatörlerden bahsediyoruz- ömürleri bakım yaptıkça çok uzun sürüyor.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Onların ömürleri ne kadar, o araçların?

EÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL ALIŞ – Otuz beş yıl ama bakım yaptıkça bu ömrü uzatabiliyorsunuz.

Ancak, firma ilk aşamada, döner kepçeli ekskavatörleri sözleşmeye göre otuz altı ayda getirmesi gerekirken ekonomik kriz nedeniyle akreditif filan açamamasını gerekçe göstererek altmış aya çıkarılmasını istedi ve bu süreç içerisinde de ilk aşamada, kamyon ve kepçeyle orada çalışma yaptı. Bize müracaat ettiğinde aslında, bu kamyonların ve kepçelerin bizde kalması söz konusu değildi, yirmi beş yıl sonra bunların hepsinin ekonomik ömrü biter, kaldı ki kiralık olan araçlar, sözleşmeye göre bize devredilmesi dâhil olmayan, kiralıklar farklı...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sözleşmede şu var mı: Kendine ait olması zorunluluğu var mı?

EÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL ALIŞ – Kendine ait olması zorunluluğu var.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – O zaman, kiralık aracın oraya sokulması da doğru değil.

EÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL ALIŞ – Kiralık araçlar şöyle sokuldu Sayın Vekilim: Kiralık araçların yalnız üst dekapaj örtüsü açılana kadar kullanılma zorunluluğu var, kömüre girdikten sonra kiralık kullanılmıyor, kendi araçlarını kullanmak zorunda. Ancak, dediğim gibi, altmış aya çıkarılma isteği öngörülünce, talep edilince şirketimize, o zaman, “Bu kamyon ve kepçeyi de

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 17

iş bitiminde bize vermeniz kaydıyla size bu süre uzatımını veriyoruz.” demişiz yani bu nedenle altmış aya çıkarılmış. Aslında, esas bize devredilmesi, bırakılması gereken araçlar büyük iş makineleri, döner kepçeli ekskavatörler, dökücüler, kazıcılar vesaire. Bu daha sonra dâhil edilmiş sözleşmeye, ana sözleşmede yok, sonra sözleşmeye dâhil edilmiş ve kendi araçları. Bunun envanteri de var Sayın Vekilim yani bütün envanter çıkarılmış, sonuçta bize devredilecekler ama katılıyorum size, büyük ihtimalle bize devredilecekleri zaman o araçlar zaten kullanılmaz hâle gelir.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan, izin verirsiniz, konu Çöllolar’dan açılmışken biraz bilgi alalım Sayın Genel Müdürden. Niye bilgi alalım diyorum? Biliyorsunuz, oradaki kazalardan sonra toprak altında kalan vatandaşlarımız var. Şimdi, oradaki o maden sahasının durumu ne olacak? Nasıl bir planlamanız var? Toprak altında kalan, hâlen orada olan vatandaşlarımızın oradan çıkarılması konusunda bir çalışmanız var mı? Nasıl bir işlem yapıyorsunuz? Bu sözleşmeyi feshetmeyi mi düşünüyorsunuz, yeni bir alan olarak yeniden ihaleye çıkmayı mı düşünüyorsunuz? Şu anda çıkamazsınız ama sözleşmeyi feshettikten sonra... Bu alanla ilgili çalışmanız nedir? Yani yirmi beş yıl, sözleşmenin dolmasını beklemeyeceğiz çünkü onların da taahhütleri var size, kömür taahhütleri var. Bu arada geçen sürede kömür üretmediği için bu taahhütlerini de yerine getirmemiş oluyor, bunun hukuksal boyutlarını hep beraber belki birkaç yıl sonra da tartışmaya başlayacağız. Buradaki planınız nedir?

BAŞKAN – Sayın Akar, öneriyle ilgili Sayıştayın görüşünü alayım, oylamamızı yapalım, sonra Sayın Genel Müdürümüze...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yani konu devam ediyor, Çöllolar olduğu için bir başka konuya geçmeden bunu öğrenirsek arkadaşlarımız da, biz de bilgilenmiş oluruz.

BAŞKAN – Tamam.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 18

Buyurun Sayın Genel Müdür.

EÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL ALIŞ – Sayın Başkanım, açık ocak tarihinde yani açık ocak işletmeciliği tarihinde Çöllolar’da meydana gelen kazadan daha büyük bir kaza terminolojide gözükmüyor. Yani bütün şeylere baktık, gerçekten çok büyük bir kaza. İlk kaza 6/2/2011 tarihinde meydana geldi ve yaklaşık 24 milyon metreküp ve tona vurduğunuzda da yaklaşık 50 milyon ton toprak olduğu gibi, blok hâlinde kaydı. Daha sonra, bununla ilgili çalışmalara hemen başlandı ve üniversite çevresinin verdiği rapora göre bunun bir nevi, topuk vazifesi gördüğünü, artık burada bir başka heyelan olmayacağı yönünde de şifahi görüşmeler yapıldı. Orta Doğu Teknik Üniversitesi danışman üniversiteydi orada ancak bu söylentiden dört gün sonra büyük bir heyelan oldu. İkinci heyelanda 100 milyon ton toprak orada alabora oldu ve bütün o kömür çıkarılan alanı doldurdu. Şimdi, orada öncelikle, cenazelerin çıkarılması için çok büyük çalışmalar yapıldı. Yani teknik çalışmalar yapıldı, bütün araştırmalar yapıldı ama ben toplam 120-130 milyon ton toprağın oradan hafredilerek cenazelerin çıkarılacağına şahsen çok ihtimal veremedim çünkü çok zor bir olay. Kepçeyle girip 120 milyon ton hafriyatı ne kadar zamanda, kaç kamyonla, ne kadar sürede yapabilirsiniz? Gerçekten çok zor bir şey. Bu nedenle, firma, ailelerle görüştü ve onların adına bir anıt mezar dikildi oraya. Bu, işin trajedi veyahut kaza tarafı.

Çöllolar’da biz ne zaman işletmeye başlarız? Bizim düşüncemiz şöyleydi: Büyük ihtimalle önce tekrar ocak ağzından devam edilebilir noktasında hareket ederek firmayla görüşmelere başladık. Firma bizden değişen şartlar nedeniyle ilave para istedi. Biz bu parayı veremeyeceğimizi Yönetim Kurulu kararıyla kendilerine bildirdik, zaten raporlarda da göreceksiniz, Teftiş Kurulunun da görüşü bu şekildeydi. Firma bu nedenle, dedi ki o zaman: “Bu gelişen şartlarda siz bize ilave para ödemezseniz biz burada kömür çıkaramayız.” Sonuçta, geldiğimiz noktada Sayın Başkan,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 19

değerli Komisyon üyelerimiz; MTA bir çalışma yapıyor, MTA'nın çalışması sonucunda eğer burada yapılacak olan çalışma nedeniyle bir iş artışı doğacaksa -sözleşmemize göre de bu iş artışının meblağı belli, yüzde 20'yi geçemez- bu noktaya gelirse büyük ihtimalle, biz firmaya “Ya bu şekilde devam et veyahut da işi tasfiye edelim.” diyeceğiz. Devam et dediğimizde eğer uymazsa da işin feshine gidilebilir, iş feshedildiğinde de neler yazılacağı hukuken zaten sözleşmede belli. Ama biz işin doğrusu, maliyet artışı vermeden bu işi tekrardan firmaya yaptırmak istiyoruz. Yoksa, oldukça zorlanıyoruz Kışlaköy’de iki santrali birden kömür olarak tedarik etmek çok zor bir şey.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Buyurun Tahir Bey.

TAHİR ÖZTÜRK (Elâzığ) - Sayın Genel Müdürüm demin dediniz ki: “Firma fark istiyor.” İsteddiği fark ne kadar, bir de bizim üretim kaybımız da o farkı karşılıyor mu, öyle bir hesap yaptınız mı?

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Öztürk.

Buyurun.

EÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL ALIŞ – Şimdi, Başkanım aslında şöyle: Kömürün orada çıkartılmamasını varsaydığınızda belki de bizim bir aylık kaybımız bile onlara vereceğimiz paradan daha fazla olabilir. Ancak sonuçta siz kamu tarafındasınız yani kamu tarafında her şey usul ve esaslarla, sözleşmelerle bağitlanmış. İsteddiği rakam yüzde 20'nin üzerindeydi, biz bunun Bakanlar Kurulu kararıyla... İş artışı verilmesi için de Bakanlar Kuruluna gerekçeli karar yazdık ancak Bakanlar Kurulundan bu iş artışı çıkmadı. Çıksaydı bu işin maliyeti eski parayla 4,6 katrilyon yani 4,6 milyar TL, istedikleri para da 2,6 milyar ilave bedeldi. Bunu ödeyemeyeceğimizi biz söyledik çünkü sözleşme çok açık.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 20

Bir de bu bir hizmet alımı işiydi, hizmet alımlarında Kamu İhale Kanunu'nda iş artışı maksimum yüzde 20 oranında veriliyor. Bu, yüzde 20'yi geçtiği için biz veremeyeceğimizi söyledik, onlar da yapamayacaklarını söylediler. Ama şu anda MTA çok kapsamlı bir çalışma yapıyor. Sonuçta biz iş artışı da verilirken... "Uzman kuruluşlardan görüş almak." üzere diye bir madde var, MTA uzman kuruluş bu konuda. Eğer MTA, iş artışının yüzde 20'den daha fazla çıkması hâlinde bize rapor sunarsa biz bunu işin tasfiyesi yönüne geldiği yönde anlayacağız ama yüzde 20'nin altında olursa yönetim kurulumuz da karar verirse iş artışını vererek işe devam ettireceğiz.

Ama şunu bir daha söylemek istiyorum ki: Mesela bizim Sayın Başkanım orada 1.440 megavatlık bir santralimiz var. 1.440 megavatlık santrali yirmi saat çalıştırsak bir günde, oradan 20 milyon kilovatsaat elektrik elde ederiz. 20 milyon kilovatsaati 15 kuruşla çarpsak 300 milyon kuruş, o da 3 milyon TL günlük orada bizim ciromuzu her gün kaybetmemiz demek. Biz de kömür çıkartılmasını istiyoruz ama kamu tarafının elindeki sözleşmeler tabii kendisini sıkı sıkıya bağlıyor.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akar.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Evet, şimdi, burada asıl sorun aslında bana göre EÜAŞ'ın bir maden işletmeciliği yapması.

BAŞKAN – Dün başlamıştınız, evet, devam edebilirsiniz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Evet, gündüz söylemiştik.

TKİ'den alınıyor ve EÜAŞ'a veriliyor maden ocaklarının bir kısmı, burada da sıkıntılar çıkıyor. Belki Genel Müdür bunu biz yaptık, denetledik diyecek ama işletmecilik TKİ'nin bu konudaki tecrübesi çok uzun yıllara dayanıyor. Belki de TKİ bu madeni işletmiş veya hizmet alımı veya redevans usulüyle yapmış olsaydı, belki Soma'yı örnek göstereceksiniz ama daha iyi denetleyebilir. Siz gösterirsiniz şimdi benim bu temize karşı "Soma'da madem niye beceremediler." diyebilirsiniz. Bir defa, EÜAŞ'ın madenleri işletmesi

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 21

doğru değil, TKİ gibi bir kurum varken bu kuruma bu madenin döndürülmesi lazım.

İki: Oradaki olay, raporlarda, önceki raporları, Sayıştay raporlarını okursanız, önceki yılların Sayıştay raporlarının tümünde geçiyor, birkaç kez bu şirket uyarılmış. Bu Ciner grubuna ait bir şirket -Habertürk'ün falan var ya böyle, yandaş medya, havuz medya diyoruz, ona ufak bir vurgu yapayım, tırnak açayım burada- ona ait bir şirket. Ha, ben şimdi doğru olan şeyleri söylemeye çalışıyorum. Biraz evvel araçlar için düşündüğüm doğru, o doğrudu onu söyledim. İki yıl önce de aynı şeyi söyledim, şimdi de onu söylüyorum: EÜAŞ'ın bunu işletmesi doğru değil, orada tamamen şirket kusurlu. Daha önce yapılan incelemelerde, raporlarda bu şekilde, bu yöntemle kazı yapıldığı takdirde büyük olaylara gebe olacağı ve ciddi hasarlar oluşacağı ifade edilmiş, buna rağmen oradaki işlem devam etmiş. Şimdi, şirket burada yüzde 100 kusurlu. Şirketin yüzde 100 kusurlu olduğu bir yerde devletin yaklaşık dört yıllık bir üretim kaybı var ya da termik santralin çok düşük kapasiteyle çalışması var. Her ne kadar Genel Müdür "Bir başka sahadan getirdiğimiz kömürle çalıştırıyoruz." dese de A termik santralini daha çok besliyor B'yi besleme şansı çok fazla yok. Onun için de çoğu zaman zaten raporlarda –biraz sonra üretim saatlerini verirse- yüzde 30 kapasiteye ulaşmış ulaşmadığını da bilmiyorum, genelde emre amade bekletiliyor falan, bu şekilde yönetiliyor. Burada şirket yüzde 100 kusurlu, devletin üretmesi gereken, termik santralin çalışması gereken devletin kaybı çok büyük. Aslında bunu çok uzatmadan bu sözleşmenin feshedilmesi gerekiyor. Feshetmek için bütün şartlar oluşmuş ama maalesef Türkiye'de mahkeme süreçleri de çok uzun sürüyor. Bana göre –Genel Müdür çok umutlu ama- bir on yıllar daha bunu konuşacağız gibi geliyor bana bu davayı, bu üretim sürecine geçebilmeyi konuşacağız. Bununla ilgili birtakım önleyici de mahkeme sürecini önleyici tedbirler de alınmalı. Artık sözleşme maddelerinin birçoğu

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 22

gerçekleşmiş, olumsuz gerçekleştikten sonra şirketin, aynı şeyde olduğu gibi, yine örnek vereyim, TTK'da olduğu gibi, Zonguldak'ta olduğu gibi, HEMA'da olduğu gibi üç yıllık hazırlık sürecini on yıla çıkartıp mahkemeye daha da uzatmaya çalışması gibi, burada da bunlar gerçekleşir ve devletin büyük kayıpları olur burada. Ben şimdi size sesleniyorum, iktidar tarafına sesleniyorum: Bunun da bazı kanun maddeleriyle önlenmesi gerekiyor arkadaşlar, gerçekten devlet kaybediyor burada kimse değil. O şirket falan kaybetmiyor, şirket düşündüğü o duygusal tarafını evet, belki kazanamıyor ama devlet çok büyük...

TAHİR ÖZTÜRK (Elâzığ) - Şirket de kaybediyor.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ya, o belki kurtulduğuna seviniyor bazen, işte Soma Holding Soma'da kaza yaptı ama taş kömüründe de 4 milyarlık teminatını geri istiyor, o da mahkemeye verdi, yirmi dört aylık süreci otuz aya çıkarttı falan... Usul ve yöntem aynı samimi söylüyorum, bu şirketlerde, devletin maden işinde çalışan şirketlerde, özel şirketlerin usul ve yöntemlerinin hepsi birbirine benziyor. Kanunlara arkadan dolanmak, açık taraflarını bulmak, kendi lehlerine sistemi nasıl işletebilecekleri üzerine müthiş kafa yoruyorlar. Bizim de bunların bu şekilde açıkları yakalayacak düzenlemelerden daha çok, devletin gelirlerini koruyacak, milletin hakkını koruyacak yöntemler ve kanunlar geliştirmemiz gerekiyor. Bunu çözemezsiniz, bakın, ben çok uzun süre milletvekilliği yapmayı düşünmüyorum ama devlette 65 yaştan emekli olunuyor ya, eğer 65 yaşına kadar giderseniz bunun çözülmediğini göreceksiniz. Burada genç arkadaşlarıma söylüyorum: Uzun yıllar KİT Komisyonunda bu konuşulacak. Bunun çözümü mahkemelerle, bu yöntemle değil; bunun çözümü kanunlarla arkadaşlar. Sözleşmeler gereğini yerine getirmiyorsa gerekeni yapacaksın diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 23

Sayın Genel Müdürüm, eklemek istediğiniz bir husus var mı?

EÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL ALIŞ – Hayır efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Öneriyle ilgili olarak Sayıştayın görüşünü alıyorum.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, öncelikle bu şartları hazırlayan idaremiz, uymayan da idaremiz. Bizim orada şeyimiz yok, o ara iş makinelerinin orada çürümesi falan değil. EÜAŞ'ın izniyle çıkarılabilir, tamir bakım için çıkarılabilir, korumak amacıyla çıkarılabilir ama EÜAŞ'ın hiç haberi yok, adam makinelerin yarıdan fazlasını alıp götürüyor. Sonra, bu sözleşme askıda, şu anda çalışan bir sözleşme değil, yarın hangi şartlarla masaya oturacağımız da belli değil. Dolayısıyla, masaya oturduğumuzda kurumun hak ve menfaatleri açısından bu araçlar bizim için bir veri olabilir. Dolayısıyla, biz tespitini istemiştik yapamadı arkadaşlar, kendileri de yapamadı, 6 defa yazıyla “Bu araçlar nelerdir?” diye istediler. Park Teknik en sonunda dedi ki: “Kömür sahasını çalıştırmaya başladığımızda bu araçları geri getirmeyi – göçükte kalanlar hariç- taahhüt ederiz.” diye bir yazı verdi. Yani biz araçların tespitini istedik ve soruşturma sonuçlarına katılmayarak şunu da önerdik Sayın Başkanım 2014 yılında: “Afşin-Elbistan Çöllolar sahasıyla ilgili yapılacak işlemlerde firmanın Şubat 2011 faaliyet raporunda kömür ve dekapaj kazısı faaliyetlerinde kullandığını belirttiği ana ve yardımcı iş makinelerinin esas alınması.” Yarın bir konu olduğu zaman “Bu 201 tanesini esas alın, işlemleri bunun üzerinden görün.” diye bir öneri yazdık, izninizle bunu izleyelim Başkanım.

BAŞKAN – Ben yapılacak işlemlerin yapıldığı kanaatindeyim.

Önerinin gündemden çıkarılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2013 yılı görüşmelerine başlıyoruz.

2013 yılına ait üç öneri bulunmaktadır.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 24

Birinci öneriyi okutuyorum:

Öneri 1:

DSİ tarafından yapılarak EÜAŞ'a devredilen hidrolik santrallerdeki yapım sürecinden kaynaklanan sorunlar nedeniyle işletme sürecinde yaşanan aksamaların mümkün olan en kısa sürede çözülerek kapasite kullanım oranlarının artırılmasını ve aynı alandaki mükerrer yatırım önlenerek kamu kaynaklarının daha verimli kullanımını teminen; EÜAŞ'a devredilecek HES tesislerinin etüt, planlama, kesin proje hazırlanması, inşaat ve işletme safhalarında DSİ, EÜAŞ ve TEİAŞ arasında daha etkin, sürekli iş birliği sağlanması hususunda ilgili merciler nezdinde gerekli girişimlerin sürdürülmesi.

BAŞKAN – Okutmuş olduğum bu öneri 2014 yılının 2 no.lu önerisiyle aynı mahiyettedir, birlikte işleme alacağız.

Cevap için buyurun.

EÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL ALIŞ –

Güncellenmiş cevap 1:

DSİ Genel Müdürlüğü tarafından yaptırılarak EÜAŞ Genel Müdürlüğüne devredilecek HES tesislerinin etüt, planlama, kesin proje hazırlanması, inşaat ve işletme safhalarında DSİ, EÜAŞ ve TEİAŞ arasında daha etkin ve sürekli iş birliği sağlanması hususları Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına aktarılarak konunun yetkili kuruluşlara iletilmesi istenmiştir. HES sorunları, Enerji İşleri Genel Müdürlüğü tarafından DSİ'ye yazılı olarak iletilmiş, sorunların çözümüne yönelik olarak ilgili kurumların katılımıyla toplantılar düzenlenmiştir.

Sayıştay Başkanlığı önerileri doğrultusunda DSİ tarafından inşa edilerek şirketimiz tarafından geçici işletme devriyle işletilen hidrolik santrallerde yapım sürecinden kaynaklanan sorunlar nedeniyle işletme sürecinde yaşanan aksamaların çözümünde mükerrer yatırımların önlenmesi,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 25

kamu kaynaklarının daha etkin kullanımının sağlanması amacıyla sorun teşkil eden devir aşamasında ve daha sonra ortaya çıkan problemlerle ilgili görüşlerimizin ve çözüm önerilerinin konu edildiği rapor, santral bazında hazırlanarak Enerji İşleri Genel Müdürlüğü aracılığıyla DSİ'ye iletilmiştir.

BAŞKAN – Sayın Genel Müdürüm, cevap çok uzun, yazılı olarak zaten mevcut, siz özetlerseniz... Lütfen...

EÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL ALIŞ – Sayın Başkan, öneriye biz yüzde yüz katılıyoruz zaten. Bu konuda da girişimlerimiz sürekli devam ediyor.

Biliyorsunuz, Türkiye’de termik santraller EÜAŞ tarafından, daha doğrusu, daha önce Türkiye Elektrik Kurumu tarafından, bölündükten sonra EÜAŞ tarafından yapılmaktaydı, şimdi özel sektör tarafından yapılıyor. Ancak kamuya ait hidroelektrik santrallerin Devlet Su İşleri tarafından projesi, etüdü, bütün çalışmaları yapılıyor, şu ana kadar da bir koordinasyon içerisinde yapılmıyordu. Devir sırasında, geçici kabul sırasında bizim tarafımızdan gönderilen arkadaşlarımız ancak gözlemci sıfatıyla bulunabiliyor yani geçici kabulde kabul eksikliği veyahut da kabulü yapmama gibi bir keyfiyetimiz de söz konusu değil. Biz de DSİ'ye bunun Elektrik Şebeke Yönetmeliklerine uygun olmayan kısımlarını defaten bildirdik ama maalesef bir sonuç alamadık. Ancak son görüşmelerden sonra, Devlet Su İşleri tarafından yapılacak bütün hidroelektrik santrallerde elektrik ekipmanıyla ilgili çalışmalarda EÜAŞ ve TEİAŞ'ın da bulunması yönünde bir toplantı tutanağı tanzim edildi. Bundan sonra, büyük ihtimalle bu santraller yapılırken bizim görüşlerimizi alacaklar diye düşünüyoruz.

Bu öneriye biz de yüzde yüz katılıyoruz ama devam etsin etmesini Sayıştaydan dinlemekte fayda görüyorum.

BAŞKAN – Sayıştayın görüşünü alacağım.

Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkan, ben cevabı da okudum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 26

Buradan, özet olarak, DSİ “Biz bu işleri önceden ihale ediyoruz, bu yönetmelikler zaman zaman değişiyor, dolayısıyla biz sonradan bu işi değiştiremeyiz.” diyor gibi bir sonuç çıkıyor ama şu bir gerçek ki: Mesela sayaç bağlanıyor, sisteme bağlanacağı zaman, TEİAŞ diyor ki: “Hayır, ben bu sayacı sisteme bağlamam, EPDK’nın sayaç tebliğine uygun değil.” Şaft dizaynı, “Hayır bu şaft dizaynı uygun değil.” Bunların hepsini siz tekrar yeniden yapılandırmazsanız bu sefer, üretim tesisi sisteme enerji veremiyor yani lisans alamıyor, üretime başlayamıyor. Yeniden, başlıyorsunuz, sayaçları değiştirelim, akım gerilim trafolarını değiştirelim, onları değiştirelim, şaftı değiştirelim, şunları ilave edelim, bunları çıkaralım... Çok ilave masraf var. Bunlar küçük şeyler değil Başkanım. Az gibi görünüyor, “sayaç” diyor ama bu sayaç çevresiyle beraber koca bir modül ve ciddi bir yatırım. Dolayısıyla, DSİ’nin bir şekilde bunu çözmesi lazım.

İzniniz olursa izleyelim Başkanım.

BAŞKAN - Önerinin oylamasına geçiyorum.

Önerinin izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2’nci öneriyi okutuyorum:

Öneri 2:

Raporun ilgili bölümlerinde yer alan ve rapor ekinde (Ek: 16) listesi verilen diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

EÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL ALIŞ –

Cevap 2:

Öneri doğrultusunda hareket edilecektir.

BAŞKAN – Önerinin izlenmesi hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3’üncü öneriyi okutuyorum:

Bağlı ortaklıklar

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 27

Öneri 3 :

Sayıştayın bağlı ortaklıklar raporunda yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

EÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL ALIŞ –

Cevap 3:

Öneri doğrultusunda hareket edilecektir.

BAŞKAN – Önerinin izlenmesi hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2014 yılı görüşmelerine başlıyoruz.

2014 yılına ait 4 öneri bulunmaktadır.

1'nci öneriyi okutuyorum:

Öneri 1:

EÜAŞ ve TETAŞ arasında imzalanan ikili anlaşma çerçevesinde, 2014 yılında EÜAŞ tarafından üretilen elektrik enerjisinin ortalama satış maliyeti 14,86 kr/kWh olmasına rağmen TETAŞ'a ortalama 12,03 kr/kWh birim fiyattan enerji satılması sonucu 1,5 milyar TL faaliyet zararı doğduğundan, KİT ve Bağlı Ortaklıkları Genel Yatırım ve Finansman Kararnamesi'nin "Kamu iktisadi teşebbüslerinin ürettikleri mal ve hizmetlerin fiyat ve tarifelerini teşebbüsü zarara uğratmayacak şekilde belirlemeleri" hükmü doğrultusunda enerji satış fiyatının EÜAŞ'ı zarara uğratmayacak şekilde belirlenmesi.

EÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL ALIŞ –

Güncellenmiş Cevap 1:

2014 yılı altı ay gerçekleşme, altı ay tahminî değerler ile enerji KİT'lerinin finansman dengesi gözetilerek hazırlanan ve Hazine Müsteşarlığının 2/12/2014 tarih, 36561 sayılı yazısı ile tarafımıza iletilen 2014 yılı revize programında teşekkülümüz için 598 milyon TL zarar öngörülmüş olup, program ekli tabloda TETAŞ'a satış fiyatı da 12,03 kr/kWh olarak yer almıştır.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 28

2014 yılı sonunda oluşan 1,5 milyar TL'lik faaliyet zararının, programlanandan yüksek gerçekleşmesine ise aşağıda tabloda görüleceği üzere su gelirlerinin beklenen düzeyde gerçekleşmemesi ve ikili anlaşmalardan doğan taahhütlerimizin yerine getirilmesi gerekliliği için doğal gaz kaynaklı santrallerden üretim yapılması, kış puantlarında ise ikincil yakıtla (fuel-oil, motorin) üretim yapılması neden olmuştur.

Konuyla ilgili olarak öneri doğrultusunda daha hassas davranılacaktır.

BAŞKAN – Sayın Akar, buyurun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan, Hazineyi dinlemek istiyorum burada.

Bir üretim tesisinin ne kadar zarar yapacağını Hazine veya bir başka kuruluş öngörmez yani özel sektörde de devlette de böyle olmalı bu iş. Bunun gerçek nedeninin bu olduğunu düşünmüyorum. Bir defa, Hazine bunu açıklayacak.

Üretim tesisleri, otururlar, işçilik maliyetini hesaplarlar, sarf malzemelerini hesaplarlar, “fiks masraflar” dediğimiz sabit masrafları hesaplarlar, değişkenleri hesaplarlar ve sonuçta, tesisin kâr edebilmesi için de onun üzerine kendi oranlarını koyarak bir fiyat belirlerler, maliyet fiyatı belirlerler. Kalkmış EÜAŞ, hem santral çalıştırıyor, EÜAŞ'a bağlı santralleri çalıştırıyor hem de maden ocaklarını çalıştırıyor ama Hazine kendine vazife edinmiş, diyor ki: Sen bu kadar zarar edeceksin, elektrik satış fiyatın da böyle olacak.

Bakın arkadaşlar, oradan, Hazinenin temsilcisi arkadaş “Öyle değil.” diyor, cevaba baktığımda revize programında “Teşekkül için 598 milyon zarar öngörülmüş.” diyor. Bu zararı siz öngöremezsiniz. Bu kurum, fizibilite çalışmasını, maliyet çalışmasını yapar, bilmiyorum, bununla ilgili ARP programlarınızda var mı, genelde kamu kurum ve kuruluşlarında çok eski ARP programları vardır, bunu, biz, burada, defalarca konuştuk ve çalıştırılmadığı

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 29

için de düzgün maliyet hesapları yapılamaz, genelde manuel yapılır maliyet hesapları. Şimdi, burada, Hazine oturmuş EÜAŞ'ın yapması gereken işi yapmış, ona bir zarar öngörmüş ve bir satış fiyatı belirlemiş. Bana göre, Hazinenin bunu yapmaması gerekiyor, doğru da değil. Şimdi, Hazine -cevapta yer aldığı şekilde- zarar öngörmüş, niye zarar öngördüğünü bu şekilde açıklasın. Herhâlde, Hazine burayı çalışan arkadaşlarımız hem maden işletmeciliğini çok iyi biliyor hem de üretimi çok iyi biliyor diye düşünüyorum, elektrik üretimini özellikle, hidroelektrik santrallerden, doğal gaz çevrim santrallerinden... Termik santrallerdeki üretimi çok iyi bildiğini düşünüyorum, böyle bir cevap verdiyseler, böyle bir plan hazırladıysalar. Şimdi, ben, Hazine Müsteşarlığından, bunu bir uzman olarak, bu işleri iyi bilen bir arkadaş olarak dinlemek istiyorum: Niye bunu bu şekilde kuruma öngördünüz? Bu cevabı aldıktan sonra devam edeceğim.

BAŞKAN – Evet, buyurun.

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI DAİRE BAŞKANI MURAT ÇELİKER – Efendim, öncelikle 2014 yılı Programı'nda, 2013 yılında hedefleri gönderirken biz EÜAŞ'a 3,2 milyar lira kâr hedefi gönderdik. Bizim göndermiş olduğumuz tek şey kâr hedefidir; kâr hedefi, faaliyet kârı hedefi, yatırım, borçlanma gereği ve faiz dışı fazla. Biz kuruluşa bunları bildiririz ve diğer fiyat, miktar konusunda kuruluş yönetim kurulu yetkilidir bu hedeflere varma konusunda. Dolayısıyla, cevapta da yer aldı, ben çok şaşırdım cevapta bu şekilde yer almasına. Bizim bir fiyat hedefi göndermişliğimiz yoktur kuruluşa. 12,03'lük hedef tamamen kuruluş yönetim kurulu tarafından alınmıştır, bizim verdiğimiz 3,2 milyar TL'lik kâr hedefine ulaşmak için. Ancak, ticarettir, üretimdir, her zaman beklediğiniz şeyler oluşmaz. Biz, Hazine Müsteşarlığı olarak kuruluştan aldığımız verilerle bir genel denge modeli kapsamında rakamları oluşturuyoruz. Bize kuruluştan gelen hidroelektrik tahmini 44 milyar kilovatsaattir ancak kasım, aralık gibi geldiğinde bunun 22 milyar kilovatsaat

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 30

olduğu ortaya çıktı. Tabii, kuruluş da hâliyle bize geldi. Zaten dikkat ederseniz bizim revize yazı tarihimiz 2014 Aralık ayı yani her şey olup bittikten sonra. Kuruluş bize geldi, dedi ki: “Biz hidroelektrik kaynaklardan yeterli üretim yapamadık.” ki bu yağış şartlarına bağlıdır, her zaman öngörülemez. “Zaten biz kârımızın çoğunu da hidroelektrik santrallerden yapıyoruz, büyük kısmını, buradan kaynaklanıyor. Bu bizi mali olarak sıkıntıya düşürdü. Aynı zamanda özelleştirmelerden dolayı bu varlıkların çıkışı da kâr-zararı etkiliyor.” Biz bunu Enerji Bakanlığımızla, Kalkınma Bakanlığımızla... Zaten bu tek başımıza verilebileceğimiz bir karar değildir, zaten burada görüş alınarak revize yapılabilir. Yani Hazine Müsteşarlığı kafasına göre bir revize yapamaz. Bize geldiler, kuruluş bize bunları açıkladı, makul gerekçeleri ortaya koydu, “Tamam.” dedik. Ticarette her zaman, her yıl kâr elde etmek gibi ya da her yıl beklentilerimizin oluşması gibi bir şey mümkün değil. Yağmur yağmadıysa, kar yağmadıysa, su gelirleri azsa bu yıl kâr edemedik ve kuruluşun kâr hedefini 598 milyon lira zarar olarak belirledik. Bu, ticaretin, üretimin de zaten doğal bir sonucu. Ancak, cevapta da yer aldığı gibi Hazine Müsteşarlığının kuruluşların fiyatlarını belirleme gibi bir yetkisi bulunmamaktadır. Biz bu yönde hiçbir şekilde kuruluşa ne fiyat ne de miktar verisi yolluyoruz, zaten yollasak da kuruluşun bunu dikkate almaması gerekir çünkü kanunen böyle bir yetkimiz yok. Kuruluşlara eğer bir fiyat dikte edilecekse ancak bu Bakanlar Kurulu kararıyla görev zararı kapsamında yapılabilir.

Dolayısıyla, bizim revize amacımız, revize gerekçemiz... Kuruluşun bize sunmuş olduğu su gelirlerinin düşüşü, o dönem biraz döviz kurlarındaki artışlar ve özelleştirmeler kapsamında biz böyle bir hedefi öngördük. Fiyatları oluşturma hususu yönetim kurulu uhdesindedir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 31

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Genel Müdürün herhâlde bunlarla ilgili cevabını alacağız.

BAŞKAN – Sayın Genel Müdürüm, buyurun.

EÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL ALIŞ – Sayın Başkanım, değerli üyeler; aslında bardağın dolu tarafına bakmak lazım. Nihai tüketicinin elektrik fiyatları artmamıştır, bunu da önceden bir söylemek istiyorum. Yani her ne kadar biz 598 milyon TL zarar ettiysek de... Daha fazla zararımız oldu, sebebi de o sene hem su gelirimiz çok az oldu. Doğrudur, Murat Bey’in dediği gibidir yani ilk önce 3,2 milyar TL kâra göre ve biz de buna göre hesabımızı yaptığımızda, su gelirlerimiz ve çalışma, üretim miktarımız programa göre hesaplandığında TETAŞ’a satış fiyatımız olan 12,03 kuruşla 3,2 milyar TL kârı tutturacağımızı öngördük ama su gelirimiz azaldı. Tabii, aralık ayında bize revizeyi bildirdiler ama biz daha önceden gittik yani zarar edeceğimizi gördük 12,03 kuruşla. Ama, bu aslında enerji KİT’leri arasında bir dengeyi de öngörür Sayın Vekilim, siz de biliyorsunuz. Yani biz 2011’de de, 2012’de de... 2011’i hatırlıyorum: Daha doğrusu bize kâr 2,6 milyar TL öngörülmüştü. 5 milyar TL kâr ettik o gün ama 2,4 milyar fazla kâr ettiğimiz için kimse teşekkür etmedi bize, elektrik fiyatları da iyi gitti yani. Şimdi 12,03 kuruştan biz TETAŞ’a sattık, TETAŞ da dağıtım şirketlerine sattı, dağıtım şirketleri de nihai tüketiciye sattı. Hani, bunu derken “O zaman, her zaman zararına satın da elektrik fiyatları artmasın.” diyebilirsiniz, yok, böyle bir şey de demek istemiyorum ama... Daha önce çok fazla kâr ettiğimize sayarak o seneyi de zararla kapattığımızda bizi mazur görün Sayın Vekilim. Yani hakikaten 12,03 kuruştan sattığımızda biz yıl ortasında, daha doğrusu son çeyrekte fark ettik zarar edeceğimizi çünkü –yani bunu geç fark ettiniz anlamında söylemiyorum- öyle bir noktaya geldik ki zararı kapatmak için TETAŞ’a ikinci altı ayda çok büyük bir zam yapma ihtiyacı doğacaktı, hâlen su beklentimiz vardı, gelmedi. Bir de işin kötü tarafı, aralık ayında doğal gaz kısıtı olduğu için... Bu bizim

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 32

elimizde olmadı, öngöremedik de yani. Doğal gaz gelse, biz doğal gaz santrallerini çalıştırarak sıkıntıyı aşacaktık. Ama, yalnız doğal gazın gelmediği bir ay boyunca -onun yerine biz ikincil yakıtı kullandık- oradaki maliyet artışı bizim zararımızı artırdı. Bu nedenle, dediğim gibi bunda bir hatamız olmuştur, bunu biz ders olarak algıladık. Maliyet bazlı fiyatlandırma esası esastır ancak bazen KİT dengeleri gözetildiğinde de biz kâr etseydik TETAŞ zarar edecekti Sayın Vekilim. Bu nedenle, sonuçta, biz sizin önünüze günah keçisi olarak geldik, mazur görmenizi talep ediyoruz.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akar.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Genel Müdür, sizinle ilgili bir şeyi sorgulamıyoruz. Şimdi burada bir cevap vermişiz, bu cevap üzerinden giderek söylüyorum. Aslında bunu bu şekilde daha açık ve net ifade etseniz hepimiz ne olduğunu da biliyoruz.

TETAŞ aslında sizden, enerjiyi üreten tesislerden satın alıp başka dağıtım şirketlerine satan pazarlama şirketi, TETAŞ'ı görüştük. Şimdi “Elektrik fiyatları artmadı.” dediniz. Ben aslında TETAŞ'ı görüşürken burada arkadaşlarıma da gösterdim. Her çeyrekte elektrik fiyatlarının periyodik olarak arttığını, vatandaşa ulaşan elektrik fiyatlarının periyodik olarak arttığını ben gösterdim ama şu anda evrak yanımda olmadığı için.. Hem de benim değil, devletin kendi resmî kurumundan almış olduğum evrak üzerinden arkadaşlarıma burada gösterdim onu, o gün de TETAŞ yetkilileri vardı. Her çeyrekte periyodik olarak elektrik fiyatları, vatandaşın kullanmış olduğu elektrik fiyatları artıyor. Bu kurum niye zarar ettirildi? TETAŞ'ın zararını önlemek için değil arkadaşlar, yap-işlet-devret modeliyle, devletin garanti vermiş olduğu, alım garantisi vermiş olduğu elektrik fiyatlarının yüksekliğinden, üretim fiyatlarının yüksekliğinden kaynaklanan olaydan dolayı size bu zararı bindiriyorlar. Şimdi, doğal gaz çevrim santralleri furyası yaşandı Türkiye’de. Önüne gelen, dosyayı eline alan bir doğal gaz çevrim

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 33

santrali yaptı ve hem yüksek derecede dışa bağımlı hâle getirdi hem de yüksek fiyatlardan enerji satın almak zorunda kaldı devlet yap-işlet-devret modeliyle. Şimdi, bu aradaki farkı kapatabilmek için ne yapıyor? İşte, sizin üzerinizden bir kısmını size yansıtarak sizi zarar ettiriyor, aslında zarar etmeniz söz konusu değil.

Şimdi, nükleer enerjiden bahsettiniz, değil mi? Nükleer enerji birim fiyatları 10 sent civarında yani 10 sent dediğiniz zaman bugün 30 kuruşa gelecek. Şimdi, bunun vatandaşa yansması, bugün 7 kuruşa, 2 kuruşa elektrik enerjisi mal eden üretim tesisleri varken -özellikle hidroelektrikte- 30 kuruştan elektrik satın almaya başlayacağız. Bunun vatandaşa yansması nasıl olacak? Araya TETAŞ girecek, TEİAŞ girecek, iletim kiralarnı alacak. İşte, birçok kurum araya giriyor ve ne yapmaya çalışıyorlar? O yüksek fiyatla alınan elektriğı dengelemeye, vatandaşa ulaşırken de biraz daha düşük tutmaya, orada stabil kalmasını sağlamaya çalışıyorlar. O arada da işte, bizim kurumlarımız bu şekilde zarar ettiriliyor.

Soruyu da sorayım bu arada size, bunu da cevaplayın: Hidroelektrik santrallerdeki üretim maliyeti nedir? Bunun bir iki tipi var değil mi? Biri dere üzerine kurulan hidroelektrik; “HES” diyoruz. Gözden kaçırmak için de barajlarla beraber değerlendiriyoruz, aslında çok farklı şeyler onlar. İkisi aynı olmayan, adına “HES” dediğimiz, biri barajlar, biri de dereler üzerine kurulan... Bundaki üretim maliyetlerini şimdi bir konuşalım, bir söyleyin. Burada daha net anlaşılması için söylüyorum bütün bunları.

Hemen sonunda termik santraller var. Termik santrallerimizin iki tipi var: Taş kömürüyle yakan -zaten Türkiye'de 1 tane devletin elinde, o da özelleştirildi- diğerleri de linyit kömürüyle. Bunların üretim maliyetleri nedir?

Çok konuşulan, çevresel etkileri de çok konuşulan rüzgâr ve güneş var. Herhâlde devletin, şu anda EÜAŞ'ın da üretim yaptığı bir rüzgâr türbini veya

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 34

güneş türbinleri bulunmuyor ama biliyorum ki, maliyetlerini biliyorsunuzdur yaklaşık olarak. Bunların maliyetleri...

Nükleeri biliyoruz, 10 sent civarında anlaşmalar yapılıyor. Nükleerin de dezavantajlarını, avantajlarını konuşuruz. Bunların üretim maliyetini bildiğimiz için ayrıca sormuyorum.

Doğal gaz... Doğal gaz dönüşüm santrallerinde, elimizde kendi doğal gaz santralimiz var bildiğim kadarıyla, bir de yap-işlet-devret modeliyle ve yap-işlet modeliyle ve alım garantisi verilen doğal gaz üretim tesisleri var. Bunların üretim maliyetlerini sizden rica ediyorum.

Fuel oil ve motorin kullanıyorsunuz zaman zaman. Bunlardaki üretim maliyetlerini sizden rica ediyorum.

Şimdi, arkadaşlar, bunları doğru konuşursak... Yani burada bir şeyi gizlemeye gerek yok. Biliyoruz ki -yap-işlet-devret modelleri- doğal gazla üretilen ve gelecekte nükleerle üretilecek elektriğin hem vatandaşın başına iş açtığını -maliyet ve bunları karşılama anlamında- hem de devletin başına iş açtığını hep birlikte görüyoruz.

Bakın, hâlen bu santral lisansları veriliyor. Biraz evvel Genel Müdür sunum yaparken konuştuğunda, kurulu kapasitenin, kilovatsaat olarak açıkladığınız veya gigavatsaat olarak açıkladığınız kapasitenin bir kısmının kullanılmadığı, henüz ihtiyaç olmadığı görülüyor. Bunu karşılaştırdığınızda da bir nükleer santralle kurulacak 4 bin megavatlık veya toplamda 8 bin megavatlık bir enerjiye çok yakın zamanda ihtiyacımız olmadığı görülüyor. Diyeceksiniz ki: Sanayi büyüyor, Türkiye'deki elektrik üretimini artırdık, şöyle yaptık... Ben, şimdi, geneli üzerinde konuşurken de on yıllık periyotlar hâlinde elektrik üretiminin yüzde kaç arttığını ifade edeceğim sizlere. Bunlara böyle bakmak lazım yani tamamen özelleşti, özelleşirken de Türkiye'nin gelecek perspektifi yapılmadan, sanayinin gelişimi hesap edilmeden "Olsun, yapalım, bu büyük yatırımdır. Kimsenin yapmadıklarını yapıyoruz." mantığıyla

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 35

baktığınız zaman olumsuz sonuçlarının bu şekilde yansıdığını, vatandaşa yansıdığını görüyoruz. Bunun önüne geçilmesi gerekiyor diye düşünüyorum. Buradaki zarar tamamen, TETAŞ'ın, o pazarlama şirketinin yüksek fiyatlarla almış olduğu elektriğin bir kısmının o havuz içerisinde maliyetini düşürebilmek, başka bir şey değil.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Paçal da yapıyor.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Paçal da yapıyor. Yani maliyetini düşürmek.

Bunu açık açık cevabınızda yazın Genel Müdürüm. Böyle, Hazine bize görev verdi... Şimdi, ben onun da henüz Hazinesinin... Bakın, ne diyorsunuz? “Fiyatı da Hazine belirledi.” diyorsunuz bu cevapta. Ben bunların hepsini kabul ediyorum. Belki siz kendinizi bu cevapla kurtarmaya çalışıyorsunuz ama bu değil. “Bizim zararımız, TETAŞ'ı kurtarma operasyonudur.” diyebilmelisiniz. Bunu dediğiniz zaman biz TETAŞ'ın nasıl kurtarılmaya çalışıldığını tabii anlatırız ya da aşağıda, Mecliste, Genel Kurulda, nasıl yapılması gerektiğiyle ilgili önerilerimizi söyleriz burada bir şey gördüğümüz zaman ama Hazine... Hazine neyi belirleyecek yahu? Hazine bir üretim tesisi değil ki. Hazineye siz zarar bildirirsiniz, eğer bir kamu zararı oluşmuşsa ve buna ihtiyacınız varsa Hazine “Karşılarım.” der, “Karşılamam.” der ya da para ihtiyacınız vardır, yatırım ihtiyacınız vardır... Yatırımı da kendi kaynaklarınızdan yapmanız lazım yani Hazineden ekstra para alarak değil, kendi bütçenizden yatırıma ayıracağınız parayla da, oranla da bu yatırımları karşılamamız gerekiyor diye düşünüyorum.

Cevabınız hiç tatmin edici olmadı Sayın Genel Müdürüm.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Akar.

Evet, buyurun Sayın Genel Müdür.

EÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL ALIŞ – Önce buna cevap vermemiştim zaten Sayın Vekilim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 36

Dediğim gibi, biz her zaman kâr eden bir kuruluştuk. Bir yıl için yaptığımız, meydana gelen zararı açıklamakta gösterdiğimiz zafiyeti de kabul edersiniz diye düşünüyorum ama bu zafiyet midir, değil midir o da tartışılabilir.

Sayın Vekilim, size yap-işlet, yap-işlet-devret'lerin muhatabı biz olmadığımız için onların fiyatlarını veremem, TETAŞ'tan almanız gerekir.

Konuşmalarınızın tamamına değil ama bir kısmına katılıyorum. Bir kısmına cevap vermek istiyorum. Mesela nükleerle alakalı bahsettiğiniz şeyde; evet, ilk aşamada alımı yüksek, 10 sentler civarında, 12 sentler hatta. Ancak biliyorsunuz, bu yatırım (CAPEX) döneminden sonra nükleer santrallerdeki maliyet 2 dolar, sentlere kadar inebiliyor. Yani belki bir yedi sekiz sene, bilemediniz on sene pahalı elektrik üretecekler ama yatırımı çok yüksek yani 4 bin megavat, 5 bin megavatlık santral için 20 ile 22 milyar dolarlık...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hemen soru geliyor, tırnak içinde giriyorum.

1 megavat elektrik üretebilmek için hidroelektrik santrallerdeki yatırım bedeli nedir? 1 kilovat için veya megavat için; 1 megavat için söyleyeyim, megavat daha anlaşılır olsun. Doğal gaz çevrim santrallerinde nedir? Nükleerde nedir? Termikte nedir? Taş kömüründe ve linyitte nedir? Bunları da söylerseniz memnun olurum.

EÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL ALIŞ – Zaman zaman değişmekle birlikte... Çünkü malzemenin alımıyla alakalı, fazla miktarda talep olursa o günlerde fiyatlar artıyor ama ortalama şu anda doğal gazda 800 bin euro/megavat. Hidroelektrik santrallerde 1 milyon dolara kadar çıkabiliyor çünkü orada bahsettiğim rezervuarlı tipler için, rezervuarlılarda kamulaştırma maliyetleri yüksek. Kömür santrallerinde de gene 600 ile 800 bin euro/megavat olarak değişiyor.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Nükleerde?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 37

EÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL ALIŞ – Nükleerde şu andaki öngörü daha yüksek, 2 milyar dolar civarında.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yani 2 milyon...

EÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL ALIŞ – 1 megavat için 2 milyon, evet.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – “Milyar” deyince biraz...

EÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL ALIŞ – 2 milyon... Tabii, bu zamanla değişebiliyor.

Dediğim gibi, yap-işlet, yap-işlet-devret’lerin fiyatlarını biz de bilmiyoruz. Evet, doğru, yüksek alım garantileriyle alındı ama o zamanki dönemi hatırlamaya çalışmakta fayda görüyorum. Bazen böyle kamu olarak da gecikmiş olabiliriz. Talebi karşılamak adına en hızlı santral doğal gaz santrali, onu tartışmıyorum. 1996’larda, 1998’lerde yapılan şeyler bu yap-işlet, yap-işlet-devret modeliyle yapılanlar. Ancak şu anda şunu söyleyebilirim: Çoğu yap-işlet-devret ve yap-işlet santrallerinde tarifeler oldukça düştü zaten, ilk yıllarda çok yüksekti. 2019 yılında yap-işlet-devret’leri devralacağız zaten EÜAŞ olarak. Yap-işlet’lerin de sözleşmeleri 2020’li yıllardan itibaren kalkacak, bundan sonra piyasaya satıyor olacaklar.

Ben, her santral bazında değil ama size maliyetleri...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yazılı olarak da bildirebilirsiniz.

EÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL ALIŞ – Verebilirim, şimdi de söyleyebilirim. Doğal gaz santrallerinde... 2015’i baz alarak söylüyorum. Tabii, biz doğal gazı pahalıya alıyorduk 2015’te. 2016 Ocağından itibaren artık özel sektörle aynı fiyata alıyoruz BOTAŞ’tan, onu söyleyeyim. O nedenle 2015 değerleri yüksek olabilir. Bütün doğal gaz santrallerimizde ortalaması - ticari maliyetten bahsediyorum- 26,56 kuruş, linyit santrallerinde 31,21 kuruş. Bu -linyit santrallerinde yüksek olmasının tek sebebi- Afşin A ve B santralinde az üretim yapmamızdan kaynaklanan OPEX giderleri fazla olduğu için maliyetimiz yüksek. Aslında...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 38

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ben ticari maliyeti sormuyorum ama üretim maliyetini soruyorum. Ticari maliyette başka şeyler biniyor üzerine çünkü.

EÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL ALIŞ – Çok fazla değil, sınai maliyetimizi de söyleyeyim: 27,64 kuruş. Çünkü, bizim, orada çoğu şeylerde yatırım yani finansman giderleri bitti.

Su santrallerinde 3,47 kuruş, sınai maliyetimiz 2,99 kuruş.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Su santralının tümünü sormuyorum, dere ve barajlar ayrı olarak soruyorum.

EÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL ALIŞ – Onların hepsini size ayrı ayrı vereyim.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Siz bana yazılı olarak verir misiniz?

EÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL ALIŞ – Yazılı olarak vereyim.

BAŞKAN – Bunları daha sonra yazılı olarak bildirin lütfen.

Sayın Birkan, buyurun.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli katılımcılar; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, burada bir nükleer santral, hidroelektrik santral yani bu kurumun Genel Müdürünün ya da Yönetim Kurulu Başkanının şeyinde değil ama ben şeyi merak ediyorum...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ben ona kurumu niye kuruyorsun demedim.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Yani, dünyada, mesela...

BAŞKAN – Sayın Akar, sizin mikrofonunuzu hiç kapatmayacağım.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Takdir sizin Başkan, ne diyeyim?

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Yani, kaynaklar sınırlı. Elektrik üretiminde doğal gazı para ödüyoruz, hidroelektrik santrallerde yapabileceklerimizin maksimumuna geldik diye... Tam detaylı bilmiyorum ama bildiğimi söylüyorum. Mesela, Japonya elektriğinin yüzde kaçını nükleerden üretiyor, Fransa elektriğinin yüzde kaçını nükleerden üretiyor, Almanya,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 39

Amerika... Bu konuda bir araştırmanız var mı? Yani ben şunun için görüyorum: Nükleer santral Türkiye'nin geleceği. Evet, belki yapım aşamasında ithal bir yapım olduğu için yüksek maliyetli gelebilir ama kaynaklarımızın sınırlı olduğu noktada baktığımız zaman, Türkiye'nin geleceği olarak görüyorum.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sınırlı kaynak...

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Siz rüzgâra da karşı olduğunuz için...

Bu konuda özellikle var mı elinizde bir veri. Yani sadece çok kısa, 2 tane veri verseniz yeterli benim için.

BAŞKAN – Hazır değilse yazılı olarak cevaplayın.

EÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL ALIŞ – Bir tek Fransa örneğini verebilirim.

BAŞKAN – Buyurun.

EÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL ALIŞ – Sayın Vekilim, aslında, Japonya birincil kaynağının yüzde 99'unu ithal ediyor. Yani, Japonya'da ne kömür var ne doğal gaz var ne nükleer yakıtı var, hepsini ithal ediyor ama katma değeri yüksek mallar sattığı için de Japonya hiç şikâyet etmiyor bu konudan. Ancak, şunu söyleyeyim: Nükleerlerini kapattığı son Fukuşima olayından sonra... Sözlerime çok dikkat ediyorum, “nükleer kaza” demiyorum, “Fukuşima olayı” diyorum çünkü Fukuşima bir nükleer kaza değil -teknik olarak burada tartışmayı hiç istemem- tamamen tsunamiden kaynaklanan sıkıntıdır. Dünyada 2 tane nükleer kaza olmuştur; birisi Çernobil'dir, birisi de bu işi en iyi yapan ülke olan Amerika'da Three Mile Island kazasıdır. Onun dışındakiler nükleer kaza değildir. Fukuşima olayından sonra nükleerde tekrar güvenliği...

BAŞKAN – Sayın Genel Müdür, soru çok açık, oranlar hazırsa verin lütfen, yoksa yazılı olarak cevaplayın.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Başkanım, konuşsun.

BAŞKAN – Konuşsun da konu çok farklı yere gitti.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 40

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Olsun ama öğrenelim, bunda bir şey yok.

BAŞKAN – Yok, konu dağılmasın diye, yoksa konuşturmamak gibi bir şeyim yok.

EÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL ALIŞ – Fransa elektriğinin yüzde 78'ini nükleer santralden karşılıyor.

BAŞKAN – Tamam, teşekkür ediyorum.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Şimdi, asıl burada sorulması gereken soru, arkadaşımın... Evet, dünyada nükleer enerjiden yararlanıp elektrik üreten ülkeleri biliyoruz. Bir çoğunun teknolojisinin... Hatta Bulgaristan, Ukrayna bile elektriğini üretiyor. Bunlar teorik olarak baktığınızda, incelediğinizde bizden geri olduğunu düşündüğümüz ülkeler, ekonomik olarak da, yaşam şartları olarak da geri olarak düşündüğümüz ülkeler ama sorunun şu olması gerektiğini düşünüyorum: Bu ülkelerin gelecekteki nükleer enerjiyle ilgili kararları nedir? Ben sorduğun ülkelerle ilgili söyleyeyim: Bir kısmında referandum yapılacak 20'li yıllarda. Bir kısmı işlevini yitiren nükleer santralleri daha fazla çalıştırmama kararları aldı; İtalya, Fransa, Almanya, İsveç. Nükleer enerjinin güvenilirliğini, güvensizliğini tartışmıyorum. Teknolojiler her gün gelişiyor, belki de dünyanın en güvenilir enerjisi olabilir.

Şimdi, 8 bin megavatlık bir yatırım yapılıyor Türkiye'de, 4 bini Sinop'ta, 4 bini de Mersin'de olmak üzere -küsüratı var- bir yatırım yapılıyor. Biraz evvel yatırım maliyetlerini sorduğumda işte tam bunun için sordum. Bir nükleer santralin yatırım maliyeti 2 milyon TL, 1 megavata karşılık ama bunun yanında, HES'in, bugün yüksek fiyatlarla aldığımız ve yüksek maliyetlerle ürettiğimiz doğal gazın bile yatırım maliyeti 800 bin, hidroelektrik santrallerinin de 1 milyon lira ama hidroelektrik santraline 1 milyon yatırım yaparsınız, dünyanın en ucuz elektriğini üretirsiniz. Biraz evvel, yine, Genel Müdür 3 nokta küsur söylerken bu dereleri de içine katarak, paçal olarak söylüyordu. Aslında, barajlarda çok daha düşük olduğunu düşünüyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 41

Şimdi, bakın, 8 bin megavat, her bir megavatı 2 milyona yatırım maliyeti olarak mal oluyor. Şimdi, Türkiye’de de bunu üretebilecek altyapı var mı veya ham madde var mı? Var. Nerede? Afşin-Elbistan’da var. Oradaki kömür rezervlerine bakıldığında -yine, Genel Müdür açıklamalarında onu söyledi- 8 bin megavatlık bir üretim yapabilecek bir kapasite var şu anda orada. şimdi, termik santrali maliyet olarak düşündüğümüzde 600 bin euro. Şimdi, çarpın, aradaki maliyet farkını görün. Bir de ham madde bize ait. Nükleer santrali kurmak yetmiyor, onun yatırım maliyetini çıkartmak yetmiyor, nükleer enerji için gerekli ham maddeyi sürekli ithal etmek zorundasınız. Bununla da bitmiyor, nükleer santrallerin atıklarını değerlendirecek, dünya bile bunun üzerinde uğraşırken Türkiye’de gelecekle ilgili en ufak bir öngörü yok ve nasıl değerlendirileceği bilinmiyor arkadaşlar.

TAHİR ÖZTÜRK (Elâzığ) – Firma kendi getiriyor.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Firma nereye getirecek ağabey, kendi değerlendirecek?

TAHİR ÖZTÜRK (Elâzığ) – Taahhüt ediyor Hocam.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ya, sözleşmeye koymuş olabilir, ben başka bir şey söylüyorum, dünya bu konuda karar verememiş diyorum, Allah aşkınıza bir okuyun, tamam mı, bakın, nükleer enerji konusunda... Eksik söylüyor olabilirim. Yatırım maliyetine baktığınızda zarar, üretilecek enerjinin üretim esnasında yatırımdan sonraki yine baktığınızda zarar yazıyor, vatandaşa pahalıya yansıyor. Şimdi bunu körü körüne savunmak... Ben nükleer enerjiye karşı olan bir insan falan da değilim. Yani böyle her şeye karşı olan, işte, az evvel arkadaş dedi, rüzgâra da karşı... Hayır, böyle bir şey yok. Türkiye sanayi olarak büyüyecek, büyürken de elektrik enerjisine ihtiyacı olacak. Bugün henüz yenilebilir enerji kaynakları yeterli değil, bizim için hidroelektrik daha da çoklandırılmalı, bizim için linyitten üretilen daha da çoklandırılmalı. Diyeceksiniz ki “O da çevreye zarar veriyor. Bunu

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 42

söylüyorsun ama yarın santral yaparken karşı çıkacaksınız.” Hayır, Çan’a gidin, akışkan yataklı en iyi örneklerden bir tanesidir. Eti Bor’un bu santraller için geliştirmiş olduğu sıfır emisyonlu filtreleri burada konuştuk burada. Arkadaşlar, bunları yapabiliriz. Yani, birisi kalkıp sabah “Ben nükleer santral istiyorum.” dediğinde, kayıtsız şartsız hiçbir olumsuzluğunu değerlendirmeden “Nükleer santral yapılacak, yapılmalı.” deyip, Türkiye sanayide büyüyor... Böyle bir aldatmaca yok. Sadece güneydoğuda kayıp kacağı önlediğimizde, sadece aktif olmayan, kapasitesini kullanmayan santrallerimizi kullandığımızda, sanayiye de büyütmeniz Türkiye’nin elli senelik elektrik ihtiyacına cevap verecek yatırım şu anda yapılmış vaziyette. Yatırımı da devlet olarak yapmadık arkadaşlar, bunun hepsini özel sektör yapıyor.

Şimdilik söyleyeceklerim bunlar.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Gürer, buyurun.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Başkan, değerli katılımcılar; ben de bu nükleer açılmışken bir konuya dikkat çekeceğim ama ondan önce bir şey söyleyeyim: Bu enerji olayı öyle bir olay ki bundan yirmi yıl önce “Şu kadar yatırım şu gün yapılmazsa ülke karanlığa girecek.” diyorlardı, hâlâ öyle bir karanlığa girilmiyor. Birilerinin olaya bakış mantığıyla nükleer santrali bugün getirip dayattıkları yerde, Türkiye’de farklı kaynaklardan enerji elde etmek mümkün.

Dün de söylemiştim ben burada, lisans alıp da uygulamaya koyanların rakamını çıkardım, yüzde 35. Yatırıma dönüştürmek için lisans alıp bu anlamda yatırım gerçekleşme oranı yüzde 35. Dörtte 3’ten fazlası henüz yatırıma başlamamış. Yatırıma başlamamışlar ama lisans almışlar. Arz-talep dengesine baktığımız zaman, yatırım yapacağını beyan edip yapmayanlar var. Ayrıca, herhâlde, bu düzeyde lisans alınıp yapılmaması nedeniyle Elektrik

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 43

Üretim AŞ'ye de 30 Mart 2013'te 6446 sayılı Kanun'la tesis kurma, yatırım yapabilme yönünde yetkilendirme de gerçekleşmiş. Bu bağlamda şu anda yapılan bir yatırım çalışması var mı, onu da bilmiyorum. Herhâlde başlamamıştır bu anlamda ama kanun böyle bir yetki vermiş.

Benim dikkat çekmek istediğim bir olay var. Şimdi, Elektrik Üretim AŞ tarafından elektrik enerjisi üretimi, elektrik santrali kurulması, işletilmesi, bakımı, onarımı ve rehabilitasyonu gibi elektrik ticareti ve yakıt tedariki, yakıt üretimi ve ticareti gibi ilgili faaliyetleri yerine getirmek üzere Jersey kanal adalarında 50 milyon dolar sermayeli şirket kurması ve şirket kurulumuyla ilgili işlemlerin ikmalinde Genel Müdürlük yetkilendirilmiş. Daha önce Hollanda'da kurulacakmış, sonra bu adalara alınmış böyle bir şirket kurumu. Tabii, yabancı devlet mevzuatına göre yurt dışında şirket kurulabileceği, kurulacak şirketin yurt içi faaliyetleri Türkiye Cumhuriyeti'nin taraf olduğu uluslararası anlaşmalar çerçevesinde belirleneceği belirtiliyor. Bu, Sinop'taki nükleer güç santraliyle ilgili bir şirket kurma olayı gerçekleşiyor. Sayıştay raporunda KİT'lere yurt dışında alt şirketler kurdurmak yerine bu hususta tüm KİT'leri kapsayacak mevzuat değişikliğinin yanında böyle bir şirketin de olmadan bu işlemlerin yürüyebileceğini belirtiyor. Çünkü, şöyle bir iş var: Biz bunu Eti Madende de gördük, yurt dışında kurulan şirketler denetim dışı, geldiği zaman onu da konuşacağız burada. Buradaki, Türkiye'deki mevzuatın dışında orada uygulama, buradaki genel müdürlüğün teftiş kurulu gidip orada denetim yapamıyor; kontrol dışı, denetim dışı. Bir de kurulan ada da ilginç. Buradaki amaç, düşünce bir kontrol dışılığı doğal kılmak mıdır? Buna neden gerek duyulur? Niye yurt dışında, Türkiye'deki yasal denetimlerin dışında böyle bir oluşuma gidilir? Açıkçası bu dikkatimi çekti. Çünkü yol olabilir, bir gün KİT Komisyonu da... Eti Madende -gelince göreceksiniz- İngiltere'deki şirketle ilgili denetleme yetkisine haiz değiliz; hatta, kurum da teftiş kurulu da değil. Buna neden gerek duyulur? Bu konuda da bilgilendirilmek istiyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 44

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Sayın Genel Müdür, buyurun.

EÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL ALIŞ – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyelerimiz; aslında yurt dışında kurduğumuz şirketin sermayesi 50 milyon dolar, demin de okudunuz, hâlbuki EÜAŞ'ın ödenmiş sermayesi 11,4 milyar TL. Aslında, mütekabiliyet esaslı bir şirket kurulmuştur. Ortağımız olan, Japon ve Fransız ortaklığı Holdanda'da bir şirket kurmuştur, biz de ona karşılık yurt dışında şirket kurduk. Ancak, o şirketler esas nükleer şirketini Türkiye'de kuracaklar ve Türkiye'deki her denetime açık bir şirket olacak. 50 milyon dolarlık yalnız ismi olan bir şirket kurulmuştur, onun altındaki şirket gelip Türkiye'de Japonlarla ortak Türk hukukuna göre Türk Ticaret Kanunu'na göre şirketini Türkiye'de kuracaktır, nükleer santrali de o şirket yapacaktır.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Niye?

EÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL ALIŞ – Sebebi şu: EÜAŞ'la doğrudan illiyet bağı kurulmaması açısından, o şirket herhangi bir şekilde zarar veyahut kâr edebilir, EÜAŞ'ı bu şeyden korumak adına... Zaten, Türkiye'de kurulacak şirketin adı da özel korumalı şirket, "SPV" dediğimiz şirket; bu şirketle EÜAŞ'ın doğrudan illiyet bağı olmaması içindir. Japonlarda bizim muhatabımız Mitsubishi ancak şu anda Türkiye'de kurulacak şirkete olan ortaklığı Netherland B.V. adında görevlidir yani o da Hollanda'da kuruldu. Bunun denetimden kaçması falan söz konusu değil. Kaldı ki Sayın Vekilim, ülkelerde kurulan bütün şirketlerin zaten bağımsız denetim tarafından denetlenmeleri söz konusudur, her ülkenin bir ticaret kanunu var. Bizim böyle bir şeyden kaçma gibi, bu amaçla değil, tamamen mütekabiliyet esasına bağlı olarak yurt dışında kurulmuştur ama esas nükleer şirket Türkiye'de kurulacak.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Akar.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 45

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Şimdi, nerede kuruyor? Jersey Adaları'nda kuruyoruz. Jersey Adaları'nı duydunuz değil mi arkadaşlar, şirketi? Hani, bunu Finlandiya'da, Danimarka'da, İtalya'da, Fransa'da falan kurmuyoruz. O ülkenin ekonomik veya denetimine tabi değil. OECD ülkeleri bununla ilgili defalarca bu ada ülkesinde şirket kurulmamasını, kurulan şirketlerin de tamamen illegal yöntemlerle birtakım işlere karıştığını ifade ediyor OECD'nin raporlarında. Şimdi, böyle bir şirketin, tamam, bir şekilde yurt dışında kurulmasına sizin açıkladığınız şekilde baksak bile, Jersey Adaları'nda kurulmasının mantığını anlamak mümkün değil arkadaşlar. Şimdi, bu şirketin yönetimine insanlar atanacaklar ve dolar üzerinden ödenecek bunlar. Şimdi, bunlar daha önce de BOTAŞ ve TPAO'da denendi bu tür olaylar ve Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulunda sürekli bunun keyfî harcamalarıyla ilgili raporlar çıktı. Arkadaşlar, Jersey Adaları herkes tarafından biliniyor, sokaktaki çocuğa sorsanız bilir, ne yapıldığını, nasıl vergi kaçırıldığını, nasıl kara para aklandığını. Böyle bir şey olabilir mi? Türkiye Cumhuriyeti'nin Jersey Adaları'nda bir şirket kurma girişiminde bulunması kabul edilebilir bir durum değil arkadaşlar ya. Fransa'da kurabilirsin, İngiltere'de kurabilirsin, Amerika'da kurabilirsin, Japonya'da kurabilirsin, her yerde kurabilirsin ama Jersey Adaları gibi bir adada...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Bir de yurt dışında kurmaya gerek yok.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Şimdi, Genel Müdürümüz açıkladı, bir şeyler söyledi ama yani bana göre de gerek yok hiçbir şekilde. Madem “EÜAŞ’ı koruma”, “50 milyon çok” falan, bunlara da gerek yok ama Jersey Adaları çok başka bir anlam ifade ediyor.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayıştay...

BAŞKAN – Sayın Gürer, Sayın Akar; bu siyasi bir tercih. Sayıştayın bu konuda görüşünün alınmasına ben çok gerek olduğunu düşünmüyorum. Sayın

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 46

milletvekilllerimiz, denetimini yaptığımız kurum görüşlerini ifade edebilir, sizler de ifade ettiniz ama...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Yok, yazmış.

BAŞKAN – Evet, yazmış, tamam, orada fikrini beyan etmiş. Kurulan şirketin çağın gerekleri nedeniyle böyle bir ihtiyaç ortaya çıkabilir. Bunu nasıl denetleyebiliriz? Buradaki suistimallerin, olası suistimallerin önüne nasıl geçebiliriz, bunu konuşabiliriz, bunu tartışabiliriz. Sizler de fikirlerinizi ifade ettiniz, kayıtlara da geçti. Ben tartışmanın yeterli olduğunu düşünüyorum.

Önerinin oylamasına geçmeden önce öneriyle ilgili Sayıştayın görüşünü alacağım.

Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, bir yanlış anlaşılma olmasın. Bu, sayın milletvekilimizin Sayıştay raporunda bahsettiği husus Kalkınma Bakanlığının görüşü. Bu şirket oluşturulurken çeşitli kuruluşların görüşleri istenmiş, Maliyenin görüşü, Kalkınma Bakanlığının görüşü, Hazinesinin görüşü, onlarla ilgili. Ben onu belirtmek isterim bir yanlış anlaşılma olmasın diye.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Tamam doğru.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, 2015 yılında EÜAŞ kâr etti, satış fiyatları da nispeten yükseldi; 1,5 milyar faaliyet kârı gözüküyor. O nedenle, bu öneriyi biz çıkaralım gündemden ama icap ettiğinde yine getiririz daha sonraki denetimler devam ettikçe. 2016 yılını denetlerken bakarsınız yine böyle bir hadise olursa yine Meclisin huzuruna getiririz.

Arz ederim.

BAŞKAN – Peki, tamam.

Benim kanaatim farklıydı ama.

Önerinin gündemden çıkarılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 47

3'üncü öneriyi okutuyorum:

Öneri 3:

Sayıştay raporunun ilgili bölümlerinde yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

EÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL ALIŞ –

Cevap 3:

Öneri doğrultusunda hareket edilecektir.

BAŞKAN – Önerinin izlenmesi hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4'üncü öneriyi okutuyorum:

Bağlı Ortaklıklar

Öneri 4:

Sayıştayın bağlı ortaklıklar raporunda yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

EÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL ALIŞ –

Cevap 4:

Öneri doğrultusunda hareket edilecektir.

BAŞKAN – Önerinin izlenmesi hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Her iki yıla ait önerilerin görüşmeleri sona ermiştir.

Şimdi, kurumla alakalı öneri ve görüşlerin dile getirilmesi ve soru-cevap işlemi için geneli üzerine görüşme açıyorum. Talep eden Komisyon üyelerimize talep sırasına göre söz vereceğim.

Sayın Genel Müdürüm, Komisyon üyelerimizin sorularından cevaplandırılması hazırlık gerektirenlere, toplantı tutanaklarının tarafınıza tebliğinden itibaren on beş gün içerisinde cevap verilmesini bir kez daha hatırlatmak istiyorum.

Sayın Karakaya, buyurun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 48

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ben bu görüşmenin hayırlara vesile olmasını istiyorum hem kurum açısından hem de ülkemizin çok önemli bir sektörü açısından. Baktığımızda önemli konular.

Aslında, birçok şey konuşuldu. Ben onların tekrarına girmeyeceğim ama işletmecilikle ilgili olarak söylenen birçok konuda da bazı kaçamak cevaplar oldu dikkatle izledim. Özellikle, fiyatlandırma konusuna gelince ciddi bir maliyetleme sisteminin olmadığını biliyorum EÜAŞ'ta. Tabii, çok farklı bir alan, farklı bir sektör. Benim çok fazla bildiğim bir sektör değil ama özellikle enerji üretiminde, elektrik üretiminde “stranded cost”lar ön plana çıkıyor. Bunların da tabii, bir maliyeti var, bir yansıması var ama hesaplarda, planlarda ciddi sapmalar olduğu biraz önce konuşuldu. Yani, bir taraftan, 4,5 milyar -yanlış hatırlamadıysam- kâr planlanırken; diğer taraftan, 1,5 milyar zarar söz konusu olabiliyor. Bir de mali tablolarında, bilançoda, gelir tablosunda bu, 1,5 milyar civarında gözükürken bize sunduğunuz bu sunumda, 2014 yılında 2,5 milyar verilen, raporlanan zarar rakamı. Bu bilançoların farklılığından da, solo ya da füzyon bilanço olmasıyla mı, onlarla mı alakalı?

EÜAŞ MALİ İŞLER VE FİNANS YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI YENER ŞAHİN - Evet.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) - Ama onları lütfen belirtin. Yani, finansal raporlarınızda, birçok konuda da KİT'ler özellikle Türkiye'de muhasebe ve finansal raporlamada okul olmuştur yıllarca ama şimdi bakıyorum ki -bunu diğer KİT'lerde de görüyoruz- finansal raporların, bilançonun, gelir tablosunun başlığını dahi doğru yazamıyorlar. 2014 yılı bilançosu, olabilir ama bilançonun bir tarihi olur 31/12 neyse, onun üzerinde olur. 2014 yılı gelir tablosu olmaz, gelir tablosu dönemlik, bilanço anlıktır. Ben okurken şimdi buraya bakıyorum burada zarar farklı, benim elimdeki rakama bakıyorum

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 49

zarar farklı. Yani o kadar çelişkiler buldum ki yani çelişki olduğunu düşünüyorum ama değil çünkü farklı raporların farklı sunumları. Lütfen, onları da belirtin yani bunlara da boşuna zaman ve enerji harcamayalım.

Benim burada gördüğüm bir şey şu yani maliyet yapısıyla ilgili. Bunu daha sonradan da cevap hâline getirebilirsiniz, yazılı olarak bildirebilirsiniz. Mesela faaliyet hacminde düşme oluyor, faaliyet hacmindeki düşme zararlar sonuçlanıyor. Maliyetlerde de bir düşme var yani bu bir -biraz önce Haydar Bey de ifade etti- değişken maliyet yapısının olduğunu gösteriyor ama tekrar bakıyorum, faaliyet hacmi yine düşüyor ama kâra doğru bir gidiş var. Yine, mali tablolarınızda gördüm... Yani burada aslında şunu istiyorum özetle, saatlerce ya da dakikalarca konuşmanın bir anlamı yok. Yani maliyetleri nasıl hesaplıyorsunuz? Sonuçta Hazine bir hedef veriyor, ana hedefleri koyuyor, siz o ana hedeflere ulaşmak için gerekli araçları kullanıyorsunuz ve orada fiyatlandırma da bunun en önemli araçlarından bir tanesi. Ama fiyatlandırma yaparken de başka şey var, piyasa regölasyonu var ama -biraz önce söylendi- havuzdaki paçal maliyetler düşünölüyor, bunun yansıması düşünölüyor, siyaset etkili oluyor veya başka şeyler oluyor ve sonuçta da kuruma bir yansıma söz konusu oluyor. Sonuçta da bu -ne dersiniz deyin- bir görev zararı olarak millete, milletin yine faturasına o yoldan ya da bir başka yoldan yansımış olacak. Onun için, ben bu maliyetleri nasıl hesapladığınızı işin doğrusu merak ediyorum. Rakamlardan ziyade yapının önemli olduğunu düşünüyorum. Yani nasıl bir maliyet muhasebesi sisteminiz var? Mesela fiyatlamayı yaparken tüm maliyetleri işin içersine... “Maliyete dayalı” diye Sayın Akar söyledi ama yani fiyatlamamanın esası evet, maliyete dayalı bakılır ama piyasa belirler. Piyasada böyle bir imkân, bizim fiyatımızı belirleyecek bir ortam yok. O zaman bizde fiyatı belirleyecek temel şey değişken maliyetler olacak. Yani “fix cost”lar ya da sabit maliyetler dediğimiz maliyetleri bu fiyat belirleme içersine katmanın bir doğruluğu, bir anlamı olmadığını ifade

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 50

ediyoruz. Şimdi, burada aslolan bizim o “contribution margin” dediğimiz katkı paylarının olması ya burada da olmaması diye bir şey söz konusu değil. Biraz da tercihler herhâlde sonuçları, mali tabloların çıktılarını belirliyor diyorum.

Tabii, Sayın Genel Müdürüm, çok samimi içten söylüyor, diyor ki: “Yani o kadar kâr ettik, bir de zarar ettik.” Tabii, öyle bir anlayış yok. Bir de öyle kâr edene madalya takmıyorlar ama tabii onlar bizim buradaki görevlerimiz.

Madalya demişken de söyleyeyim buradan Sayın Başkan. 2003 yılında Hazine Müsteşarlığı yapılan inceleme, denetimlerin sonucunda yatırım finansman kararnamesi gereğince bir KİT’in genel müdürüne ödül önerdi. Dolayısıyla, 2003 yılı, tabii bir hükûmet değişmiş, o dönemde bir ödül. “Ben buradaki yöneticileri alabilirim.” diye hükûmet, bakan, o kurumun ilgili olduğu bakan o ödülü vermedi. Ödül önerildi Hazineye, “Bunu daha sonra değerlendirelim.” dedi ve o ödülün aslında verilmesinin gerekçesi de üç yıllık bir geçmişti. Bu da Hazine Müsteşarlığının tarihinde ilk kez olmuştu, bir KİT genel müdürüne hazinenin ödül önerisi. Onun ne öncesinde ne de sonrasında olmadı ama hükûmet de bu ödülü vermedi. O KİT genel müdürü benim. Bunu şahsım için değil, o gün çalıştığım günlük 3 milyon dolar faiz yüküyle aldığım bir kurumu üç yıl içerisinde 0 faiz yüküne getirmemde benimle birlikte çalışan tüm arkadaşlarıma, mesai arkadaşlarıma borçlu olduğum için burada gündeme getiriyorum aradan geçen on iki, on üç yıl sonra. Sayın Genel Müdürüm, böyle bir şeyler olabilir, madalya ya da bir ödül vermiyorlar maalesef ama en ufak bir şey olduğunda da tabii ki soruyorlar.

HALİL ELDEMİR (Bilecik) - On üç sene sonra vekil olabilirsiniz ama.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Yani, burada gündeme getirirsiniz, inşallah burada gündeme getirirsiniz.

Ben bir şeyi daha çok mali konulardan, işletmecilik yönünü Sayın Akar diğer yönleriyle değerlendirdi, tekrar etmek istemiyorum ve söylediklerinin aşağı yukarı tamamına da katılıyorum. Tabii, bu Manş Adaları’ndaki kurulan

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 51

şirketin arka planındaki şey nedir, onu bilmiyorum, mahzuru yoksa öğrenebilmem mümkün mü? Yani işletmecilik ve özellikle Türkiye enerji sektörüne bir katkısı anlamında mutlaka bir şeyler düşünülmüştür. Bazen çok resmî ya da açık yollardan özellikle dışarıdaki birtakım saldırılara belki cevap vermek mümkün olmayabiliyor mevcut yasalarımıza göre, farklı birtakım şeyler de olabilir, onu bilemediğim için bir değerlendirme yapmam pek mümkün görünmüyor.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Başkan “karar siyasi” dedi.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Yani ben ama teknik olarak...

BAŞKAN – Evet, siyasi bir karar ama teknik gerekçeleri de elbette ki var. Sayın Gürer, benim onu söyleme nedenim teknik bir kurumdan bu konuda görüş almamıza bir ihtiyaç olmadığını ifade etmek içindi ama tabii ki kurum, siyasi arkadaşlarımız, milletvekillerimiz değerlendirebilirler.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Yani burada açıklaması gerekmiyorsa açıklamayabilir ama yani bir mahzuru yoksa da -dediğim gibi- ulusal açıdan bir mahzuru yoksa da doğrusu birinci ağızdan bu işin uzmanları ve yöneticileri olarak sizlerden duymak isterim.

Şimdi, tabii, işletmecilik yönüne çok daha fazla girmek istemiyorum ama şu maliyet yapısıyla ilgili, üretim maliyetinin oluşmasında uyguladığınız sistemle ilgili yazılı bilgi verirseniz son derece memnun olacağım.

Tabii, bu arada bu KİT Komisyonunda 3 tane Adana milletvekili var Komisyon üyesi olarak en fazla seçim çevresi...

TAMER DAĞLI (Adana) – 4.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – 4, pardon, kusura bakmayın.

TAMER DAĞLI (Adana) – İbrahim Ağabey’i niye unutuyorsun?

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – İktidarı saymıyoruz herhâlde. Yani onlar zaten muhalefeti hiç saymadıkları için arada bir de biz saymayalım diyoruz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 52

Şimdi, tabii, 4 tane bir seçim çevresinden milletvekilinin bir komisyonda olması her zaman mümkün olmayabiliyor. Şimdi, tabii, Adana'da sık sık elektrik kesintileri yaşanıyor Sayın Genel Müdürüm. Kuşkusuz yani sadece Adana'da da değil, Osmaniye, Mersin, Hatay, bu bölgelerde ciddi büyük sorunlar var. Yani bu sorunların, daha doğrusu elektrik kesintisiyle ilgili hususların büyük bir çoğunluğu basın yoluyla önceden duyuruluyor ama duyurulmayanlar da bir hayli var. Geçmiş yıllarda bu daha fazlaydı, özellikle bu son yılda önemli ölçüde azalma olmuş olsa da şu anki mevcut hâliyle de ciddi şekilde şikâyetlere ve sıkıntılara neden olabilmekte.

BAŞKAN – Sayın Karakaya, özür dilerim. Eğer daha varsa Sayın Tuncer'e arada söz verebilir miyim? Sanırım bir parti programları var, o sorusunu sorsun, siz sonra devam edin.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Hemen iki dakika sabrı varsa...

BAŞKAN – Tamam, aranızda o zaman...

MUSTAFA TUNCER (Amasya) – Sabrım çok!

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) - Peki, çok teşekkür ediyorum.

Yani, aslında Toroslar EDAŞ'ın sadece 20 Nisan ile 22 Nisan 2016 tarihinde ilan ettiği kesintilere bakacak olursak durumun ne kadar vahim olduğunu herhâlde anlarız. Sadece son iki günde 86 farklı elektrik kesintisi yapıldığını görüyoruz. Yani, arzu ediyorsanız bunun listesini de verebilirim. Bu konuda Adana, Adanalı, gerçekten, çok ciddi sıkıntı içerisinde.

Yine, değerli arkadaşlar, bu kesintiler sadece konutları etkilemiyor; tüm eğitim kurumlarında, sağlık kurumlarında ve diğer kurumlarda, yerel yönetimlerde bu kesintileri yoğun bir şekilde görüyoruz. Yani, kurumların şu anda adına girmiyorum, herhâlde tek tek söylememe gerek yok. İstiyorsanız onun da listesi burada, verebilirim.

Tabii, elektrik üretimini özelleştirmiş olabiliriz fakat devletimizin üstüne düşen denetim görevini de yapması gerekiyor. Bu anlamda, bu konuyla ilgili

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 53

neler yapabilirsiniz, doğrusu bunu tam bilemiyorum ama burada önemli bir sıkıntı. Ben bu sıkıntıyı burada dile getirmiş oldum diğer tüm milletvekillerimiz adına da.

Değerli arkadaşlar...

ATİLA SERTEL (İzmir) - Basın toplantımız var. Ayrılmak zorundayız...

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) - Hep dinledik biz sizi. Yapmayın, gözünüzü seveyim, yani, şu ana kadar ağzımızı hiç açmadık.

ATİLA SERTEL (İzmir) - Tamam, biz kalkalım.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) - Dün de ben başka bir komisyon toplantısına gittim.

ATİLA SERTEL (İzmir) - Tamam arkadaş. Bir dakikalık, bir soruluk müsaade istedik.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) - Tamam, buyurun.

ATİLA SERTEL (İzmir) - Böyle yapmanıza gerek yok.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) - Hayır ama, yani...

ATİLA SERTEL (İzmir) - Gerek yok, tamam. Siz devam edin.

BAŞKAN - Sayın Karakaya, siz devam edin Sayın Tuncer'den sonra.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) - Yok, etmeyeyim, niye edeyim?

BAŞKAN - Hayır, hayır.

Sayın Tuncer...

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) - Böyle saygısızlık olur mu ya?

BAŞKAN - Yani, Komisyonun sevk ve idaresi burada Sayın Karakaya.

MUSTAFA TUNCER (Amasya) - Saygısızlık etmeyelim.

BAŞKAN - Hiç olmadı, lütfen...

Sayın Tuncer, sorunuzu sorun, Sayın Karakaya devam edecek.

MUSTAFA TUNCER (Amasya) - Daha sonra. Yazılı olarak gönderirim Sayın Başkan.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) - Hayır, bir şey değil, konuşurken...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 54

BAŞKAN - Hayır, hayır.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) - Son bir iki dakikalık bir şeydi, bitiriyorum.

BAŞKAN - Haklısınız, müdahale edilmesini ben de doğru bulmuyorum.

Sayın Tuncer...

MUSTAFA TUNCER (Amasya) - Vakit kalmadı.

BAŞKAN - Yani, Sayın Karakaya, tamam, bir dakika...

MUSTAFA TUNCER (Amasya) - Ben yazılı olarak sunarım Genel Müdüre.

BAŞKAN - Peki, tamam.

Sayın Karakaya, devam edin lütfen. Siz tamamlayın.

Haklısınız, yani, müdahale edilmesi hoş bir şey değil.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) - Böyle bir şey olur mu ya?

BAŞKAN - Evet, buyurun lütfen, devam edin.

TAMER DAĞLI (Adana) - Hep tahammülsüzlükten bahsediliyor ama örnekler ortada tabii.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) - Hayır, burada dinledik sonuna kadar, hiç konuşmadık.

BAŞKAN - Evet. Yani, hele Komisyon üyesi arkadaşlarımızın birbirine müdahale etmesi burada hiç şahit olduğumuz bir şey değil.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) - Sayın Başkan, biraz önceki davranışı kınıyorum. Başkan olarak da bu konuda inisiyatif almanızı rica ediyorum. Yani, sonuç itibarıyla, doğru, tamam, iki dakika dedim yani iki dakika sözün şeyi ama bitmek üzere olan bir konuşmada benim söz verdiğim şahıs, sayın vekil değil ama bir başkasının dönüp “Bizim basın toplantımız var...”

BAŞKAN - Hoş bir şey değil. Kesinlikle, haklısınız.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) - Dün benim de komisyon toplantım vardı. Usulca ve komisyon başkanından da müsaade alarak yani neden

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 55

çıktığımı da söyleyerek salondan ayrıldım. Olabilir ama zaten konuştunuz, konuşuyorsunuz, yine de konuşursunuz. Biriniz de basın toplantısına biraz geç gidin. Artık söyleyecek başka bir şey yok.

Benim yine Adana'yla ilgili dile getirmek istediğim bir başka husus şu: Seyhan HES. Bu, biliyorsunuz, Seyhan-1 HES, bir de Seyhan-2 var. Aslında önemli bir santral; 1953 yılında kurulmuş, 1956 yılında tamamlanarak işletmeye başlıyor. Bölgede su taşkınlarını önleme, sulama ve elektrik üretimi olmak üzere üç ana fonksiyonu yerine getiriyor ve bu barajdan Adana bölgesinde 174 bin hektar alan sulanıyor yani daha doğrusu bu alanın önemli bir kısmı bu barajdan sulanıyor. Özelleştirme Yüksek Kurulu Haziran 2015 tarihinde buranın özelleştirilmesiyle ilgili bir karar aldı. Tabii, bu kararlar birlikte özelleştirme gerçekleştiğinde doğal olarak özelleştirme kapsamında buraya sahip olacak firma ya da firmalar ağırlıklı bir biçimde elektrik üretimine yönelecekler. Bura bu bölge için önemli olan, biraz önce de ifade etmeye çalıştığım o ana fonksiyonlar açısından bir sorun; özellikle de sulama açısından önemli bir sorun ortaya çıkabilir. Bu konuyla ilgili DSI'yle bir istişarede bulunuldu mu? Çünkü bir taraftan, yani, genel ekonomi anlamında baktığımızda “Özelleştirmelerle kâr edelim.” derken ama o kuruluşların normal ekonomi içerisindeki belki direkt etkilerine bakıp dolaylı etkilerini dikkate almamak sonuçta, toplamda belki önceki duruma göre genel ekonomide daha fazla kayıplara neden olabilmekte. Dolayısıyla, bu konuyla ilgili de bir uyarıda bulunmuş olayım diyorum.

Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan. Başta da söylediğim gibi, görüşmelerin hem kuruma hem sektöre hem ülkemize hayırlı sonuçlar getirmesi dileğimle teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Ben teşekkür ediyorum. Yaşanan tatsızlık için de ben özür diliyorum.

Sayın Dağlı, buyurun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 56

TAMER DAĞLI (Adana) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bu konuyla ilgili Mevlüt Bey'e bilgi verme adına hem de Sayın Genel Müdürümüzün de konuyu raporlamaları ve desteklemeleri adına söz aldım.

Bu özelleştirmeyeyle ilgili ben hem Adana'da ilgili birimi ziyaret etmiştim hem de DSI'yi bu konuda ziyaret ettim. Sayın Başbakanımıza da konuyu arz ettim, Başbakanımız da notunu aldı. Raporlamalarda, tabii, Elektrik Üretim AŞ'nin oradaki birimlerinin bunun sıkıntı yaratacağını ifade ettiğini biliyorum. DSI'den de bu konuda bir rapor hazırlamalarını rica ettim. Ha, bu raporlarını doğru bir şekilde sunarlarsa -bir iki yerde istisnası olmuş bu işin, yani özelleştirmenin sulama tarafına zarar vereceği konusunda- bu çerçevede değerlendirilecek. Konu bizzat Sayın Başbakanımıza da iletilmiş durumda. Yani, burada tamamen rapor önemli. Gelecek raporlar bu konuda destekleyici olursa muhtemelen çıkarılma ihtimali var.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) - Teşekkür ediyorum.

TAMER DAĞLI (Adana) - Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Sayın Genel Müdür, buyurun. Hazır olan arkadaşlarımızın sorularını cevaplandırın, diğerlerini yazılı olarak iletirsiniz.

EÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL ALIŞ - Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli üyeleri; sayın vekilimizin maliyetlerle alakalı ve Jersey Adalarıyla ilgili sorusuna cevabı yazılı olarak vermek istiyorum.

Toroslar EDAŞ'la alakalı olan kısım bizim sorumluluğumuzda değil ama ben gene ilgili arkadaşlarla görüşmeyi düşünüyorum. Aslında bu bütün özelleştirilen dağıtım bölgelerindeki genel sıkıntı Sayın Vekilim.

Seyhan-1 HES'le ilgili olarak bundan bir buçuk ay önce ben Adana'yı ziyaret ettim. Arkadaşlarım bu konuda bize bir prezantasyon yaptılar, brifing verdiler, özelleştirilmesinin mahzurlarını anlatan bir şey. Döner dönmez Devlet Su İşlerine yazıyı yazdık, onlar da çalışıyorlar. Büyük ihtimalle

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 57

Seyhan'ı özelleştirme programından çıkartacağız yani daha doğrusu biz talep edeceğiz ÖİB'ye. Buna benzer, Kepez-2'yi de böyle yaptık, Kepez'i çıkarttık. Seyhan-1 HES'in özelleştirilmesinin mahzurlarını biz de gördük. Büyük ihtimalle DSI'nin raporu sonucunda da... Sayın vekilimiz de zaten girişimlerde bulunmuş. Biz de o raporu bir buçuk ay önce Adana'yı ziyaret ettiğimde gördük. Şu anda girişimlerimiz devam ediyor. Büyük ihtimalle özelleştirme kapsamından çıkartılacak gibi gözüküyor.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; bütün öneri ve eleştirilerin bizim şirketimizi daha iyi yönetmemiz açısından söylenildiğine samimiyetle inanıyorum. Bu konuda da çalışmalarımızı devam ettireceğiz. Mutlaka şirketimizin faaliyetlerinde daha iyi noktalara gelmesi kamu lehine olan bir şey çünkü önemli bir faaliyet yürütüyoruz. Aslında EÜAŞ'ın bundan daha fazla özelleştirilmemesi konusunda da Sayın Bakanımızla fikir birliğimiz var. Çünkü şu anda Türkiye'nin kurulu gücü 76 bin megavata geldi ve EÜAŞ'ın elindeki 20 bin megavatlık kapasite regülasyon açısından çok önemli diye düşünüyoruz.

Bütün sorularınızı gayet şeffaf yazılı olarak cevaplayacağız. Ben önerileriniz ve eleştirileriniz için teşekkür ediyorum. Biliyorsunuz, her faaliyet eleştirilebilir, her eleştirilenlerin de bu eleştirilere karşı verecek bir cevabı mutlaka vardır ama önemli olan doğruyu bulmaktır diye düşünüyorum.

Jersey Adaları'yla ilgili kafamızın arka tarafında hiçbir şey yok. Aslında soruldu ama gidildi. Oradaki yönetim kurulu üyeleri şu anda hiç para almıyor, parasız faaliyet yapıyoruz. Oradaki yönetim kurulu üyelerine para verelim veyahut da başka amaçla falan değil; dediğim gibi, tamamen mütekabiliyet esasıyla ortaklarımız kurduğu için biz de bu şirketi kurduk ama bu kadar tartışılacağını bilseydik belki kurmayabilirdik. Yine de, bunun devam edip etmemesiyle ilgili düşüncelerimizi tekrar gözden geçirmeyi samimiyetle söz veriyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 58

Çok teşekkür ediyorum.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Ben de söz alabilir miyim Sayın Başkan?

BAŞKAN – Buyurun.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Burada “kafaların arkasında” derken öyle bir olumsuz ya da kötü anlamda değil...

BAŞKAN – Gizlilik anlamında.

EÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL ALIŞ – Gizlilik anlamında.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Ben aslında onu gizlilik ve stratejik anlamda söyledim.

EÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL ALIŞ – Değil, değil; öyle bir şeyi siz söylemediniz zaten.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Yani, devletin koskoca bir kurumunun, oturmuş bir KİT’inin sırf kendi yönetimi açısından yok yönetim kurullarına herhâlde huzur hakkı, bilmem ne ödemek için böyle bir şey yapmayacağını biz de biliyoruz. Ben sadece “Stratejik ve gizlilik anlamında önemli bir şey var mı?” diye sordum.

EÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL ALIŞ – Yok efendim. Zaten siz söylememiştiniz o yönetim kurulu şeyini.

Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli üyeleri; çok teşekkür ediyoruz önerilerinize.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum Sayın Genel Müdür.

EÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL ALIŞ – Sağ olun efendim.

BAŞKAN - Elektrik Üretim AŞ’nin 2013 ve 2014 hesap dönemlerine ilişkin sonuç bölümlerini ayrı ayrı okutup ibranıza sunacağım.

2013 yılını okutuyorum:

Sonuç:

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 59

Elektrik Üretim A.Ş.'nin 2013 yılı bilançosu ve 2.569.101.706,00 Türk lirası dönem kârı ile kapanan gelir tablosu tasvibe sunulur.

BAŞKAN – İbra edenler... Etmeyenler... İbra edilmiştir.

2014 yılını okutuyorum:

Sonuç:

Elektrik Üretim A.Ş.'nin 2014 yılı bilançosu ve 1.538.112.573,73 Türk lirası dönem zararı ile kapanan gelir tablosu tasvibe sunulur.

BAŞKAN – İbra edenler... Etmeyenler... İbra edilmiştir.

Elektrik Üretim AŞ'nin bağlı ortaklıklarının 2013 ve 2014 hesap dönemlerine ilişkin sonuç bölümlerini ayrı ayrı okutup genel görüşlerinize sunacağım.

2013 yılını okutuyorum:

Bağlı ortaklıklar:

Soma Elektrik Üretim ve Ticaret AŞ'nin 26/6/2014 tarihindeki kendi genel kurulunda kabul edilen 2013 yılı bilançosu ve 53.529.791,84 Türk lirası dönem kârı ile kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

Kemerköy Elektrik Üretim ve Ticaret AŞ'nin 16/6/2014 tarihindeki kendi genel kurulunda kabul edilen 2013 yılı bilançosu ve 58.287.385,25 Türk lirası dönem kârı ile kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

Yeniköy-Yatağan Elektrik Üretim ve Ticaret AŞ'nin 16/6/2014 tarihindeki kendi genel kurulunda kabul edilen 2013 yılı bilançosu ve 300.294.591,84 Türk lirası dönem kârı ile kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

Hamitabat Elektrik Üretim ve Ticaret AŞ'nin, Özelleştirme Yüksek Kurulunun 27/5/2013 tarih ve 2013/94 sayılı kararı çerçevesinde Elektrik Üretim AŞ'ye ait yüzde 100 oranındaki hissesinin özelleştirilmesine ilişkin Hisse Satış Sözleşmesi 1/8/2013 tarihinde imzalanmış olup, genel görüşmeye sunulur.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 60

BAŞKAN – Genel görüşlerinize sunulmuştur.

2014 yılını okutuyorum:

Bağlı ortaklıklar:

Soma Elektrik Üretim ve Ticaret AŞ'nin 25/6/2015 tarihindeki kendi genel kurulunda kabul edilen 2014 yılı bilançosu ve 116.626.576,35 Türk lirası dönem kârı ile kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

Kemerköy Elektrik Üretim ve Ticaret AŞ'nin 15/6/2015 tarihindeki kendi genel kurulunda kabul edilen 2014 yılı bilançosu ve 201.909.804,33 Türk lirası dönem zararı ile kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

Yeniköy-Yatağan Elektrik Üretim ve Ticaret AŞ'nin 15/6/2014 tarihindeki kendi genel kurulunda kabul edilen 2014 yılı bilançosu ve 903.945.783,08 Türk lirası dönem zararı ile kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN – Genel görüşlerinize sunulmuştur.

Sayın Genel Müdürümüz teşekkür konuşmasını yaptığı için tekrar söz vermiyorum.

Elektrik Üretim AŞ ve bağlı ortaklıklarının 2013 ve 2014 yıllarına ilişkin bilanço ve netice hesaplarının Komisyon görüşmeleri tamamlanmıştır.

Ankara Doğal Elektrik Üretim ve Ticaret AŞ'nin 2013 ve 2014 yılları bilanço ve netice hesaplarını görüşmek için saat 14.30'da toplanmak üzere birleşime ara veriyorum.

Kapanma Saati: 12.37

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 61

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.41

BAŞKAN: Fatih ŞAHİN (Ankara)

BAŞKAN VEKİLİ: Uğur AYDEMİR (Manisa)

SÖZCÜ: Kasım BOSTAN (Balıkesir)

KÂTİP: Halil ELDEMİR (Bilecik)

BAŞKAN – 26'ncı Yasama Dönemi Birinci Yasama Yılı'nın 8'inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

2.- Ankara Doğal Elektrik Üretim ve Ticaret AŞ'nin (ADÜAŞ) 2013 ve 2014 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmelerine ilişkin

BAŞKAN – Ankara Doğal Elektrik Üretim ve Ticaret Anonim Şirketinin 2013 ve 2014 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmelerine başlıyoruz.

Öncesinde, Sayın Genel Müdürümüzden başlamak üzere, toplantımıza katılan kurum yetkilileri ile diğer kuruluş temsilcilerinin kendilerini Komisyonumuza tanıtmalarını rica ediyorum.

(Bürokratlar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, sunumlarını yapması için sözü Sayın Genel Müdüre veriyorum.

ADÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ YAVUZ SULTAN KANSIZ – Sayın Başkan, sayın Komisyon üyeleri, sayın Sayıştay denetçileri, sayın Bakanlık ve üst kuruluşların temsilcileri; sizleri, Ankara Doğal Elektrik Üretim ve Ticaret AŞ çalışanları ve şahsım adına selamlıyor, şirketimizin faaliyetleri hakkında kısaca bilgilendirmek istiyorum.

01/06/2007 tarihinde faaliyetlerine başlayan şirketimiz, mülkiyetinde bulunan ancak yapılan özelleştirme işlemi sonucunda özel sektöre devredilen 9 adet elektrik üretim santralının yapılan devir sözleşmeleri kapsamında denetlenmesi, yeni yatırımlarının onaylanması, her zaman üretime hazır bir

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 62

şekilde tutulmasının sağlanması başta olmak üzere kendisine verilen diğer görevleri yerine getirmektedir. Bu kapsamda, anılan santralleri devralan şirkete Kızıldere jeotermal sahasında 2014 yılı içinde 100 megavat gücünde Kızıldere-3 ve 24,9 megavat gücünde Kızıldere-4 jeotermal santrallerinin yapımı için, 2015 yılı içinde İkizdere HES'in kurulu gücünün 18,6 megavattan 27,10 megavata yükseltilmesine ilişkin yatırım onayı verilmiştir.

Diğer taraftan, 2009 yılında, Kızıldere jeotermal sahasında ruhsatların kapsadığı alanda şirketimizce verilen 80 megavatlık ilave jeotermal santrali kurulmasına ilişkin yatırım onayı kapsamında, Kızıldere-1 ve 2 Santrali yaklaşık 300 milyon euro yatırımla 2013 yılı Eylül ayında hizmete alınarak 2015 yılında 692,7 milyon kilovatsaat düzeyinde bir üretim gerçekleştirilmiştir.

Şirketimiz, mülkiyetinde bulunan ancak özel sektöre devredilen elektrik üretim santrallerinin yatırım ve proje onaylarının verilmesi, denetlenmesi gibi görevlerinin yanı sıra, Özelleştirme İdaresi Başkanlığınca 4046 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesi kapsamında verilen yetkiyle gerek kendi mülkiyetinde bulunan gerekse kendisine devredilen muhtelif taşınmazların özelleştirilmelerine yönelik değer tespit ve ihale çalışmalarını yürütmekte olup bunun dışında, uzman ve deneyimli kadrosuyla Özelleştirme İdaresinin talepleri doğrultusunda muhtelif konulara ilişkin araştırma, inceleme, değerlendirme raporlarının hazırlanması ile üniversitelere bazı projelerin değerlendirilmesi konusunda teknik destek sağlamaktadır. Bu kapsamda, 31/3/2016 tarihi itibarıyla süreci devam eden bazı önemli özelleştirme ihaleleri hakkında sizleri kısaca bilgilendirmek istiyorum. Kastamonu ili İnebolu ilçesinde bulunan İnebolu Limanı'nın, işletme hakkının verilmesi yöntemiyle özelleştirilmesine ilişkin şirketimizce yürütülen ihale sürecinde, öncelikle, limanın özelleştirme kabiliyetini artırmaya yönelik bir model çalışması yapılmış ve söz konusu limanın kırk dokuz yıl süreyle işletme hakkının verilmesini de içeren Grup-1 Varlıklar (Kastamonu ili İnebolu

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 63

ilçesinde bulunan İnebolu Limanı'nın kırk dokuz yıl süreyle işletme hakkının verilmesi, atıl durumda bulunan Hopa Termik Santrali'nin de içinde bulunduğu taşınmazlar ve üzerindeki varlıklar, Mardin ili Mazıdağı ilçesi Poyraz Mahallesi 96 ve 97 parseller, İstanbul ili Beşiktaş ilçesi Ortaköy Mahallesi 1382 ada 15 parselde kayıtlı 1/3 oranındaki hisse, İstanbul ili Eyüp ilçesi Göktürk Mahallesi 1016 parsel) oluşturulmuş ve grup içinde yer alan varlıkların bir bütün halinde özelleştirilmesine karar verilmiştir. Duyuru işlemlerinin tamamlanmasının ardından nihai pazarlık görüşmeleri 02/12/2015 tarihinde tamamlanmış ve en yüksek teklif 76 milyon TL olarak alınmıştır. İhale sonuçları Özelleştirme Yüksek Kurulunun 14/03/2016 tarih ve 2016/31 sayılı Kararı'yla onaylanmış ve sözleşmede imza aşamasına gelinmiştir.

Sosyal Güvenlik Kurumuna ait Bursa ili Osmangazi ilçesi Çekirge Mahallesi'nde bulunan ve yaklaşık 42 dönüm arazi üzerinde tesis edilmiş ve karkas halinde olan Yeni Çelik Palas Otel ve arsasının özelleştirilmesine yönelik şirketimizce yapılan ihalede nihai pazarlık görüşmeleri 30/6/2015 tarihinde tamamlanmış ve en yüksek teklif 73,7 milyon TL olarak alınmış olup sözleşme ve devir işlemleri için Özelleştirme Yüksek Kurulu kararı beklenmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları mülkiyetindeki İstanbul ili Maltepe ilçesi Feyzullah Mahallesi'nde bulunan yaklaşık 8 dönümlük arsanın satışına ilişkin ihalede nihai pazarlık görüşmeleri 8/6/2015 tarihinde tamamlanmış olup en yüksek teklif 46 milyon TL olarak alınmıştır. İhale, Özelleştirme Yüksek Kurulu tarafından onaylanmış olup sözleşme ve devir aşamasına gelinmiştir.

Bilecik ili merkez ilçesi İsmetpaşa Mahallesi'nde bulunan toplam yüzölçümü 3.191 metrekare olan 5 adet taşınmazın bir bütün hâlinde özelleştirilmesine yönelik ihalede nihai pazarlık görüşmeleri 22/3/2016 tarihinde tamamlanmış en yüksek teklif 1 milyon 250 bin TL olarak

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 64

gerçekleşmiştir. İhale sonucunun Özelleştirme idaresi Başkanlığı tarafından onaylanması aşamasına gelinmiştir.

Ayrıca 2015 yılı içerisinde, Özelleştirme idaresi Başkanlığına 53 varlığın ve 4 şirket hissesinin değer tespitine yönelik teknik destek sağlanmış, Gazi Üniversitesine ise bir şeker fabrikasındaki alkol üretim tesisine ait makine parkının değerlemesi konusunda destek verilmiştir.

Sonuç olarak, şirketimizce yürütülen özelleştirme ihaleleri kapsamında 31/03/2016 tarihi itibarıyla alıcı firmalara toplam ihale bedeli 619,2 milyon TL olmak üzere, 25 taşınmaz devredilmiş, toplam 198,8 milyon TL'lik özelleştirme işlemi ise onay, sözleşme aşamasındadır.

Diğer taraftan şirketimiz, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı ile 01/07/2013 tarihinde imzalanan protokol çerçevesinde Tunus Caddesi'nde bulunan 4.219 metrekare arsayı kiralamış olup söz konusu arsada otopark işletmeciliği faaliyetleri ile 2015 yılında toplam 1,2 milyon TL hasılat elde etmiştir.

Şirketimiz 2014 yılı dönem sonu net kârı 1 milyon 581 bin 836 TL olarak gerçekleşmiş olup kesinleşmemiş 2015 dönem kârı ise 3 milyon 671 bin 750 TL'dir. Giderlerin büyük kısmını ise özel sektöre devredilen santrallerin amortisman giderleri oluşturmaktadır. 2014 yılında santraller için ayrılmış amortisman tutarı 1milyon 697 bin 527 TL'dir.

Şirketimiz, deneyimli uzmanları ve dinamik personeli ile santrallerin yeni, tevzi ve modernizasyon yatırımlarında, kontrollerinde, oluşan problemlerin çözümünde ve mülkiyetinde bulunan veya devraldığı muhtelif taşınmazların özelleştirilmesi konularında kendisine verilen görevleri, özelleştirme ilkeleri ve stratejileri doğrultusunda saydamlık, verimlilik ve kamuya hesap verebilirlik çerçevesinde bilimsel çalışmalar ışığında ülke menfaatlerini gözeterek azami titizlikle yerine getirmektedir.

Sizleri ADÜAŞ Genel Müdürlüğü ve çalışanlarımız adına saygıyla selamlarım.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 65

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Önerilerin görüşmelerine geçiyoruz.

2012 yılında gündemde kalan bir öneri bulunmaktadır.

Öneriyi okutuyorum:

Öneri:

Ankara Doğal Elektrik Üretim ve Ticaret AŞ'nin işletme hakkı devredilen 8 santrali ile ilgili devir sözleşmesinden doğan takip işleri dışında işletme faaliyetinin bulunmadığı, 4046 sayılı Kanun'un 20/A maddesi kapsamında kendisine devredilen bazı taşınmazların değer tespiti ve satış ihalesine ilişkin işlerin personel yetersizliği nedeniyle büyük ölçüde Özelleştirme İdaresi Başkanlığınca görevlendirilen personel tarafından yapıldığı, servislerinin asli ve sürekli nitelikteki işlerinin dahi teşkilat yapısında öngörülen kadroların oluşturulmamış olması nedeniyle, yüklenici işçileri eliyle yürütüldüğü, faaliyet giderlerinin finansmanın, faaliyet geliri olmaması nedeniyle, 4046 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesine göre, Özelleştirme Fonu'na aktarılmayarak Genel Kurul kararıyla şirket uhdesinde bırakılan dönem kârları ile sağlandığı hususları da dikkate alınarak şirketin devamı konusunun Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından gözden geçirilmesi.

BAŞKAN – Cevap için buyurun.

ADÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ YAVUZ SULTAN KANSIZ – Şirketimiz, Teknik İşler Daire Başkanlığı aracılığıyla, Tercan, Kuzgun, Beyköy, Mercan, Ataköy, Çıldır, İkizdere HES ve Denizli Jeotermal Santrali olmak üzere toplam 8 santralin özel sektöre devriyle ilgili sözleşmeden doğan yatırımlara onay verme, santrallerin her an üretime hazır hâlde tutulmaları, denetim ve benzeri yükümlülüklerini yerine getirmektedir.

Diğer taraftan, şirketimiz, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından şirketimize devredilen muhtelif taşınmazların özelleştirme işlemlerini verilen

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 66

yetki kapsamında gerçekleştirmektedir. Şirketimizde, ÖİB'nin 04/03/2015 tarih ve 1337 sayılı yazısı ile verilen izin kapsamında 4857 sayılı İş Kanunu'na tabi, belirsiz süreli, tam zamanlı çalıştırılmak üzere 3'ü lisanslı gayrimenkul değerlendirme uzmanı olmak üzere, değişik branşlarda 9 kişi istihdam edilmiştir. 2011 yılından bu yana şirketimizce ÖİB tarafından devredilen ve birçoğunda arkeolojik sit alanı, zilyetlik, hisseli, davalı ve benzeri gibi imar ve tapu durumlarında çeşitli sorunlar olan muhtelif taşınmazlar, öncelikle daha etkin ve verimli bir özelleştirme işlemi gerçekleştirebilmek adına satışa hazır hâle getirilmekte, değer tespit çalışmaları ise şirketimizde çalışmakta olan ve SPK lisansına sahip veya üniversitelerin uluslararası akredite edilmiş gayrimenkul geliştirme ve yönetimi bölümlerinde yüksek lisans eğitime devam eden değerlendirme uzmanlarınca yapılmaktadır.

Ayrıca, taşınmazlara ait tanıtım dokümanları ile ÖİB tarafından talep edilen araştırma, inceleme, değerlendirme raporları da yine şirketimizce hazırlanmaktadır. ÖİB tarafından şirketimizde görevlendirilen personelden ise genellikle taşınmazların satışına ilişkin ihalelerde değer tespit ve ihale komisyonuna yedek üye alınmaktadır.

Diğer bir deyişle, şirketimiz, kendisine devredilen taşınmazlara ilişkin özelleştirme işlemlerini, özellikle değer tespit çalışmaları başta olmak üzere, danışman firma kullanmadan bünyesindeki lisanslı uzmanlar tarafından yerine getirmekte ve maliyetleri minimum düzeyde tutmaktadır.

Şirketimiz, yukarıda bahsedilen görevlerinin yanı sıra, ÖİB aleyhine açılan davalarda, bilirkişi raporlarına yapılacak itirazlara esas teşkil edecek inceleme raporlarının hazırlanmasında görev almakta, bazı projelerin değerlendirilmesinde üniversiteler ile iş birliği yapmakta, özellikle problemli ve satış kabiliyeti düşük olan varlıkları yapılan model çalışmaları ile ihale etmekte ve başarılı sonuçlara ulaşarak bu varlıkların ekonomiye kazandırılmasında önemli rol oynamaktadır. Şirketimizdeki özellikle

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 67

gayrimenkul alanında yüksek lisans eğitime devam eden değerlendirme uzmanlarınca hazırlanan sektöre ilişkin raporlar, faydalı araçlar, istatistikler şirket web sayfasında yayımlanmakta, başta ÖİB ve bağlı kuruluşlar personeline ulaşması ve yararlanması sağlanmaktadır.

Sonuç olarak, şirketimizin dinamik ve tecrübeli kadrosu ile ihale süreçlerini hızlı, etkin ve verimli bir şekilde yürütmesi, çeşitli problemleri nedeni ile satış kabiliyeti düşük, özelleştirilmesi zor olan varlıkların ekonomiye kazandırılmasındaki rolü ve değer tespit çalışmalarını, kaliteden ödün vermeden bilimsel çalışmalar ışığında minimum maliyet ile gerçekleştirmesi ve bu hizmetlerinin yanı sıra deneyimlerini aktardığı faydalı araçları yayımlamak suretiyle birçok kamu kurum ve kuruluşu örnek olduğu dikkate alındığında şirketimizin devamlılığının sürdürülmesi gerektiği düşünülmektedir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Öneriyle ilgili olarak Sayıştayın görüşünü alacağım.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, şirket, 2015 yılında özelleştirme kapsamı ve programına alındı, artık özelleşecek, 2020 yılına kadar da bir süre öngörüldü bu Özelleştirme Yüksek Kurulu kararıyla. Yani izninizle bunu çıkaralım çünkü şekil değişti, biz bu karar olmadan yazmıştık bu öneriyi ama şirketin varlığının devam ettirilmesi çok elzem değil çünkü Özelleştirme İdaresi zaten bu işleri yapıyor, artı, gayrimenkul AŞ var, son verilse de iyi olur.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Önerinin oylamasına geçiyorum.

Önerinin gündemden çıkarılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2013 yılı görüşmelerine başlıyoruz.

2013 yılına ait bir öneri bulunmaktadır.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 68

Öneriyi okutuyorum:

Öneri:

Sayıştay raporunun ilgili bölümlerinde yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN – Cevap için buyurun.

ADÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ YAVUZ SULTAN KANSIZ - Öneri doğrultusunda hareket edilecektir.

BAŞKAN – Önerinin izlenmesi hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2014 yılı görüşmelerine başlıyoruz.

2014 yılına ait bir öneri bulunmaktadır.

Öneriyi okutuyorum:

Sayıştay Raporunun ilgili bölümlerinde yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

ADÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ YAVUZ SULTAN KANSIZ – Cevap veriyorum: Öneri doğrultusunda hareket edilecektir.

BAŞKAN - Önerinin izlemede kalmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Her iki yıla ait önerilerin görüşmeleri sona ermiştir.

Şimdi kurumla alakalı öneri ve görüşlerin dile getirilmesi ve soru-cevap işlemi için geneli üzerinde görüşme açıyorum.

Talep eden Komisyon üyelerimize talep sırasına göre söz vereceğim.

Sayın Genel Müdürüm, Komisyon toplantımızda Komisyon üyelerimizin yönelttiği sorulardan cevaplandırılması hazırlık gerektirenlere toplantı tutanaklarının tarafınıza tebliğinden itibaren on beş gün içerisinde yazılı ve ayrıntılı olarak cevap verilmesi hususunu hatırlatmak istiyorum.

Sayın Akar, buyurun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Başkan.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 69

Bu şirketin ne işe yaradığını anlayan var mı? Bizler de dâhil olmak üzere, Divana da soruyorum hem iktidar hem muhalefet milletvekili arkadaşlara da soruyorum: Bu şirket ne iş yapar? Önce buna bir bakmak lazım. Bu şirkete ihtiyaç var mı? Bence yok, buradan aslında bir tavsiye kararı çıkartıp bu şirketin kapatılması gerekiyor. Ne bu yönetim kuruluna ihtiyaç var ne de arkada sıralanan bürokrat arkadaşlara ihtiyaç var, bence bu arkadaşların devletin değişik kurumlarına nakilleri yapılabilir ve orada daha verimli işlerde kullanılabilirler. Bu kadar zengin bir devlet değiliz bir defa. Onlar bu işten ekmek yiyor anlamında söylemiyorum, devletteki kurumların daha verimli hâle getirilmesi için söylüyorum.

Şimdi, bir örnekten yola çıkarak, bu kurumun gerçekten işe yaramadığını ama bir amaç için kullanıldığını hep beraber burada göreceğiz. Şimdi, bu kurum ne yapıyor? Aslında Özelleştirme İdaresi özelleşecek bazı şeyleri bu kuruma devrediyor. Arsa, bina, liman gibi tesisleri bu kuruma devrediyor ve kurum da uzmanlık alanıymış gibi, bir gayrimenkul yatırım şirketiymiş gibi ya da bir liman şirketiymiş gibi ya da bir enerji şirketiymiş gibi aklınıza gelen her şey var ama yeterli personeli de olduğunu düşünmüyorum çünkü her konuda uzman bir kurum hâline dönüştürülmüş. Personeli olmayan ama her konuda uzman, her konuyu bilen, hatta bunları pazarlamasını, fiyat tespitini, takdirini yapabilecek bir kurum hâline dönüştürülmüş. Öyle düşünüyoruz. Yani baktığınız zaman işlevselliğine böyle bir kurumu hayal ediyor insan ama maalesef böyle değil. Şimdi bunlar bir liman ihalesi yapmışlar. Nerede? İnebolu Limanı ve Hopa Limanı. İki limanı Grup 1 diye birleştirmişler ve ihaleye çıkmışlar. Bu ihale tarihi 30 Kasım. Bu ihaleyle ilgili 4 tane firma şartname almış. Ne almış? Ekol almış, CE-KA almış, Çelikler almış, Eti Bakır AŞ ve Elon, 5 firma şartname alıyor. Bu 5 firmadan 4'ü ihaleye giriyor, birinde ihale kalıyor -adı önemli değil, A şirketi, B şirketi, C şirketi- bu iki limanı satın alıyor. Bir kişi şartnameyi almasına rağmen ihaleye

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 70

girmiyor arkadaşlar, Eti Bakır. Eti Bakır'ın biliyorsunuz değil mi kime ait olduğunu? Bilen var mı içinde? Söyleyeyim mi? Sonra burada “Yok, söylemeyin.” falan demeyin bana.

TAHİR ÖZTÜRK (Elâzığ) – Söyle, söyle.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Cengiz İnşaat. Doğru mu?

Şimdi, tamam, buraya kadar bir problem yok. Almayabilir, şartname alır, ihaleye girmeyebilir. Bunda da hiçbir problem yok.

Arkadaşlar, bu ihale yenileniyor. Yenilenirken, iki tane liman satıyorduk, birden peşine bir arsa ekledik, ikinci arsayı da ekledik, üçüncü arsayı da ekledik, bir grup yaptık. Diyebilirsiniz ki bu arsalar İnebolu'da limanın hemen yanında bir konteyner parkı için, bir tır parkı için kullanılabilir çünkü limanlardaki en büyük sıkıntı nedir? Konteyner parklarının, tır parklarının, yani araç parklarının olmaması, yani limanın işletme alanının dar olması diye düşünebilirsiniz. Bu da değil.

Bakın, şimdi, size arsaların nerede olduğunu söylüyorum. Bir tanesi Boğaz manzaralı bir arsa, İstanbul'da. Bu arsa Ortaköy'de bulunuyor. 964 metrekarelik bir arsa arkadaşlar bu. Şimdi iki tane İnebolu ve Hopa'daki iki tane, limana İstanbul'dan Boğaz manzaralı bir arsa ekledik. Bu yetmedi. Hemen peşinden Göktürk'te bir arsa ekleniyor, İstanbul'un Eyüp ilçesine bağlı 6 dönümlük bir arsa ekleniyor. Bu da kesmedi. Mazıdağı'nda bir arsa. İkisi de İstanbul'da. Hadi dedim, orada belki bu limanı alan şirket oraya bir genel müdürlük, İstanbul'da finans merkezi diyoruz, tüm şirketlerin genel merkezlerin olduğu yer, yürütüldüğü yer diyoruz, İstanbul'da arsa ihtiyacı doğabilir. Belki buradan da bakıyorum, yani böyle pozitif düşünmeye çalışıyorum, iyi tarafından bakmaya çalışıyorum. Bu da Mardin'de.

Mehmet ağabey, sen biliyor musunuz burayı?

MEHMET AKYÜREK (Şanlıurfa) – Fosfat yatağı.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Mazıdağı'nda.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 71

TAHİR ÖZTÜRK (Elâzığ) – Fosfat yatakları var, evet.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Fosfat yatakları var, orada bir Mazıdağı Fosfatları Sanayi ve Ticaret AŞ var. Kime ait arkadaşlar? Cengiz İnşaat'a ait. Ve ne kadar bir arazi biliyor musunuz? 950 bin metrekare. Bu torbanın içine konan arazi. Fiyatını falan konuşmuyorum ihalenin. Burada yapılan işin ne kadar etik olduğunu konuşmaya çalışıyorum, anlatmaya çalışıyorum. Daha kötü ithamlarda bulunmak istemiyorum asla. İşte fesat karıştırmışsınız, Cengiz'e peşkeş çekmişsiniz falan demek de istemiyorum arkadaşlar. Şimdi, bir ihale iptal ediliyor. Liman ihalesi ya, ihaleye üçüncü bir liman eklediniz, kabul derim. Yani bunda ne var, Haydar Akar, bunu niye eleştiriyorsun diyebilirsiniz, 4'üncü limanı eklediğiniz, diyebilirsiniz. Bir Ortaköy'de, bir Eyüp'te, bir tane de Mazıdağı'nda ve ilk ihale 9 Ekim'de, 30 Kasım'da ikinci ihale yapılıyor ve ikinci ihaleye, yanılmıyorsa iki firma -tam hatırlamıyorum- giriyor. Rakamını falan konuşmayacağım ve Eti Bakır, Cengiz İnşaat bu ihaleyi alıyor arkadaşlar. Bu ihaleyi alıyor. Ne diyeyim ben şimdi? Yani konuşuyoruz, bir şey söyleyince de bunun işte herkesin serbestçe ticaret yapabilmesinden bahsediyoruz, özel sektörün önünün açılmasından bahsediyoruz, teşviklerle desteklenmesinden bahsediyoruz. Ya bu ülkede desteklenmesi gereken sadece bir kişi, milletin anasına küfreden bir herif mi? Arkadaşlar, ben olsam, bu ihale şartları yüzde yüz doğru olsa bile, sizin yerinize kendimi koyuyorum, samimi söylüyorum, şartlar ne olursa olsun, nasıl yapılacaksa, kanunsa kanun, bu ihalenin iptal edilmesi lazım.

OKTAY ÇANAK (Ordu) – Nasıl yapacaksınız?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bilmiyorum, yani yöntemini siz bulun arkadaşlar ya. Bulun, Allah aşkınıza bulun ya! Yani hakikaten üzülüyorum, içim yanıyor ya! Vicdanım... Yani "Haydar Akar çok konuşuyorsun" diyorum kendi kendime, bazen sorguluyorum. Yani hiç mi içiniz, vicdanınız sızlamıyor bu işlere, hiç mi bir şey düşünmüyorsunuz, hep mi doğru bu adam? Bakın,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 72

Cerattepe'nin ihalesine de gittim. Kendi şirketine aldırttı, iş ilanlarını bile kendi şirketine verdirttirdi. Bir başka şirketine aldırttı, iş ilanlarını Cengiz İnşaat verdi. Geçtim her tarafını ya, yani şurada bu olabilir mi arkadaşlar? Nasıl bir yönetim tarzıdır ki iki tane limana üç tane arsa ekliyorsunuz Türkiye'nin her tarafında? Nasıl bir devlet memurluğundan bahsediyorsunuz arkadaşlar? Ya, bakın çok özür diliyorum, size bir şey söylememek için kendimi zor tutuyorum. Hiç kimse bana bunun haklı olduğunu iddia edemez burada, hiç kimse, bir Allah'ın kulu. Kur'an-ı Kerim'i okuyan, Allah'a inanan, inancı olan hiç kimse bunun bana haklı tarafını gösteremez. Eğer inanç dudaklarda değilse, kalpteysen, beyindeysen bunun haklı tarafını gösteremez bana. Gösteren varsa hiçbir şey söylemiyorum. Bugünden sonra da bu Komisyona gelmem, bunun bana haklılığını ispat eden, ticari yönden, ahlaki yönden, siyasi yönden, etik yönünden. Ya böyle bir ahlaksızlık olabilir mi Başkan? Bunu kabul etmek mümkün değil? Hangi kurumu denetliyoruz, nasıl denetleyeceğiz bu kurumu? Nasıl bu kurum hakkında pozitif bir şey söyleyeceğiz, olumlu bir şey söyleyeceğiz? Mehmet ağabey, Allah aşkına söyle, yüz defa umreye gittin, söyle Allah aşkına! Bunun bir ahlaki tarafı var mı ya? Pes denir. Başka bir şey söylemeyeceğim. Hiç bu kadar sinirlenmedim. Hiç bu kadar sinirlenmedim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Teşekkür ederim.

Başka bir şey söylemiyorum. Sorularım vardı, sormuyorum bu soruları çünkü bana verecekleri ahlaki, etik bir cevap yok diye düşünüyorum.

Evet, ibra edebiliriz arkadaşlar. Takdir sizin.

BAŞKAN – Oktay Bey, buyurun.

OKTAY ÇANAK (Ordu) – Sayın Başkanım, çok kıymetli hazırun; şimdi Haydar Bey, tabii heyecanla, belki kendine göre hakkaniyetle bir şeyler söyledi. Şimdi, kurumun nasıl çalıştığıyla alakalı ya da kurumun, işletmenin,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 73

şirketin ne faaliyet içerisinde olduğunu ben de merak ediyorum. Ben de Haydar Bey'in görüşmelerine, konuşmalarına katılıyorum ancak, şimdi burada kişilerin ismini anarak, şirketlerin ismini anarak çıkan sonuçlardan sonra bir vicdansızlıktan, bir hakkaniyetsizlikten bahsetmek çok doğru değil; çünkü Türkiye Cumhuriyeti öyle ya da böyle bir hukuk devletidir. Anayasa'yla düzenlenmiş, ihale mevzuatı Türkiye Büyük Millet Meclisinden geçmiş, kesinleşmiş bir hukuk devletidir. Şimdi, yapılan ihaleler sonrasında elbette güçlü olan firmaların buradan sonuçlar alması, buradan işler alması kadar doğal bir şey olamaz ama bununla ilgili somut, kurumu suçlayıcı, gerçekten menfaat temin eden bir kazanç, bir tercih, bir karar var ise o zaman burada hakkaniyetle tartışmak, konuşmak gerekir.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sen kendin bile inanmıyorsun.

OKTAY ÇANAK (Ordu) – Ben inanıyorum.

Ama sadece görüntülere aldanarak, sonuçlarda isimleri de telaffuz ederek burada insanları isnat altında bırakmak da doğru değil. Yani bir ihale olmuş, ne yapacak kurum? İhaleye herkes katılabilir. İhaleye herkes katılabilir, ihaleler ilan yoluyla belirleniyor, başka şirketler de gelebilir.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Çok saygı duyuyorum sizin fikrinize.

OKTAY ÇANAK (Ordu) – Bakın, ben size bir örnek vereceğim.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Beni ikna etmeye çalışmayın.

OKTAY ÇANAK (Ordu) – Haydar Hocam, bakın bir örnek vereceğim.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Doğru olduğunu söyleyin bunun.

OKTAY ÇANAK (Ordu) – Şimdi, bakın, Ordu'da, benim seçim bölgemde bir yolla ilgili ihale oldu, ihaleye bütün firmalar katıldı, bir tane firma kazandı, yine orada muhalefet partili arkadaşlar "Filancanın desteklediği bir firma aldı." dediler. Şimdi, bunun sonu, dibi yok. Sonra bu firma battı. Yani bizim tarafımızdan destekleniyorsa ya da birileri kurum tarafından destekleniyorsa bu arkadaşın korunması gerekirdi. Bu arkadaş o işi yapamadı, battı. Yatırdığı

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 74

2,4 trilyon teminat yandı. Bu nasıl bir koruma ki ya da nasıl bir ihale ki bu arkadaşla veriliyor ve bu arkadaş korunuyor ve iflas ediyor.

MELİKE BASMACI (Denizli) – O çok başka.

OKTAY ÇANAK (Ordu) – Şimdi, bakın, işte burada bu şirketler haddini bilmeden iş alınca hâliyle batmaları da kaçınılmaz oluyor ama burada sadece sonuçlara bakarak kurumları, kişileri suçlamak doğru değil. Ben bunun için söz almıştım. Onun için söylediğiniz şeylerde kendinize göre haklı olabilirsiniz ama bunları daha somut daha böyle delile dayalı şeylerle konuşursak daha hakkaniyetli olur diye düşünüyorum.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan, müsaadeniz olursa...

BAŞKAN – Sayın Akar, tekrar söz vereceğim ama insanların inançlarıyla, değerleriyle konuyu birleştirmesense çok sevinirim.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Peki, birleştirmemeye çalışacağım.

BAŞKAN – Buyurun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum.

Hukuki bilginize güveniyorum. Hiç problem yok eğer siz bu dediklerimden ikna olmuşsanız. Ben bir şeyin altını çizebilmek için ifade etmeye çalıştım, olayların gelişimini anlatabilmek, nereye taşındığını. Ben kimseyi suçlamadım. Ne kendilerine maddi bir kaynak yarattıklarını ne de başka bir şey yaptıklarını suçlamadım. Ama çok özür diliyorum.

OKTAY ÇANAK (Ordu) – Ama şöyle: “Ahlaksızlık” diyorsunuz yani bunu her yere çekebilirsiniz. Onun için söylüyorum.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bakın, çok özür diliyorum. İyi anlamak lazım. Burada günlerce mesai harcıyoruz. Birçok burada önerilerde de bulunuyoruz, yanlışları da söylemeye çalışıyoruz. Bunları söylerken ne kimseyi korumaya çalışıyoruz -bu bürokratlar da olsa- ne de iş yapan şirketleri yersiz yere itham etmemeye çalışıyoruz. Şimdi, benim söylediklerimde bir itham var mı? Bakın, söylerken bunları da söyledim,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 75

sizlerin inanmadığınızı biliyorum. Benim söylediğim, siz de rahatsız oldunuz bu işten. İki tane limana üçüncü limanı ekleyebilirsiniz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bir dinleyelim Haydar Bey, ne yapmışlar?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Efendim?

BAŞKAN – Buyurun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Beşinci limanı da ekleyebilirsin, bir limanı grup yaparsın ve bunları ihaleye çıkarsın. Dersiniz ki: Herkesin ticaret yapma özgürlüğü var, A firması, B firması bu ihaleye girer, bu ihaleyi alır. Bunda da bir problem yok. Buna katılıyorum. Bana göre rakam yüksektir, size göre düşüktür. Size yüksektir, bana göre yanlıştır. Bunların hepsi tartışılabilir ama arkadaşlar, birinci ihaleye iki tane liman çıkmış, hemen peşinden iki tane arsa örneği verdim. İki tane arsa örneği de kabul edilebilir belki dedim. Niye dedim? Bu şirketlerin hepsinin genel müdürlükleri var da gelip İstanbul’da da bir genel müdürlük ihtiyacı olur, arsa ihtiyacı olur, böyle de bir şey olabilir dedim. Alırsam ben o arsayı da -eklediler ya ikinci gruba bu arsayı- alırsam orada da binamı yaparım. Çünkü orada 900 metrekarelik bir arsada İstanbul’a fabrika yapamazsınız, liman da yapamazsınız Ortaköy de olsa. Tamam. Gelelim Mardin’e. 950 dönüm arsa. Hatta şunu da söyledim, bakın, konuşmamda: Limanların yanındaki arsaları bu grubun için eklemiş olsalar bunu da pozitif düşünebilirim çünkü 43 tane liman var Kocaeli’de. Ordu’da belki yok o kadar. Ben Derince Limanı’yla uğraşıyorum. 450 bin metrekare denize dolgu yapmaya çalışıyorlar.

BAŞKAN – Sizin bu saatlerde Kocaeli’de olacağınızı biz düşünüyorduk. Güzel bir Körfez geçişi açılışı var.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Şimdi, Körfez geçişini de uzun anlatırım. Beni anlattırma.

BAŞKAN – Onu arada konuşalım o zaman.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Tamam.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 76

Şimdi, Kocaeli’de Derince Limanı’nda 450 bin metrekare denize dolgu yapıyorlar. Çünkü liman E-5 ile şehrin arasına sıkışmış. Doğru mu? Değil çünkü 43 tane liman yüzde 50 kapasiteyle çalışmıyor. Onların çalıştırılması gerekiyor. O ayrı bir tartışma konusu. Bunu anlarım diyorum. Ne diyorum? Limanların yanında bir araziyi anlarım ama siz, eğer Mardin’i de bu grubun içine dâhil ediyorsanız, Mardin’de bir araziye ve 950 dönümlük bir araziye dâhil ediyorsanız söylenecek fazla bir şey yok.

Sevgili kardeşim, sen de üsteleme, bunlar tutanaklara geçiyor. Yarın çocukların bunları okuyacak belki. “Babam böyle bir şeyi niye savunmuş.” durumuna düşmesin. Çok rica ediyorum.

OKTAY ÇANAK (Ordu) – Ama şunu söyleyeyim: Savunmak amacıyla değil. İhaleye başka katılan yok mu?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ben söyleyeceğimi söyledim arkadaşlar. Takdir sizin çünkü bizim oylarımız yetmiyor. Takdir sizin. Ne diyeyim?

BAŞKAN – Sayın Akar, tamam, kurumu da bir dinleyelim.

TAMER DAĞLI (Adana) – En azından kamuda taahhütten geldiği için Zülfikar Bey bilir. Eğer ihale sadece bir kişiye özel yapılmışsa ve peşkeş çekilmiş bir rant varsa doğru.

OKTAY ÇANAK (Ordu) – Yol aynı.

TAMER DAĞLI (Adana) – Ama kuralına uygun olarak bir ihale yapılmış, herkes de davet edilebilecek durumda...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Çok özür dilerim. Bir kuruma sorsana Mardin’deki araziyle İstanbul’daki arazinin ne ilgisi olduğunu.

BAŞKAN – Soracağız Sayın Akar, soracağız.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Boş ver ihale yöntemlerini, neler olduğunu hepimiz biliyoruz. Bir sizi suçlamak için söylemiyorum. Her tarafta oluyor bu. Yani A iktidarda da oluyor, B iktidarda da oluyor, yönetenlerin neler olduğunu

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 77

hepimiz biliyoruz arkadaşlar. Birbirimizi kandırmaya gerek yok. Hem de iyi biliyoruz yani. Günlerdir de burada tartışıyoruz bu işleri.

BAŞKAN – Sayın Tümer, buyurun.

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – Sayın Başkan, ben sadece, sevgili Haydar Akar Vekilimin verdiği bilgiye dayanarak, birinci ihalenin iptal sebebini öğrenebilir miyim? Hadde layık mı görmediniz?

ADÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ YAVUZ SULTAN KANSIZ – Efendim, ihale hiç yapılmadı, teklifleri açmadan iade ettik.

BAŞKAN – Sayın Eldemir, buyurun.

HALİL ELDEMİR (Bilecik) – Benim sorumun bir tanesi Sayın Tümer’in sorusuydu.

Sayın Genel Müdürüm, bu yapılan ihale limanın işletme hakkının devri değil mi?

ADÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ YAVUZ SULTAN KANSIZ – Limanın işletme hakkı.

HALİL ELDEMİR (Bilecik) – Yani, bu diğer gayrimenkuller de, ihaleye ilave edilen gayrimenkuller de işletme hakkı devri. Onların mülkiyet devri.

ADÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ YAVUZ SULTAN KANSIZ – Hayır efendim, onlar satış, diğerleri işletme hakkı devri.

HALİL ELDEMİR (Bilecik) – Tamam.

BAŞKAN – Evet Sayın Genel Müdür, buyurun.

ADÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ YAVUZ SULTAN KANSIZ – Efendim, ben, Haydar Bey’in ilk sorusundan başlamak istiyorum. Kurum ne yapıyor diye ben size aşağı yukarı iki üç sayfa okudum. Kusura bakmayın, biraz da hızlı okudum ki yetiştireyim diye, sizi de fazla sıkamayayım diye.

Kurum, şu anda Türkiye’de belki en iyi değerlendirme firması olmuş durumda. Değerlemeyi şu anda Türkiye’de ADÜAŞ’tan daha iyi yapan bir firma yok. 9 santralimiz var, 9 santralimizin kontrollüğünü yapıyoruz. Her

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 78

zaman emre amade, hazır hâlde bekletilmesini sağlıyoruz; onların kapasite arttırmalarına müsaade ediyoruz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – EÜAŞ yapsın bunu. 20 tane kurum var.

ADÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ YAVUZ SULTAN KANSIZ – Tabii bu şirketin de bir kuruluş amacı vardı, santralleri kuruluşun bünyesine alıp öyle satmayı düşünüyorduk. Sonra Enerji Piyasası Düzenleme Kuruluna eklenen bir maddeyle maalesef şirketin bu yönü atıl kaldı. Biz santralleri alıp da satmayı yapamadık, kanundan dolayı yapamadık. Dolayısıyla oradaki insanları da boş tutmamak için özelleştirme ihalelerini yapmaya başladık. Bu özelleştirme ihalelerini yaparken, şu anda Özelleştirme İdaresinde biz bu işleri yaparken danışman firmalardan destek alıyoruz. Danışman firmalar bize değer tespit raporu hazırlıyorlar, tanıtım dokümanı hazırlıyorlar ama bu kurum, ADÜAŞ bunu kendisini yapabilecek kabiliyette. Bunu kendisinin yaptığı gibi Özelleştirme İdaresinin yığınla ihtiyacı oluyor, hemen imdadına yetişiyor. “Bunu nasıl yapıyorsunuz, Özelleştirme niye yapmıyor?” diyorsanız hepimiz devlet memurluğundan geldik, devlet memurluğunda maalesef bir atalet var. Ben devlet memuru elemanıma şu işi yap dediğim zaman işte rapor alabiliyor, işi çıkabiliyor, tatile gidiyor ama benim ADÜAŞ’taki özel sektör elemanlarım, İş Kanunu’na tabi elemanlarım bunu bana söylemiyorlar veya söylemeye hak görmüyorlar. Dolayısıyla ben oradaki elemanlarıma işte on günlük bir sürede bir iş yaptırabiliyorum ama memurlarıma ben kaç günde iş yaptıracağımı, sonucu kaç günde alacağımı bilemiyorum. Maalesef bu Türkiye’nin genel yapısı içerisinde.

Şimdi, Haydar Bey, ilk ihaleden bahsetti zannederseniz. Biz iki liman satmadık kesinlikle. Biz sadece bir liman sattık, o da İnebolu Limanı. Hopa taşınmazlarını, Hopa’da santral var, Hopa’da liman yok. Oradaki santralimiz de biliyorsunuz feul oil santrali. Şu anda çok yüksek maliyetle üretim yapan

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 79

bir santral. Çalışmıyor. Kırk yıl olmuş. Kırk yılda toplam çalışma saati bir ay olmamış. Yani böyle bir santrali elde tutmanın da manası yok.

Bunları niye birlikte özelleştirdiğimiz konusuna geleceğim. Ben şu anda Özelleştirme İdaresinde çeşitli komisyonlarda görev alıyorum. Ben Güllük Limanı'nın Değer Tespit Komisyonu üyesiyim. Güllük Limanı'nı ben dört yıldan beri ihale edemiyorum. Sebebi, Güllük Limanı'ndaki mendirek yatırımından dolayı kırk dokuz yıllığına verilecek işletme hakkı rantabl çıkmıyor. Şu anda uluslararası kabul görmüş, uluslararası unvana sahibi bir değerlendirme firması bize değerlendirme yapıyor. Denizcilik konusunda, liman konusunda bir numara. Maalesef Güllük Limanı eğer burada mendirek yapılacaksa kırk dokuz yılı kurtarmaz, burayı çok daha fazla bir süreyle vermeniz lazım ki pozitifte geçsin. Dolardaki yükselişten dolayı pozitifte geçer gibi olduk ve şu anda ihale hazırlıkları başladı. Ben bu değer tespiti yaptığım zaman dolar 1.500 liraydı, sonradan işte 3 bine yükselince pozitifte geçer hâlde oldu. Yani şimdi, dolayısıyla İnebolu Limanı'nda böyle bir mendirek yapımı söz konusu. İnebolu Limanı'nda alıcılar bu mendireği yapmak zorunda. Orada yaklaşık 200 milyon TL civarında bir yatırım. Bu yatırımı İnebolu Limanı gibi bir yerde kırk dokuz yılda geri alması imkânsız. O bölgenin de bu limana ihtiyacı var. O bölgenin gelişmesi için limanın kapasitesinin arttırılmasına ihtiyaç var. İnsanları da bu limanı cazip kılıp ihaleye çağırabilmek için böyle bir çalışma yaptım ben. Elli sayfalık bir şeyim var. Elemanlarımın yaptığı bir çalışma, kendim diyorum ama kusura bakmayın. Elli sayfalık bir çalışma yaptık biz bu grup olarak ve bunu beş on sayfayla özetledik. Ben bunu göğsümü gere gere herkesin önüne koyabilirim. Haydar Bey'in önüne de koyabilirim. Niye böyle yaptık, burada hakikaten şey var. Zaten firmalara işaret var. Yeminle söylüyorum, ben Koç'un da gelmesini arzu ettim. İstanbul'daki arsayı da onun içerisine koydum, büyük firmalar gelsin, rekabet olsun diye. Bunu da az çok başardım. İlk ihalemdede, şu anda suçlanan

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 80

gözüküyoruz ama ilk ihalenin içerisinde 50'ye yakın arsa vardı. Orada arkadaşların hisselerinin içerisinde 50 tane arsa vardı, o görünmüyordu. 4 firmanın 4'ü de -araştırın, şu anda emredecek durumdasınız- birbiriyle alakalı firmalar. Orada rekabet olmayacaktı. Benim oradaki ihalem hiç olacaktı. Biz bunu oturduk komisyon olarak düşündük, kararlaştırdık, o zamanki başkanımızın da talimatıyla ihaleyi iptal ettik. Etme gerekçemizin asıl nedeni buydu. Şu anda 4 firmayı da araştırabilirsiniz, 4 firma da birbirinin aynısı. Yani neredeyse teminat mektupları da aynı, zarflar da aynı, aynı kapasitede, aynı ölçekte. Dolayısıyla biz bunu iptal ettik, rekabet olsun diye. İkinci ihalede rekabeti becerdik. 76 milyon rakam aldım. İkinci adam da 75 milyon 500 bin lira rakam verdi. SBK Holding de 75 milyon 500 bin lira fiyat verdi.

Şimdi, Mazıdağı'na takılmayalım. Mazıdağı 900 dönüm arazi. Gidin Mazıdağı'na -Mazıdağlı olanlar bilir- arsaların metrekaresi 2 lira, sulu arazilerinki 2,5 lira, 3 lira. Yani orada para etmiyor. Bir de şimdi, biz orada değişik modelle bir özelleştirme ihalesi yaptık. Üretim, yatırım, istihdam ve fiyata dayalı bir ihale yaptık ve şu an inanır mısınız -çok özür dilerim, bunlar benim konum değil ama- örgüte en fazla eleman veren yer Mazıdağı iken şu anda bir tane örgüte eleman veren aile yok orada. Orada hiç kimse örgüte gitmiyor. Çünkü neden? Orada şu anda 500-600'ün üzerinde insan çalışıyor. Bittiği zaman Mazıdağı fosfat tesislerinin gübre fabrikaları, bin kişiye çıkacak ve orada aslında terörün nasıl engelleneceğinin de bir prototipini ortaya koyduk. 500-600 kişiye, orada, inanın ki terörden geri durmayı sağladı. Oradaki insanlar asgari ücret alıyorlar, fazla bir şey almıyorlar ama kendi toprağında, kendi evinde olunca oradaki asgari ücret Ankara'daki 5 bin liraya, 10 bin liraya değer oluyor.

Sayın Başkanım, cevaplamadığım soru varsa...

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Aydemir, buyurun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 81

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Genel Müdürüm, daha net anlaşılırsın diye soruyorum: Şimdi biz iki tane limanın işletmesini ihaleye çıkıyoruz, ihaleye giren yok. Daha cazip hâle getirebilmek için mi bu arsaları bunun içerisine koydunuz?

ADÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ YAVUZ SULTAN KANSIZ – Evet, efendim. Nedenini açıkladım.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Evet, yatırımcı gelsin, teklif versin. Bu şekilde limanları da elimizden çıkartalım.

ADÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ YAVUZ SULTAN KANSIZ – Efendim, şu anda orada ufak bir liman var. Biz orada imar planı yaptık, limanın kapasitesini genişlettik. 900 bin tondan 2 milyon 900 bin tona çıkardık kapasitesini. Dolayısıyla alıcı firmanın orada mendirek yapması lazım.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kaç firma girdi ikinci ihaleye Sayın Genel Müdürüm?

ADÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ YAVUZ SULTAN KANSIZ – Beş firma katıldı.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – İşte bunları daha net bir şekilde burada sunumunuzda veya soruları cevaplarsanız bizde de şüphe kalmaması lazım veya dinleyici arkadaşlarda, vekillerimizde şüphe kalmaması lazım. İlk başta baktığımız zaman, Haydar Bey’in söylediklerine “Limanlar nerede, arsalar nerede?” diye baktığımızda biz bir ilişki kuramıyoruz ama ne yapalım, limanları elden çıkartmamız da gerekiyor diyorsunuz. İki tane cazip yerde arsa veriyoruz. Yatırımcı geldi bunları aldı, bu yatırımcı şimdi bu limanları işletecek mi? Yani kontrolü kimde olacak? Yatırımcıda olacak. Siz bunu takip edecek misiniz? Yani beş sene sonra bu limanlar çalışmıyor, zarar ediyor dediği zaman nasıl olacak, bırakırsa işletmesini?

ADÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ YAVUZ SULTAN KANSIZ – Efendim, ben şu anda parasını almış durumdayım.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Parasını aldık, sıkıntı yok. Tamam.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 82

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

ADÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ YAVUZ SULTAN KANSIZ – Cevap vermek istiyorum Başkanım.

Bir de çok cazip arsalar değil. Şu anda Göktürk'teki arsa, çok methedilen arsa mahkeme kararıyla tedbir konuldu, vatandaşın birisi zilyetlik iddiasında. Ortaköy'deki arsa da hakikaten çok güzel bir yerde konum olarak fakat yeşil alan. Biz Özelleştirme İdaresi olarak orada imar planı yapamadık, orayı bir villa arsasına çeviremedik. Kalktık Çevre Bakanlığından rica ettik, dedik ki sizin yetkiniz daha fazla, lütfen siz buraya imar planı yapın, burası heba olmasın dedik. Çevre Bakanlığı da -bütün bunlar yazışmalarda belli bize döndü, dedi ki: "Ben denedim, yapamıyorum." Çünkü Beşiktaş Belediyesi ve Mimarlar Mühendisler Odası itiraz ettiği için mahkeme kararıyla yapılamadı. Şu anda ben orada yeşil alanı satıyorum ve 900 metrekare yer satıyorum orada.

BAŞKAN – Tamam teşekkür ediyorum.

Ankara Doğal Elektrik Üretim ve Ticaret AŞ'nin 2013 ve 2014 yılı raporlarının sonuç bölümlerini ayrı ayrı okutup genel görüşlerinize sunacağım.

2013 yılını okutuyorum:

Sonuç:

Ankara Doğal Elektrik Üretim ve Ticaret AŞ'nin 15/04/2014 tarihindeki kendi genel kurulunda kabul edilen 2013 yılı bilançosu ve 1.105.699,53 TL dönem kârı ile kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN – Genel görüşlerinize sunulmuştur.

2014 yılını okutuyorum:

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 83

Ankara Doğal Elektrik Üretim ve Ticaret AŞ'nin 19/03/2015 tarihindeki kendi genel kurulunda kabul edilen 2014 yılı bilançosu ve 1.977.429,66 TL dönem kârı ile kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN – Genel görüşlerinize sunulmuştur.

Kısa bir teşekkür konuşması için son sözü Sayın Genel Müdürümüze veriyorum.

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – Yaklaşık maliyeti neydi, kaç ihale edildi? Bu konuşulmadı ama.

ADÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ YAVUZ SULTAN KANSIZ – 68 milyonu efendim, 76 milyona çıktı. Bayağı bir çekişme sonucu bu rakama çıktı.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Buyurun.

ADÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ YAVUZ SULTAN KANSIZ – Sayın Başkanım, aslında biz de bu şirketi kapatmayı düşünüyoruz. İlk çıktığımız ihale de zaten buna yönelik bir ihaleydi. Dediğim gibi dört teklifin de sahibinin birbirine çok yakın olmasından dolayı da rekabet olmayacağını düşünerek -biz gerekçemize bunu yazmadık ama- bundan dolayı iptal ettik. Ben bunu huzurlarınızda açıkça söylüyorum. Dört firma da birbirine çok yakın insanlardı. Daha sonra yeni Bakanımız geldi, Naci Ağbal Bey. Durumu anlattık. Biz de artık kapatmak istiyoruz, birleşmek istiyoruz. Bakanımız da “Buradaki tecrübe heba olmasın, buradaki değer tespit kabiliyeti heba olmasın. Bunu -tabiri caizse- bir hücre olarak veya daire olarak bir yere monte edelim...” Bu çalışmalar yürürken başkanımız da değişti bu ara. Biraz da bunlar bizi geciktirdi. Biz de aynı şeyleri düşünüyoruz. Düşünmüyoruz değil. Yani biz de TTA'yla veya başka bir şirketle birleştirip heba etmeden ama, bu kabiliyeti, bu yeteneği heba etmeden birleştirip sonlandırmak istiyoruz.

Teşekkür ederim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 84

BAŞKAN – Evet, görebildiğim kadarıyla hem bir tecrübe var hem genç, dinamik bir ekibiniz var.

ADÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ YAVUZ SULTAN KANSIZ – Evet efendim.

BAŞKAN – Umarım, hayırlı, güzel bir neticeye ulaşılır.

Sayın Tan, buyurun.

AHMET TAN (Kütahya) – Teşekkür ederim Başkanım.

Yalnız ben Sayıştayın ifadelerinde bir yere takıldım. Orayı genel müdürümle tekrar bir teyit etmek maksadıyla söz aldım. Burada Sayıştayımız ifade etmiş ki: “Bu taşınmazların değer tespiti ve satış ihalesine ilişkin işlerin personel yetersizliği nedeniyle büyük ölçüde Özelleştirme İdaresi Başkanlığınca görevlendirilen personel tarafından yapıldığı” diye bir ifade var. Yani kurumun kendi personeliyle ilgili tecrübeden mi bahsediliyor yoksa Özelleştirme İdaresinin tecrübeli elemanları anlamında mı bahsediliyor. Yani bunun bir açıklığa kavuşması lazım. Yani personel Özelleştirme İdaresinin personeli mi yoksa sizin kurumunuzun personeli mi tecrübeli olan? Bir.

İkincisi: Aklıma da gelmişken söyleyeyim Başkanım, uzatmayayım. Siz bu görevinizden dolayı ücret alıyor musunuz ayrıyeten, Özelleştirme İdaresindeki arkadaşların bu kurumla ilgili yapmış olduğu işle alakalı? Alıyorsanız gelir tablosunun içerisinde genel yönetim giderleri içerisinde herhangi bir rakam görünmüyor. Bunu nasıl izah edersiniz Sayın Genel Müdürüm?

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Buyurun.

ADÜAŞ GENEL MÜDÜRÜ YAVUZ SULTAN KANSIZ – Sayın Başkanım, bizim İhale Komisyonu ile Değer Tespit Komisyonu 5 asil 5 yedek üyeden oluşuyor. Dolayısıyla 20 insana ihtiyaç var. Bunlar bazen başka komisyonlarda görev alabiliyor. Genellikle biz Özelleştirmeden gelen

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 85

arkadaşlardan, tabii onların da tecrübesi çok fazla... Bir de orada atıl durumda olan arkadaşları tercih ediyoruz genellikle, hem çalışma hayatına katılsınlar, onların tecrübelerinden istifade edelim diye ama şu anda Özelleştirmede çalışanlar dışındaki insanlarda bu yetenek var. Konuşmamda söyledim, 2 elemanım Ankara Üniversitesinde uluslararası akredite olmuş bir enstitüde şu anda yüksek lisans yapıyorlar. Bu işin -çok özür dilerim- kitabını yazan insanlar yine bizim şirketimizde mevcut. Dolayısıyla, hakikaten şey var, şöyle söyleyeyim: Biz 20 bin liraya bir yer sattık. Daha sonra mahkemelik olduk. 20 bin liraya 110 dönüm bir yer sattık Bartın'da. 10 dönümünü orman geri aldı, buradan Özelleştirme İdaresine 1,5 milyon ödeme cezası çıktı. Biz, mesela, ADÜAŞ olarak buna itiraz ettik ve biz, bunu 1,5 milyondan 17 bin liraya düşürdük. Bizim raporlarımız her yerde kabul görüyor yani bizim raporlarımızı herkesin önüne koyabiliyoruz. Geçmişte, isteyen her milletvekilinin önüne de rahat rahat koyabildik, çekinmeden koyabildik, incelesinler diye koyabildik. Bizim böyle bir şeyimiz var, kendimize güvenimiz de var.

Ben, buradan, Genel Müdür olarak bir maaş almıyorum. Onu söyleyeyim. Hatta, şey vardı ben buraya geldiğimde, 45 bin lira tutarında şoför artı arabam vardı ama ben bunu vicdanıma yediremedim, ben bunu şey yaptım. İki ay sonra sözleşmesi bitti ve bir daha yaptırmadım. Şu anda bütçemde devamlı açık duruyor. Altı senedir ben bunu hiç kullanmadım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Böylelikle, Ankara Doğal Elektrik Üretim...

Sayın Karakaya, bitiriyoruz. Söz talebiniz varsa buyurun.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Genel Müdür, öncelikle hayırlı uğurlu olsun diyorum yani bu, Komisyon toplantısından çıkan kararların, öncelikle kurumunuza, ülkemize hayırlı olması dileğiyle.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 86

Ben, biraz da geç kaldım, kusura bakmayın.

Gelir tablosunda, esas faaliyet konusuyla ilgili bir raporlama yok yani satış, satışların maliyeti dediğimiz kısım yok, faaliyet giderlerinden başlayan bir durum var. Bunun izahı nedir?

BAŞKAN – Tabii, ilgili arkadaş da cevaplayabilir.

Buyurun.

ADÜAŞ MUHASEBE BİRİM SORUMLUSU RIDVAN ÇAKIR – Şirketimizde, satışların maliyetiyle ilgili bir bölüm yok çünkü biz faaliyet konusu itibarıyla 8 tane santrali EÜAŞ’tan almıştık. Bunu bir buçuk yıl işlettik, buradan gelir elde ettik, fatura kestik TEÜAŞ’a ama sonunda işletme hakkı devri yoluyla bu santraller Zorlu Grubuna devredildi otuz yıllığına. Hâl böyle olunca şimdi, bizim, hâliyle satış hasılatımız ve satış maliyetimiz yok. Ancak ne var? Genel yönetim giderlerimiz var, Genel Müdürlük ofisinin kullanıp şey yapmış olduğu.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – O kestiğiniz faturalar karşılığında, yaptığınız hizmetler karşılığında bir geliriniz olmadı mı?

ADÜAŞ MUHASEBE BİRİM SORUMLUSU RIDVAN ÇAKIR – Bu, bedelsiz arsalar için mi diyorsunuz efendim?

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Hayır, hayır, yani, burada, sizin kurum olarak...

ADÜAŞ MUHASEBE BİRİM SORUMLUSU RIDVAN ÇAKIR – Faaliyet dışı gelirlerimiz var efendim.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Nasıl?

ADÜAŞ MUHASEBE BİRİM SORUMLUSU RIDVAN ÇAKIR – Şöyle: Şartname alanlara fatura kesiyoruz. Bunun dışında, otoparkımız var, işletiminde burada, yazar kasa fişi ve bazı abone ücretlerine fatura kesiyoruz. Böyle, faaliyet dışı gelirlerimiz elde ediliyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 87

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Bu şirketin, bu kurumun faaliyeti ne olarak tanımlanıyor? Sizin, yani, şimdi, bir finansal raporlama olarak baktığımızda, sonuçta, bir ana faaliyet konunuz var, size verilen bir görev var.

ADÜAŞ MUHASEBE BİRİM SORUMLUSU RIDVAN ÇAKIR –
Başlangıçta enerji üretim maliyeti efendim.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Ana statünüzdeki, size verilen o görev karşılığında bir geliriniz yok mu?

BAŞKAN – Sayın Genel Müdür Yardımcımızın bir söz talebi var.

Buyurun.

ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI İBRAHİM HALİL KIRŞAN – Sayın Milletvekilim, az önce arkadaşımızın ifade ettiği gibi, bu santral, behemehâl 8-9 tane santralin özelleştirme kapsamı programına alındıktan sonra işletilmelerinin ve satışının özelleştirme süreçlerini yönetmek üzere kurulmuş bir şirket.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Peki, bundan dolayı bir geliri söz konusu değil mi?

Ben onu ifade ediyorum.

ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI İBRAHİM HALİL KIRŞAN – Az önce arkadaşım ifade etti, o bir buçuk sene içerisinde işletilmesinden doğan bir kârlılık, bir işletme geliri vardı, ancak bu, özelleştirme ihalesi sonucu Zorlu Grubuna devredildikten sonra, sadece burada, o santrallerin işletilmelerinin takibi, üretimlerinin takibi ve ondan sonra da ilave ek kapasite artırımlarından sorumlu bir şirket hâline geldi. Ancak, bu arada, atıl kalmasın diye Özelleştirme İdaresinin verdiği görev çerçevesinde taşınmaz satışı yaptı. Ancak bizim 4046 sayılı Kanun'da açıkça özelleştirme sonucu satılan taşınmazlardan elde edilen gelir otomatikman özelleştirme fonuna, oradan hazineye aktarılıyor. Dolayısıyla, oradan da bir

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 88

pay almıyor. Burada, o satış gelirin olmamasının kaynağı o. Bir hizmet üretiliyor, bir işlem yapıyor, devlete katkı sunuyor; ancak kanun gereği, o para direkt özelleştirme fonuna, oradan da hazineye aktarıldığı için bir gelir olarak yazılamıyor.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Yani, söylediğiniz doğru olabilir buradaki ama bu finansal raporlama, bu anlattığınız şeye de uygun bir finansal raporlama değil, onu söyleyeyim. Yani, bunun anlamı şudur: Bu şirket, ana faaliyetiyle, esas faaliyetiyle ana statüsünde belirtilen veya kendisine verilen görevle ilgili hiçbir şey yapmıyor anlamına geliyor. O finansal raporlama burada geçer ama sonuçta, hazineye devir ayrı bir konudur. O da ilerleyen kısımda. Aksi takdirde, bu finansal raporlamadan bu firmanın yaptığı faaliyetlerin etkinliğini mali anlamda ölçmek mümkün değildir. Yani bu konuyu bir değerlendirirseniz iyi olur diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Bu tavsiyelerinizi de nazarıtibara alacaklardır muhakkak.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Bunun haricinde, bu kıdem tazminatını diğer şeylerde de soruyorum, kıdem tazminatı karşılığı ayıran KİT'ler var, olması gereken de bu çünkü bazı kurumlarda, kıdem tazminatı yükü çok fazla. Sizde ne kadar, bilmiyorum. Yani, kıdem tazminatını burada giderleştirmedeğimizde, bunun dışında, yine, benzer borç ve gider karşılıklarını finansal raporlara yansıtmadığınız takdirde, buradaki maliyetlerin, giderlerin ya da faaliyet sonuçlarının çok fazla anlamı olmayabilir o yüke bağlı olarak.

Yine, hatırladığım kadarıyla, sizde de bir kıdem tazminatı karşılığı yok. Kıdem tazminatına tabi personeliniz var mı?

ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI İBRAHİM HALİL KIRŞAN – Var.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Onların da dikkate alınması gerekiyor. Aksi takdirde, gider saklıyoruz anlamına geliyor, mali tablolar gerçeği

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 89

göstermiyor. Uluslararası finansal raporlama standartları da bize bunu yapmamızı tavsiye ediyor. Hatta, tam uyulması hâlinde zorunlu olduğunu ifade etmem lazım.

Çok teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum Sayın Karakaya.

Böylelikle, Ankara Doğal Elektrik Üretim ve Ticaret Anonim Şirketinin 2013 ve 2014 yıllarına ilişkin bilanço ve netice hesaplarının Komisyon görüşmeleri tamamlanmıştır.

Kapanma Saati: 15.37

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 90

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 15.43

BAŞKAN: Fatih ŞAHİN (Ankara)

BAŞKAN VEKİLİ: Uğur AYDEMİR (Manisa)

SÖZCÜ: Kasım BOSTAN (Balıkesir)

KÂTİP: Halil ELDEMİR (Bilecik)

BAŞKAN – Toplantıyı açıyorum.

3.- Türkiye Elektromekanik Sanayi AŞ'nin (TEMSAN) 2013 ve 2014 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmelerine ilişkin

BAŞKAN – Türkiye Elektromekanik Sanayi Anonim Şirketi Genel Müdürlüğünün 2013 ve 2014 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmelerine başlıyoruz.

Öncesinde, Sayın Genel Müdürümüzden başlamak üzere, toplantımıza katılan kurum yetkilileri ile diğer kuruluş temsilcilerinin kendilerini Komisyonumuza tanıtmalarını rica ediyorum.

(Bürokratlar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, sunumlarını yapması için Sayın Genel Müdürümüze söz veriyorum.

TEMSAN GENEL MÜDÜRÜ İBRAHİM TOPRAK – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli üyeler; hepinizi şahsım ve arkadaşlarım adına saygıyla selamlıyorum.

Yoğun çalışmanız içerisinde ben sunumu çok uzun tutmayacağım, burada kısaca anlattığımız var.

TEMSAN, bildiğiniz gibi, 1975'te kuruluş kararı Bakanlar Kurulunca alınmış, 1977 senesinde faaliyete geçmiştir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 91

BAŞKAN – Bize vermiş olduğunuz silsileye uygun anlatın, yoksa Haydar Bey uyaracak. Ben, o uyarmadan uyarmış olayım. Oradaki akışa uygun olsun en azından.

TEMSAN GENEL MÜDÜRÜ İBRAHİM TOPRAK – Peki efendim.

Kurumumuz, bildiğiniz gibi, 15/6/2015 tarihinde de Özelleştirme İdaresine geçmiş bulunmaktadır. Şu anda, hâlen, 240 personelle çalışmaya devam etmekteyiz. Özelleştirme İdaresiyle koordineli çalışmalarımızla bu ara emekliliği gelen veya özelleştirmenin diğer, havuza alması gereken uygun personelimizi de o tip kısımlara almaktayız.

TEMSAN Türkiye’de hidroelektrik santrallerin elektromekanik ünitelerini üreten tek kuruluş, tek firma durumundadır. Bununla beraber, daha önceki çalışmalarında, enerjiyle alakalı yüksek gerilim kesicileri, çeşitli sanayi imalatları türü çalışmalar yapmaktadır.

Özellikle, Diyarbakır’da ve Ankara’daki fabrikamızda ağır sanayi makineleri olduğu için gelen talepleri de orada karşılamaktayız.

Şu anda devam eden projelerimiz, özellikle DSI’yle alakalı Topçam Projesi devam etmekte, EÜAŞ’la beraber çalıştığımız Obruk HES’in çalışması devam etmekte. Diğer küçük belediyelerde, Kaman’da, Ortaköy’de ve Mamak Belediyesiyle ilgili sulama sistemlerinin güneşle ilgili çalışmasıyla alakalı çalışmalar devam etmektedir.

Bu arada, özellikle, isale hatları, içme suyu hatları üzerine basınç kırıcılar yerine şu anda gerekli küçük hidroliklerin konulmasıyla alakalı çalışma devam etmekte. Bununla alakalı, Bursa BUSKİ’de, İZAYDAŞ Bursa’da ve daha önce de Rize’de kurulan şeylerimiz çalışmaya devam etmektedir.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Kocaeli’de...

TEMSAN GENEL MÜDÜRÜ İBRAHİM TOPRAK – Kocaeli’de, özür dilerim.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Çalışmıyor ama çalışmayı devam ettirmiyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 92

TEMSAN GENEL MÜDÜRÜ İBRAHİM TOPRAK – Çalışıyor efendim, devreye alındı, görüştük.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Peki.

TEMSAN GENEL MÜDÜRÜ İBRAHİM TOPRAK – Bunanla alakalı, daha önce biten projelerimizden, özellikle Cuniş Projesi vardı, sayın vekillerim de bilirler, daha önce, problem çıktığından dolayı sıkıntı olmuştu. Onların hepsinin TEMSAN firma olarak arkasında durarak hepsini şu anda çalışır vaziyete getirmiş, problemsiz olarak çalışmalarına devam etmekte.

2013 yılında Gelinkaya, Rize'deki içme suyu hattı, Yahyabey devreye alınmış, çalışmakta.

2014'te Çine, Manyas ve Orhaneli'ndeki kesici değişim işleri tamamlanmıştır.

2015'te, gene, Orman ve Su İşleri Bakanlığı ve EÜAŞ'e yapılan projelerimiz vardı, Tortum HES gibi. Bunlar tamamlandı.

Bildiğiniz gibi, enerji piyasalarının özelleştirilmesinden sonra özel sektöre özellikle çalışmalarımız başlamıştır. Özel sektör için İncebel, Köprübaşı, Ataköy, Karakaya HES'lerin çalışmaları devam etmekte.

Bunun haricinde, AR-GE çalışmalarımız ve TÜBİTAK'la olan çalışmalarımız da devam etmekte.

Jeneratör ve türbin imalatı konusunda lisans anlaşmaları yapmıştık. Önümüzdeki dönemde, özellikle rüzgâr türbinleri ve güneş santralleri için panel imalatıyla alakalı, onunla alakalı görüşmelerimiz devam etmekte.

Yerli İmalatçı Teşvik Belgesi'ne, hidroelektrik santral konusunda sahip olan tek kuruluş durumunda TEMSAN devam etmektedir.

Sayın Başkan ve değerli üyelerimiz, ben çok fazla uzatmıyorum. Biz, TEMSAN'ın, bildiğiniz gibi, Özelleştirme İdaresinde değerlendirilmesi yapılırken TEMSAN'ın, daha çok, arazilerin değerlendirilmesi veya daha

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 93

önceki olayından dolayı, markasının değeri çok fazla olmamak üzere bir değerlendirme çalışması yapılmıştı.

Daha önce, KİT Komisyonunda, alt komisyonda beraber görüştüğümüz arkadaşlarımıza biz çalışmaları yaparken TEMSAN'a yeni bir vizyon kazandırmak, yeni bir çalışma yapmakla ilgili görüşmüştük. Bununla ilgili, Enerji Bakanımız Sayın Berat Albayrak Bey'in görevlendirmesiyle şu anda TEMSAN'a yeni bir vizyon için çalışmaya başladık. TEMSAN'ın bu andan itibaren, Sayın Bakanımızın da açtığı vizyonla yolu yerli enerji ekipmanları üretiminde lider kuruluş olarak yerli enerji ekipmanları olarak rüzgâr, güneş, hidroelektrik santrallerin rehabilitasyonu konusunda gerek kendi potansiyeli gerek yurt dışındaki bu işle alakalı ihtisaslı firmalarla görüşme yaparak Türkiye'de bu sektörü, tabiri caizse, nasıl ki Savunma Sanayii Müsteşarlığı varsa, zaman içerisinde TEMSAN da inşallah enerji sanayi müsteşarlığı gibi enerji sanayisindeki her türlü yerli üretimin önünü açmak üzere çalışacak bir vizyonla çalışmaya başlamıştır. Bununla alakalı ilk düzenlemeler, mevzuat çalışmalarımız, ilk önce bunlar tamamlanmakta. Bu mevzuat çalışmalarının tamamlanmasıyla beraber, inşallah, yakın gelecekte "Almanya'nın Siemens'i varsa Türkiye'nin de TEMSAN'ı var." olacak.

Teşekkür ederim, saygılar sunarım.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Önerilerin görüşmelerine geçiyoruz.

2010 yılında gündemde kalan bir öneri bulunmaktadır, öneriyi okutuyorum:

Öneri:

Alpaslan I HES ile ilgili olarak; 154 kV ana güç kablosunun temini ve montajı projesinde meydana gelen gecikmeden dolayı DSI'nin her gün için 5 bin dolar ceza kesmesini önümüzdeki günlerde üretim kaybından kaynaklanan milyonlarca dolar zararı telafi etmek amacıyla TEMSAN aleyhine dava açma

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 94

olasılığını göz önünde bulundurarak, projede meydana gelen gecikmenin, montajı gerçekleştirilen kablo başlıklarının test aşamasında başarısızlıkla sonuçlanması ve böylece proje bitiminin uzamasında, yüklenici firmanın kusurlu olup olmadığının, sözleşmenin 11.3 ve 17'nci maddesine göre iade edilen teminat mektubu karşılığında noter tasdikli süresiz şirket garanti mektubu alınması gerekirken, on sekiz ay süreli şirket garanti mektubu alındığı ve 22/03/2010 tarihinde teminat mektubunun süresinin dolduğu böylece, TEMSAN'ın elinde yapılamayan işler için Derin firması nam ve hesabına yaptırılacak herhangi bir teminat kalmamasının, sebepleri ile müsebbiplerinin ve sorumluluklarının tespiti için konunun Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Teftiş Kurulunca incelenmesi ve gerekirse soruşturulması.

BAŞKAN – Cevap için buyurun.

Cevap:

Montajı gerçekleştirilen kablo başlıklarının test aşamasında başarısızlıkla sonuçlanması konusunda, Ankara 2. Asliye Ticaret Mahkemesinin 2011/336 E. sayılı Dosyası ile devam eden davada, bilirkişilerce, yüklenici Derin Enerji firmasının kusurlu olduğu tespit edilmiş ve 25/03/2015 tarihli son duruşmada kablo başlıklarının montajına ilişkin talebimiz kabul edilmiş, testlere ilişkin talebimiz ise reddedilmiştir. Gerekçeli karar tebliğ edildiğinde reddedilen kısma ilişkin temyiz talebinde bulunulacaktır. T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Denetim Hizmetleri Başkanlığınca inceleme yapılmış ve inceleme raporuna istinaden ilgililer hakkında dava açılmıştır.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Öneriyle ilgili Sayıştayın görüşünü alacağım.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, bu soruşturma yapıldı. Bir kısım görevlilerin bu işlerde sorumluluğu olduğu tespit edildi, onlar hakkında

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 95

mali yaptırımlar uygulanması önerildi, davalar açıldı. Cumhuriyet savcılığına bu kişiler hakkında suç duyurusunda bulunulması önerildi, onlar da yapıldı. Fazla ödeme gereken bir kısım paraların tahsili sağlandı iddia sonucunda. İzniniz olursa bunu izleyelim Başkanım. Devam eden bir kısım davalarımız da var bu öneriyle ilgili. Soruşturma bitti yalnız.

BAŞKAN – Yargıya intikal etmiş.

Artık gündemden çıkarılmasını ben oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2011 yılında gündemde kalan bir öneri bulunmaktadır, öneriyi okutuyorum:

Öneri:

TEMSAN'ın, mahkeme kararıyla iptal edilen Keban HES rehabilitasyon ihalesi kapsamında; Rainpower firmasından sözleşme hükümlerine aykırı olarak iki yıl süreli teminat mektupları kabul edilmesi, Rainpower firmasından idareyi bağlayan koşullu teminat mektuplarının kabul edilmesi, ilgili teminat mektuplarının geçerli oldukları süre içerisinde irat kaydedilmesine yönelik gerekli idari tedbirlerin alınmaması suretiyle kesin hesap neticesi, verilen avans ve yapılan harcama farkından oluşan 602.250 avro tutarındaki şirket alacağının teminatsız kalmasına ve dolayısıyla zarara sebebiyet verilmesi hususlarının Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Denetim Hizmetleri Başkanlığı tarafından incelenmesi ve soruşturulması,

BAŞKAN – Cevap için buyurun.

Bir özetleyebilirsiniz ama, kim özetlemek isterse...

Cevap:

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Denetim Hizmetleri Başkanlığı tarafından yapılan 26/02/2013 tarih, 3 sayılı Soruşturma Raporu neticesinde yapılacak mutabakat sonucunda “TEMSAN’ın alacaklı çıkması hâlinde söz konusu tutarın öncelikle Rainpower firmasından tahsili yoluna gidilmesi, adı

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 96

geçen firmadan tahsil edilememesi durumunda ise ING Bank ile TEMSAN arasında devam eden bahse konu dava sonucu da dikkate alınarak, Rainpower firmasına dava açılmak suretiyle tahsili yoluna gidilmesinin uygun olacağı, firmalardan alınan teminat mektuplarının ilgili oldukları sözleşmelere uygun olup olmadığının kontrolünü sağlamakla görevli olan ancak bu görevini yerine getirmeyerek 01/04/2009 tarihinde TEMSAN ile Rainpower firması arasında imzalanan alt yüklenici sözleşmesi hükümlerine aykırı olarak düzenlenen iki yıl vadeli teminat mektuplarının kabul edilmesine neden olan TEMSAN satın alma ve tedarik hizmetleri eski daire başkanı ve eski Keban koordinatörünün yazılı olarak dikkatinin çekilmesinin gerektiği, cezai yönden yapılacak bir işlemin bulunmadığı, sonuç ve kanaatine ulaşılmıştır" denilmektedir.

TEMSAN satın alma ve tedarik hizmetleri eski daire başkanı ve eski Keban koordinatörünün yazılı olarak dikkati çekilmiştir. Keban HES rehabilitasyon işinde yüklenici firmalarımızdan olan Rainpower Norway AS firması yetkilileri ile mahsuplaşma konusunda teşekkülümüzde görüşme yapılmış, ancak firma tarafından bildirilen alacak kalemleri konusunda anlaşmaya varılamamıştır. Bunun üzerine firma tarafından İsviçre Tahkim Merkezi nezdinde tahkim davası açılmış Rainpower Norway firması tarafından bu tahkim süresi 2013'te, 2014 yılında İsviçre'de görülmüş, bizim de, kendimizin de katıldığı, Genel Müdürümüzün de katıldığı ve bu karar TEMSAN lehine sonuçlanmış, tahkimi TEMSAN kazanmıştır. Teminat mektuplarının geçerli oldukları süre içerisinde uzatılması ve irat kaydedilmesine yönelik gerekli her türlü idari tedbir zamanında alınmış ve teminat mektuplarının sürelerinin uzatılması için 3 kez girişimde bulunulmuştur. 2 girişimden olumlu sonuç alınmış, son girişimde ise teminat mektubunu veren banka, mektupların irat kaydedilmesine yönelik talebimizi haksız bir şekilde yerine getirmemiştir. Bunun üzerine, bankaya öncelikle noter kanalı ile bir ihtarname çekilmiş,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 97

BDDK nezdinde banka hakkında şikayette bulunulmuş, banka hakkında yargı süreci başlatılmış olup, dava devam etmektedir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayıştayın görüşünü alacağım.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, soruşturma yapıldı. Ancak şu anda bir kamu zararı yoktur. Alınamadığı, dava sonucunda bir tahsilat yapılamadığı takdirde sorumlularına rücu edilmesi şeklinde bir müfettişin önerisi var. Ama firma da karşı dava açtı tahkimde. Tahkimde açtığı davayı kısmen teminat mektuplarının iadesi konusunu kazandı, iadesinde haklı olduğu yönünde bir kazanım oldu. Tahkim masrafları yarı yarıya, tazminat ve diğer isteklerini de tahkim reddetti karşı firmanın.

Dolayısıyla, şu anda, müfettişin önerdiği, “Rainbow firmasıyla karşılıklı oturun, mutabakat sağlayın, yapılan işleri dökün, bedellendirin. Borç ve alacak tutarları net olarak ortaya konulsun.” dendi. Ama kuruluş bunu bugüne kadar sağlayamadı diye düşünüyoruz çünkü rastlayamadık böyle bir şeye. Burada bir açıklama yaparlarsa, firmayla ilişkiler nasıl gidiyor, bunu sağlayabilecekler mi, sağlayamayacaklar mı, ona göre bir karar verelim Başkanım.

Arz ederim.

BAŞKAN – Var mı eklemek istediğiniz başka bir şey?

TEMSAN GENEL MÜDÜR YARDIMCISI RECEP KIR – Şimdi, Rainpower firmasıyla bu görüşmeler devam ediyor. Biz onlara “2009 ve 2010 yılları arasında, bir yıl sürece birlikte çalıştığımız bu Keban rehabilitasyon işinde bütün masrafları yazılı olarak bize sunun.” dedik. Onlar da bu belgeleri bize sunacaklar. Onların istediği, 4 milyon 200 bin euro bir paraydı. Bu paradan Türkiye Cumhuriyeti ve TEMSAN olarak kurtulmuş olduk, tahkimi bu yönden kazandık. Diğer, bizim ING Bank’la teminat mektubu konumuz devam ediyor. Zaten ING Bank teminat mektuplarında 2 kere TEMSAN prosedüre uygun

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 98

olarak bir ay önceden uzatılmasını talep etmiş, 2 kere, 15 Ağustos 2010 tarihinden Kasım ayına kadar, ondan sonra da Aralık ayına kadar uzatmış, üçüncüde de banka bunu bize verecekken vermemiş.

BAŞKAN – Devam eden bir süreç var anladığım kadarıyla.

TEMSAN GENEL MÜDÜR YARDIMCISI RECEP KIR – Devam eden bir süreç var, evet.

BAŞKAN – Tamam.

Sayın Akar...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Şimdi, Genel Müdür çok iddialı konuştu ama kuruluş amacına bakıldığında şirketin, o tarihlerde ihtiyaç duyulanlarla ilgili bir amacı var ama amaç hiçbir zaman gerçekleştirilmemiş. Bu kuruluşun ürettiğini iddia ettiği malzemeler -geçen KİT toplantısında konuşmuştuk-bugün, piyasada çok rahatlıkla özel sektörün ürettiği malzemeler. Aslında, onlarla da rekabet edecek gücü de yok şirketin.

Bir başka şey daha yapıyor bu şirket, Sayıştay 2014 Denetim Raporu'nun 72'nci sayfasında da var. İş yapım süreçlerinin sözleşmelerinin öngörülene göre uzamasında, TEMSAN tarafından önemli ölçüde dışarıdan hizmet alımı yapılmasının da etkisi bulunmaktadır yani bu şirket işlerini dışarıdan hizmet alımı yöntemiyle yaptırıyor. İşte burada da örneğini gördük. Ne yapıyor? Keban HES rehabilitasyon işini alıyor ve kendi yapamayacağı için, kendi elemanları, kendi teknik yeterliliği, donanımı olmadığı için de üçüncü bir şirkete dışarıdan hizmet alımı yöntemiyle yaptırıyor. Şimdi, buna hiç gerek yok bence. EÜAŞ'a baktığınız zaman, 17 termik santralden hidroelektrik santraline kadar tümünün yatırım planları... Bu sabahki oturumda görüştük, bu şirketin tümü kadar bir seferde EÜAŞ ihale yapıyor rehabilitasyonla ilgili. Bu şirketin yıllık cirosu veya beş yıllık cirosu kadar bir şirket için, bir hidroelektrik santrali için yapıyor bunu. Yani, kalkıp da böyle aracı kurum kullanmaya, bu kurumu idame ettirmeye, işte bakan yeni vizyon

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 99

verdi... Kırk sene, elli sene olmuş, bir vizyon yakalayamamış, bir şirkete bakan yeni vizyon verdi, Siemens'e. Siemens'in kartını cebinize koyduğunuz zaman 10 konteyner teksir yollamanız lazım katma değerini yakalamanız için. Sadece cebinize koyup giriyorsunuz bir PLC kartını Almanya'da. O dediğiniz şirketlerin AR-GE'ye ayırdığı pay ne biliyor musunuz? Topladığınız zaman, sizin Türkiye bütçesinin neredeyse onda 1'i kadar AR-GE'ye pay ayırıyorlar. Siz neden rekabet etmekten bahsediyorsunuz? Şimdi, kimse kimseyi kandırmasın. Böyle bir rekabet falan olmaz da bu şirket olmalı mı olmamalı mı bunu konuşmak lazım. Bu şirketin yaptığı işlere baktığınızda, dediğim gibi, piyasadaki...

BAŞKAN – Bence burada daha cesaretlendirmeniz lazım arkadaşlarımızı. Cesaretlerimizi kırıyorsunuz yani.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Cesaretlendiririm ama bunu değil. Cesaretlendirmem gereken yerleri cesaretlendiriyorum zaten, teşvik de ediyorum, önerilerimi de söylüyorum. Bu değil. Bu bir atölye yani normal bir işletmecinin tek başına özel sektörde bu küçük sanayi dediğimiz -organize sanayiden de bahsetmiyorum- işletmelerden bir tanesi bu atölye. Aslında çalışanı, üreteni az, 3-5 kişinin sırtında, yiyeni fazla bir atölye. Ne gerek var ya, ne gerek var? Burada buraya vakit ayırmaya, bu kadar bürokratin, bu kadar milletvekilinin, bu kadar insanın buna vakit ayırmasına bile değmez, açık söylüyorum. Biraz sert oldu ama sevgili Genel Müdürüm, geçen dönemlerden de biliyorum sizi. Siz hep böyle iddialı söylediniz de hiçbir iddia geliştiremediniz.

Bakın “Yuvacık başladı.” dedi. Başlamadı, Yuvacık 2012'de ihale edildi. Alt tarafı hep konuşuyorlar ya Yuvacık ihalesi, Türkiye'deki ilk yap-işlet-devrettir. Pahalı yapılmıştır, birileri çalmıştır çalmamıştır, tartışmıyorum. Hani bugün yaptığınız Körfez geçişi -bana söylediğiniz- yap-işlet-devret modelidir Yuvacık, Türkiye'de ilk örneğidir. Orada bir su var, bir meyil var, akıntı var.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman :Sayfa: 100

Dediler ki: “Oradan elektrik üretelim.” TEMSAN’ı bulmuşlar. Bana sorsalardı ben önermezdim TEMSAN’ı. 2012, yüz elli gün, böldüğümüz zaman otuza beş ay yapıyor. Beş ayda işi bitirecekler; yıl 2012, yıl 2016.

Arkadaşlar, dedim ya, bugün öğleden sonra biraz enerjim mi düştü bilmiyorum, negatif taraftan mı bakıyorum ama hakikaten bu işler için mesai harcamaya değmez ya, değmez, samimi söylüyorum. Herkes yapıyor bu işi, boşverin.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum Sayın Akar.

Bankayla devam eden bir ilişki söz konusu. Ben, bu nedenle önerinin oylamasına geçiyorum.

Önerinin izlenmesi hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2012 yılında gündemde kalan bir öneri bulunmaktadır. Bu öneri 2014 yılının 1 no.lu önerisiyle aynı mahiyettedir, okutup birlikte işleme alacağız.

Öneriyi okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Otofinansman yaratma imkanı bulunmayan ve zarar nedeniyle sürekli öz kaynak yitiren, sermaye artışı yapılmaması durumunda zararın yabancı kaynaklara da sirayet etmesi kaçınılmaz görünen TEMSAN'ın, mevcut mali durumu göz önüne alındığında ve ayrıca son on yıllık süre içerisinde yapmış olduğu işler değerlendirildiğinde, mevcut durum itibarıyla TEMSAN'ın piyasa şartlarına göre özel firmalarla rekabet edebilmesi, almış olduğu ihaleleri zamanında ve öngörülen fiyatla sonuçlandırabilmesi mümkün görülmediğinden, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Kalkınma Bakanlığı ve TEMSAN Genel Müdürlüğü yetkililerinin katılımıyla başlatılan yeniden yapılandırmayla ilgili çalışmaların sonuçlandırılarak TEMSAN Genel Müdürlüğünün geleceğiyle ilgili kararın en kısa sürede verilmesi.

BAŞKAN – Cevap için buyurun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman :Sayfa: 101

TEMSAN FİNANSMAN DAİRE BAŞKAN YARDIMCISI HASAN ÖZTÜRK
–Şirketimiz özelleştirme kapsam ve programına alınmış olup Özelleştirme İdaresi Başkanlığınca çalışmalar devam etmekte ve karar beklenmektedir.

BAŞKAN – Önerinin oylamasına geçiyorum.

2012 yılıyla ilgili olarak önerinin gündemden çıkarılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2014 yılıyla ilgili olarak önerinin izlenmesi hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2013 yılı görüşmelerine başlıyoruz.

2013 yılına ait iki öneri bulunmaktadır.

Birinci öneriyi okutuyorum. Bu öneri aynı zamanda 2014 yılının 3 no.lu önerisiyle aynı mahiyettedir. Öneriyi okutup birlikte işleme alacağız.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Yapımı üstlenilen işler için teklife esas maliyet analizlerinin ve piyasa araştırmalarının yeterli seviyede yapılması suretiyle zarara yol açacak şekilde maliyetin altında iş üstlenilmemesi, gecikme cezalarına ve dolayısıyla işveren firmalarla ihtilaflara maruz kalınmaması için işin süresinin, proje tasarım hesap işlerini kapsayan danışmanlık hizmetlerinin temininden başlamak üzere malzeme temini, taşeron sözleşmeleri, test, devreye alma ve süpervizörlük hizmetlerini de kapsayacak ve tüm bu süreçte yaşanabilecek aksaklıkların da dikkate alınarak öngörülmesi, yapımı tamamlanarak işletme sürecine geçen projelerde meydana gelen ayar kanadı arızaları, çark imalatındaki eksikler, küresel vanalardaki su kaçakları gibi benzer arızaların hangi nedenle meydana geldiğine yönelik değerlendirmelerin yapılarak bu tip arızaların tekrarlanmasının engellenmesi için tüm tedbirlerin alınması.

BAŞKAN – Cevap için buyurun.

TEMSAN FİNANSMAN DAİRE BAŞKAN YARDIMCISI HASAN ÖZTÜRK
– HES'ler için uluslararası piyasada işin tamamlanma süreleri ve maliyetleri

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman :Sayfa: 102

açısından HES'lerin kurulu kapasitelerine göre bir standart oluşmuş durumdadır. Bu nedenle, piyasadan iş alınabilmesi için yatırımcıya makul bir termin süresi ve maliyetin sunulmasına dikkat edilmektedir. Doğal olarak işin termin süresi içerisinde ve öngörülen maliyetle gerçekleştirilebilmesi için gerekli önlemler alınmaktadır. Bu bağlamda, projelerin daha kısa sürede tamamlanması, mal ve hizmet tedarikinde çeşitliliğin oluşturulabilmesi ve yerli imalat katkısının en üst düzeye çıkarılmasını teminen know-how sahibi uluslararası firmalarla (türbin, generatör vb.) iş birliği yapılmaktadır.

Öte yandan, işlerin termin süreleri içerisinde tamamlanabilmesi ve kaliteden ödün vermeksizin maliyetlerin azaltılabilmesi amacıyla mal ve hizmet tedarikine yönelik yan sanayinin geliştirilmesine gayret edilmektedir. Bu uygulamanın sonucunda sektöre kazandırılan yan sanayi ve taşeron firmaların sayıları artırılarak ülkemiz elektromekanik sanayinin gelişmesine öncülük edilerek ülke ekonomisine katkıda bulunmaktadır.

Daha önceden bazı projelerde yaşanan ayar kanadı, çark ve küresel vana arızalarıyla ilgili teşekkülümüzce etraflıca bir teknik değerlendirme yapılmış ve yukarıda belirtilen önlemlerin alınması nedeniyle bundan sonra bu tür arızaların tekrarlanmasının önüne geçilecektir.

BAŞKAN – Öneriyle ilgili olarak Sayıştayın görüşünü alacağım.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, bu önerimiz 2014 yılı önerisinin 3 numarasıyla eş değer. Sadece orada bir inceleme var. İzniniz olursa bunu çıkaralım. Öbürünü zaten görüşeceğiz o zaman.

BAŞKAN – Birlikte işleme aldık zaten.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Birlikte mi işleme alındı?

BAŞKAN – Tabii.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – O zaman bir tanesi, inceleme var, sanıyorum gündemde tutuluyor o, 2014'ün 3 numaralı önerisiyle birlikte.

BAŞKAN – Evet.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman :Sayfa: 103

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Bunu çıkaralım Başkanım.

BAŞKAN – 2013 için.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – 2013’ü çıkaralım, 2014’ü gündemde tutalım, inceleme var çünkü.

YASAMA UZMANI – Aynı mahiyette ama.

HALİL ELDEMİR (Bilecik) – Başta bire bir aynı değil, sonuna ek yapılmış.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Karakaya.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – İnceleme konusu nedir Sayın Başkan?

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Yaygın bir uygulama hâline gelen ve kuruluştaki önemli ölçüde kaynak kaybına neden olan maliyetin altında iş üstlenilmesi ve üstlenilen işlerin sözleşme bedelleri içerisinde tamamlanmayarak kuruluşun zarara uğratılmasının Maliye Bakanlığınca incelenmesi.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Sayın Başkan, izin verirsiniz bu konuyla ilgili ben genel bir değerlendirme, bu konu üzerine değil ama konuyla alakalı çok kısa bir değerlendirme yapmak istiyorum.

BAŞKAN – Tabii, buyurun.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Bu genellikle KİT’lerde, tabii, masanın bir bu tarafı var bir de diğer tarafı var. “Kamu zararı” denilen bir kavram var. Tabii bu kamu zararı gerçekten korkulan bir şey. Özellikle kurumlarda çalışanlar bir şey yaparken bir kamu zararı vermemeye çalışırlar. Doğal olanı da budur ama KİT’lerin de bir kârlılık esasına göre çalıştığını da düşünecek olursak, rekabet ortamında olduğunu da düşünecek olursak zaman zaman bu kamu zararının iş yapmama şeklinde de kullanılabildiğini görüyoruz.

Ben bu konuda Sayıştayın çok yetkin olduğunu biliyorum özellikle maliyetler konusunda ama fiyatlama yapılırken, maliyet hesabı yapılırken genellikle sabit maliyetleri bu hesaplamaların içine alınıyor, toplam maliyet

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman :Sayfa: 104

üzerinden hareket ediliyor. Toplam maliyet üzerinden hareket ettiğinizde bir zarar ortaya çıkabiliyor. Eğer sabit maliyetleri iş başına ya da bir proje maliyetine dâhil edecek olursak o proje zararlı gözükebilir ama bu yanlış bir yaklaşımdır çünkü değişken maliyetler üzerinden bu hesaplamaları yapmak gerekir ve burada da önemli olan katkı payıdır. Yani, zararda olabilir ama toplamda sabit maliyetlerin bir kısmını çekeceği için kurumun ya zararını artırır, kârdaysa kurum kârını aslında artırır. Ben bunu daha önce kendim de yaşadığım için söylüyorum. Yıllarca liman işletmelerinin artık kapasitelerini sırf sabit maliyetleri de dâhil ederek bir fiyatlama yapıldığı için çalışmadığını gördüm. Ve bunun üzerine çok eğildim. İki sene ben bu kapasiteleri kullandırtamadım, sebep şuydu: Kurum çalışanı “Burada kamu zararı var.” denilir diye fiyatı yüksek tutuyor ama bir türlü bu fiyat da piyasadaki fiyata uymadığı için bu atıl kapasite kalıyor. Sonuçta, bunun üzerine gittiğimde şunu dediler: “Sayın Genel Müdürüm, biz eğer bu fiyatların altında bir fiyat verirse yarın teftiş kurulunda veya bir müfettiş veya bir hükûmet değişikliğinde birileri gelir, hiç gözümüzün yaşına bakmaz “Burada kamu zararı var.” der, biz kendimizi savunamayız. Ve bununla ilgili olarak teftiş kurulunda bu işi anlayan 2 müfettişe üç gün maliyetler konusunu anlattım, bir görüş aldırdım, onun üzerine devam etti.

Şimdi, bu kamu zararları konusuna bakarken hem kurum teftiş kurulları hem bakanlık teftiş kurulları hem de Sayıştayın bu yönüyle bakmasında ben Sayıştayın -hep söylüyorum, eskiden de söylüyordum- bu konulardaki yetkinliğine inanıyorum, bu şekilde bakmak lazım. Yani, oradaki maliyetin altı olayı, çok farklı maliyetler var; bir. İkincisi; maliyetin hesabında dikkate alınacak maliyet unsurları var. Bu genellikle KİT’lerde de bu şekilde değerlendiriliyor yani sütten ağzı yanan da yoğurdu üfleme yoluna gidiyor. Bu yönüyle de değerlendirilmesi gerektiğine inanıyorum. Kendim yaşadığım için bizzat bu sıkıntıları biliyorum. Maliyetler konusu denilip maliyetin altında iş

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman :Sayfa: 105

yapma dendiğinde maliyetin bu anlamda iyi tanımlanması gerektiğine inanıyorum. Bir tavsiye olarak söyleme ihtiyacı duydum.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum ben de katkılarınız için.

Önerinin oylamasına geçiyorum.

2013 yılına ilişkin olarak önerinin gündemden çıkarılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2014 yılına ilişkin olarak önerinin izlenmesi hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İkinci öneriyi okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayıştay Raporu’nun ilgili bölümlerinde yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

TEMSAN FİNANSMAN DAİRE BAŞKAN YARDIMCISI HASAN ÖZTÜRK – Öneri doğrultusunda hareket edilecektir.

BAŞKAN – Önerinin izlenmesi hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2014 yılı görüşmelerine başlıyoruz.

2014 yılına ait dört öneri bulunmaktadır.

Birinci öneriyi görüşmüştük. İkinci öneriyi okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Yapılan iş birliği sözleşmeleriyle ilgili olarak özellikle ortak üretime yönelik yapılan ve yapılacak iş birliği sözleşmelerinin, sözleşme yapılan şirketlerin TEMSAN Genel Müdürlüğünün mühendislik, müşavirlik hizmetleri ve teknoloji geliştirmeye ilgili bilgi altyapısına ve bu alanlardaki faaliyetlerine katkısı olacak nitelikte ve rekabeti engelleyici hükümler içermeyecek şekilde hazırlanması, rekabeti engelleyecek şekilde yapılan iş birliği sözleşmesi kapsamında diğer firmalara yaptırılanlara göre INDAR firmasına daha yüksek fiyatla generatör yaptırılmasının Maliye Bakanlığınca incelenmesi.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman :Sayfa: 106

TEMSAN FİNANSMAN DAİRE BAŞKAN YARDIMCISI HASAN ÖZTÜRK
–Firmalarla ortak üretime yönelik olarak yapılan/yapılacak iş birliği sözleşmeleri, teşekkülümüzün teknoloji geliştirme ve mühendislik altyapısına katkıda bulunması da dikkate alınarak hazırlanmaktadır. Bu sözleşmelerde sektördeki diğer firmalarla rekabeti engelleyici hükümlerden kaçınılmakta ve rekabetin artırılmasına özen gösterilmektedir.

Maliye Bakanlığınca inceleme başlatılmıştır.

BAŞKAN – Sayıştayın görüşünü alacağım.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, gündemde kalsın, soruşturması var. Maliye Bakanlığında başladı bu soruşturma incelenmeye. Sonuçlarıyla beraber gelecek üst komisyona arz ederiz.

BAŞKAN – Önerinin oylamasına geçiyorum.

Önerinin gündemde kalmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, önceki soruşturma da gündemde kalacaktı ama izleme dedik.

BAŞKAN – Evet, izlemede kalmasına karar verdik.

Üçüncü öneriyi görüşmüştük önceki yıllarla birlikte.

Dördüncü öneriyi okutuyorum:

Sayıştay Raporu’nun ilgili bölümlerinde yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

TEMSAN FİNANSMAN DAİRE BAŞKAN YARDIMCISI HASAN ÖZTÜRK
– Öneri doğrultusunda hareket edilecektir.

BAŞKAN – Önerinin izlenmesi hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Her iki yıla ait önerilerin görüşmeleri sona ermiştir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman :Sayfa: 107

Şimdi kurumla alakalı öneri ve görüşlerin dile getirilmesi ve soru-cevap işlemi için geneli üzerinde görüşme açıyorum. Talep eden Komisyon üyelerimize talep sırasına göre söz vereceğim.

Sayın Genel Müdürüm, Komisyon toplantımızda Komisyon üyelerimizin yönelttiği sorulardan cevaplandırılması hazırlık gerektirenleri, tutanakların tarafınıza tebliğinden itibaren on beş gün içerisinde yazılı ve ayrıntılı olarak cevap vermeniz gerektiği hususunu hatırlatmak istiyorum.

Sayın Akar, buyurun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Biraz evvel bir paragraf okumuştum Sayıştay 2014 Raporu’ndan, o paragrafı tekrar okumak istiyorum ve ondan sonra da Sayıştaya soracağım. Ben kaçırmış olabilirim, kaçırmışsam düzeltin.

“İş yapım sürelerinin sözleşmelerinde öngörülene göre uzamasında TEMSAN tarafından önemli ölçüde dışarıdan hizmet alımı yapılmasının da etkisi bulunmaktadır. Tedarik sürecinde yaşanan tek bir aksama dahi tüm iş akışlarında gecikmelere neden olabilmektedir. Bu nedenle, dışarıdan hizmet alımı yoluyla yapılacak işlerle ilgili tüm sürecin de işin genel akışında aksamalara meydan vermeyecek şekilde sevk ve idaresi gereklidir. Bütün bu olumsuzluklardan dolayı TEMSAN 10 adet HES projesinin gerçekleştirilmesi için 31/03/2015 tarihine kadar sözleşme tutarlarından yaklaşık 116 milyon TL daha fazla harcama yapmıştır.” Yani, sözleşme yapmış şirketlerle, bunları hizmet alım yöntemleriyle yapmış başka şirketlerden yani sözleşme yapmış, ihaleye girmiş, almış, neyse artık ön tarafı hiç önemli değil. Kazanacağı paranın üzerinde bir harcama yapmış toplamda. Tespit doğru bir tespit, hizmet alımı yöntemiyle yaptırıyor, iş süreçlerinde yetişmiyor, daha fazlasını harcıyor ama bakıyorum iç önerilere, ana önerilere bakıyorum ve bunu görmüyorum. Bence bundan daha önemli bir öneri var mı sizce? Bu Rapor Değerlendirme Kurulunda mı çıkarıldı yoksa siz bu öneriyi yazmayı mı

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman :Sayfa: 108

atladınız? Yazdınız da ilk denetiminizde Rapor Değerlendirme Kurulunda mı çıkarıldı bu öneri? Böyle bir öneri yazdınız mı bununla ilgili?

Sayıştaya soruyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, 2014 yılı önerilerimizin 3 numaralı önerisi buna ilişkin. Okuyorum aynen önerinin şikkını, izin verir misiniz Başkanım, üç satır bir şey.

BAŞKAN – Tabii, buyurun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yanılıyorsam düzeltiriz.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – “Yaygın bir uygulama hâline gelen ve kuruluştaki önemli ölçüde kaynak kaybına neden olan maliyetin altında iş üstlenilmesi ve üstlenilen işlerin sözleşme bedelleri içerisinde tamamlanmayarak kuruluşun zarara uğratılmasının Maliye Bakanlığınca incelenmesi.”

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum. Ben atlamışım, kusura bakmayın, özür diliyorum.

BAŞKAN – Bunun da izlenmesine karar verdik, tekrar önümüze gelecek.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – İç öneriye de baktım göremedim, belki son paragraf olduğu içindir.

BAŞKAN – Bu konuda eklemek istediğiniz başka bir şey var mı?

Teşekkür ediyorum.

Türkiye Elektromekanik Sanayi Anonim Şirketinin 2013 ve 2014 yılı Raporları’nın sonuç bölümlerini ayrı ayrı okutup ibranıza sunacağım.

2013 yılını okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Türkiye Elektromekanik Sanayi Genel Müdürlüğünün 2013 yılı bilançosu ve 49.136.198,37 Türk lirası dönem zararıyla kapanan gelir tablosu tasvibe sunulur.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman :Sayfa: 109

BAŞKAN – İbra edenler... Etmeyenler... İbra edilmiştir.

2014 yılını okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Türkiye Elektromekanik Sanayi Genel Müdürlüğünün 2014 yılı bilançosu ve 23.080.540,13 Türk lirası dönem zararıyla kapanan gelir tablosu tasvibe sunulur.

BAŞKAN – İbra edenler... Etmeyenler... İbra edilmiştir.

Son sözü kısa bir teşekkür konuşması için Genel Müdürümüze veriyorum.

Buyurun.

TEMSAN GENEL MÜDÜRÜ İBRAHİM TOPRAK – Sayın Başkanım, sayın vekillerim müsaade ederlerse Yuvacık Barajı için yapılan hidroelektrik santralinin sözleşme yapıldıktan sonra projesinin yanlış yapıldığı ortaya çıkmıştır. Sayın İZAYDAŞ'ın Genel Müdürü Muhammet Bey'le beraber çalışıldı. Bu çalışmanın sonunda proje yenilendi. Tekrar TEMSAN tarafından yeni proje hazırlandı. Bu hazırlanan proje kendilerine sunulduğu için bu projeye ilgili süre uzatımına doğru gidildi. Artı, daha önce projeyi yapan firmayı da -şu anda kesin kabul aşamasında- bittikten sonra, kesin kabulü yapıldıktan sonra ilgili firmayı mahkemeye verecekler. Şu anda vermemelerinin sebebi firmayı mahkemeye verdiği zaman işin durdurulup tespit davasına dönmesi gerekiyor. Öyle bir şeyden sonra...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yanlış yapan bu firma mı?

TEMSAN GENEL MÜDÜRÜ İBRAHİM TOPRAK – Evet efendim, yanlış yapıldı, biz TEMSAN olarak yeniden o projeyi yaptık.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Peki, uygulamaya geçti mi?

TEMSAN GENEL MÜDÜRÜ İBRAHİM TOPRAK – Hayır efendim, o projeyi değiştirdik.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yanlışsa kabul etmezsın projeyi. Niye mahkemeye veriyorlar onu anlamadım.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman :Sayfa: 110

TEMSAN GENEL MÜDÜRÜ İBRAHİM TOPRAK – Şimdi, ihale edildikten sonra biz projeyi aldık inceledik, projenin teknik olarak yanlış olduğunu kendilerine bildirdik. Kendilerine bildirdiğimiz zaman, onlarla düzgün olması gereken projeyi hazırlayalım diye konuştuk ve hazırladık, onaylarını verdik, süre uzatımını verdiler. Mahkemeye neden firmayı vermiyorlar? Çünkü, firma itiraz ederse şu an devam eden projeye mahkeme durdurma kararı verecek diye bekliyor.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bu projeyi kim yapıyor? Siz yapıyorsunuz. Projeyi kim yapıyor?

TEMSAN GENEL MÜDÜRÜ İBRAHİM TOPRAK – Projeyi, daha önceki projeyi yapan başka bir firma, dışarıdan hizmet almışlar.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Şimdi kim yapıyor?

TEMSAN GENEL MÜDÜRÜ İBRAHİM TOPRAK – Şu anda TEMSAN'ın kendi çalıştığı firmaya yaptırıyoruz, bizimle çalışan firmaya.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Anlaşıldı, tamam.

TEMSAN GENEL MÜDÜRÜ İBRAHİM TOPRAK – Yanlış hatırlamıyorsam, orada yaklaşık 4 megavatlık bir güç...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Peki, bu süreci ben yazılı istiyorum sizden.

TEMSAN GENEL MÜDÜRÜ İBRAHİM TOPRAK – Peki efendim. Bu süreçle ilgili size bilgi vereceğiz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Teşekkür ederim.

TEMSAN GENEL MÜDÜRÜ İBRAHİM TOPRAK – Onun haricinde, müsaade ederseniz bir şeyi daha tamamlayayım. TEMSAN'ın çalışmalarında özellikle Sayın Genel Müdürümle beraber çalıştığımız son dönemde bir an önce DSİ'nin ve tamamlanmayan diğer hidroelektrik santralleri teslim etmek için bir gayretle önünü açarak bazı yerde yerine göre ilave işlemleri yaparak tamamlamaya gittik. Alpaslan Barajı şu anda devreye alındı. Alpaslan Barajı'na beraber gittiğimizde, bir günlük geç devreye alınmasının maliyeti

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :21/04/2016

Saat :

Kayıt:KİT

Stenograf :

Uzman :Sayfa: 111

yaklaşık 100 bin dolarlık elektrik kaybı. Normalde yılbaşından sonra, ocakta, şubatta bitecek projeyi sıkıştırarak ağustos ve eylül ayında devreye aldirmek için çalışmaları yaptık. Sayın vekilimin söylediği yani TEMSAN hiçbir iş yapmasa bir maliyeti var, diyelim ki yıllık 30 milyon dolar zararı var. Bu 30 milyon dolar zararı biz nasıl azaltırız babından, özel sektöre iş yaptığımız için Çinlilerin fiyatı ile Avrupa fiyatının arasında olmak üzere maliyetimizin üzerinde bir rakamda piyasada devam ettirdik hem regüle edici hem de piyasada fiyat dengeleyici olarak.

Bu bilgi olarak Sayın Vekilim, devamı, beraber olacağız, ben sizi TEMSAN'a hassaten -özür dilerim- bekliyorum. Çalışmaları da göreceğiz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Beni çok zor ikna edersiniz TEMSAN konusunda ama ikna ederseniz geliriz görürüz.

TEMSAN GENEL MÜDÜRÜ İBRAHİM TOPRAK – İkna değil, yapacağız, siz yaptığımızı göreceksiniz. Beraber açılışa katılma sözü istiyorum sizden.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Peki.

TEMSAN GENEL MÜDÜRÜ İBRAHİM TOPRAK – Tamam Vekilim.

Teşekkür ederim, saygılar sunarım efendim.

BAŞKAN – Biz teşekkür ediyoruz.

Böylelikle Türkiye Elektromekanik Sanayi Anonim Şirketinin 2013 ve 2014 yıllarına ilişkin bilanço ve netice hesaplarının Komisyon görüşmeleri tamamlanmıştır.

TRT Genel Müdürlüğünün 2013 ve 2014 yılları bilanço ve netice hesaplarını görüşmek için 27 Nisan 2016 Çarşamba saat 10.30'da toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 16.24